

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

โดย
นางสาวเกตกนก สวยคำขาว

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผนก ข ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

โดย
นางสาวเกตุกนก สวยคำข้าว

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION OF RACHINEEBURANA SCHOOL
SECONDARY EDUCATION OFFICE SERVICE AREA 9

A Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)
Department of Educational Administration
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2018
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9
โดย	เกตกนก สวยคำข้าว
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา แผนก ข ระดับปริญญาโท
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรกาญจน์ สุขสดเขียว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

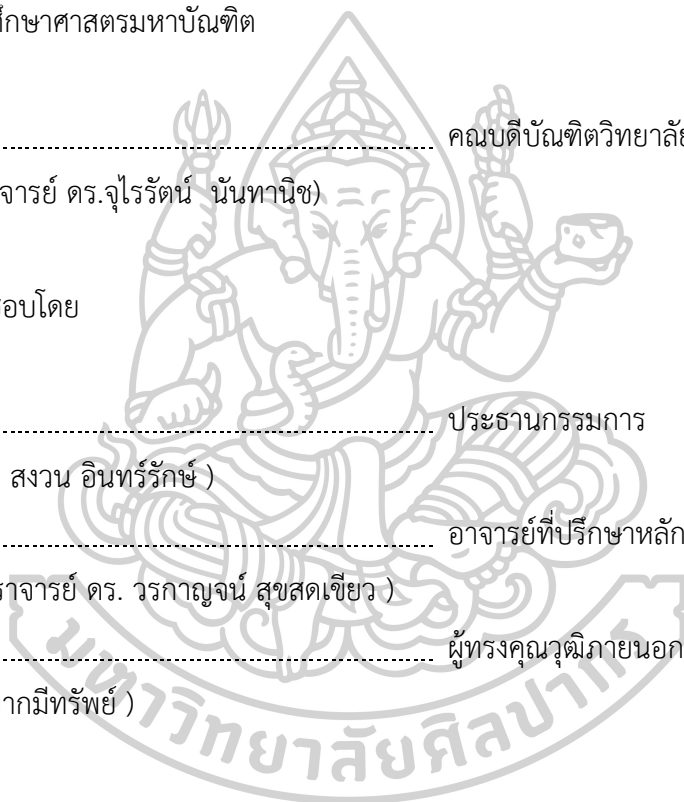
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. สงวน อินทร์รักษ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรกาญจน์ สุขสดเขียว)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ดร. อาคม มากมีทรัพย์)

57252302 : การบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ

นางสาว เกตกนก สวยคำข้าว: การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรกาญจน์ สุขสดเขียว

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ประชากร คือ บุคลากรของโรงเรียนราชินีบูรณะ ประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน รวมทั้งสิ้น 149 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามกรอบแนวทางคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของกระทรวงศึกษาธิการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษาและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และอยู่ในระดับปานกลาง 6 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาและการส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ดังนี้ สถานศึกษาควรให้เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาเครื่องมือและวัดผลอย่างมีมาตรฐานด้วยวิธีการหลากหลาย ควรมีการประสานงานกับสถานศึกษาอื่นในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและระบบการนิเทศศึกษาร่วมกัน ควรสร้างเครือข่ายพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เผยแพร่และส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ ควรเผยแพร่งานวิจัยในชั้นเรียนและจัดอบรมให้ความรู้ด้านการวิจัยและการพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีสำหรับครูผู้สอน ควรมีแผนการดำเนินงานแนะแนวการศึกษา ร่วมกับครูผู้สอน ควรจัดทำโครงการส่งเสริมความรู้สู่ชุมชน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการร่วมกับองค์กร หน่วยงานและสถานศึกษาอื่นทั้งในและนอกเครือข่ายสหวิทยาเขต เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการร่วมกัน

57252302 : Major (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

Keyword : ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION/RACHINEEBURANA SCHOOL

MISS KETKANOK SOUYKAKAO : ACADEMIC AFFAIRS
ADMINISTRATION OF RACHINEEBURANA SCHOOL SECONDARY EDUCATION OFFICE
SERVICE AREA 9 THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR VORAKARN SUKSODKITW,
Ph.D.

The purposes of this research were to know 1) Academic administration of Rachineeburana school and 2) Guidelines for the academic administration of Rachineeburana school. The populations consisted of 149 people who were an administrator, 5 assistant academic administrators and 135 teachers. The research instrument was questionnaire about the academic administration formulated base on framework of the basic education administration, Ministry of Education. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and content analysis.

The findings of these research were as follows:

1. Academic administration of Rachineeburana school in overall was rated at high level, when considered in each aspects, there were six aspects rated at high level, such as: school curriculum development, evaluation and transfer of equivalent grades, learning process development, the development of school quality assurance system, school supervision and learning source development. Six aspects were rate at moderate level, such as the development of instructional media innovation and technology, research to improve educational quality, Education guidance, cooperate in academic development with other situations, promotion and support for individual families organizations and other situations, and academic promotion for the community.

2. The guidelines for academic administration development of Rachineeburana school: it should have a plan for curriculum development based on community participation; encouraging the teachers to measure and evaluate with various methods; it should cooperate other school to improve school quality assurance system and school supervision; should create the learning centre ; support the teachers to have classroom research and also publish to the others; it should have innovative media training for teachers; it should have a cooperate plan for guidance; it should have a project for community and formulate academic network of organizations departments and other educational situations to exchange knowledge and education together.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากท่านอาจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์ ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว ประธานผู้ควบคุม และ ดร.อาคม มากมีทรัพย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ปรีกษา ช่วยเหลือและตรวจสอบแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ รวมทั้งคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณบุคคลในครอบครัว ได้แก่ คุณพ่อเสนต์ และคุณแม่อุ้มสม สวยคำข้าว ผู้คอยให้ กำลังใจอย่างยิ่งแก่ลูกเสมอมา ขอขอบคุณพี่น้องตระกูลสวยคำข้าวที่คอยให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในทุก ด้าน นอกจากนี้ขอขอบคุณสำหรับกำลังใจ ความช่วยเหลือและคำแนะนำอันมีค่าจากพี่ๆ น้องๆ เพื่อนๆ นักศึกษาปริญญาโทรุ่น 34/1 ภาควิชาการบริหารการศึกษา ที่ทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

คุณค่าของการค้นคว้าอิสระเล่มนี้ขอมอบเพื่อทดแทนพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มี พระคุณทุกท่านที่ได้เลี้ยงดู อบรมสั่งสอนและให้ความเมตตาช่วยเหลือมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่มีส่วนสำคัญ ต่อความสำเร็จของงานวิจัยในครั้งนี้

เกตกนก สวยคำข้าว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
ปัญหาของการวิจัย	4
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	7
ข้อคำถามการวิจัย	7
สมมติฐานการวิจัย.....	7
ขอบข่ายเชิงทฤษฎีของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย	10
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	11
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	12
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	13
การบริหารงานวิชาการ.....	13
ความหมายและความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ	13
ขอบข่ายงานวิชาการ.....	15
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	21

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	23
การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	25
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	30
กระบวนการและขั้นตอนในการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา.....	30
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.....	32
การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้	35
การนิเทศการศึกษา.....	36
การแนะแนวการศึกษา.....	39
การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	41
การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน	43
การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น	44
การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่ จัดการศึกษา.....	46
ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
งานวิจัยในประเทศ.....	50
งานวิจัยต่างประเทศ.....	60
สรุป	63
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย.....	64
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	64
ระเบียบวิธีวิจัย	65
แผนแบบการวิจัย	65
ประชากร	65
ตัวแปรที่ศึกษา	65

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	68
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	69
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
สรุป.....	71
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	72
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9.....	74
ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9.....	89
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	92
สรุปผลการวิจัย.....	92
การอภิปรายผลการวิจัย.....	97
ข้อเสนอแนะ.....	116
ข้อเสนอแนะของการวิจัย.....	116
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	117
รายการอ้างอิง.....	118
ภาคผนวก.....	125
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล.....	126
ภาคผนวก ข แบบสอบถามของการวิจัย.....	128
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์ของการวิจัย.....	139
ประวัติผู้เขียน.....	142

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบระดับชาติ(O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของสถาบันทดสอบการศึกษา แห่งชาติ(องค์การมหาชน) ปีการศึกษา 2558 – 2560	4
ตารางที่ 2 ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของสถาบันทดสอบการศึกษา แห่งชาติ(องค์การมหาชน) ปีการศึกษา 2558 – 2560	5
ตารางที่ 3 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9.....	73
ตารางที่ 4 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9	75
ตารางที่ 5 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 ด้านที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	76
ตารางที่ 6 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 ด้านที่ 2 การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้.....	78
ตารางที่ 7 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 ด้านที่ 3 การวัดผลและเทียบโอนผลการเรียน.....	79
ตารางที่ 8 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 ด้านที่ 4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	80
ตารางที่ 9 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 ด้านที่ 5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.....	81
ตารางที่ 10 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 ด้านที่ 6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้.....	82
ตารางที่ 11 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 ด้านที่ 7 การนิเทศการศึกษา.....	83
ตารางที่ 12 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 ด้านที่ 8 แนะแนวการศึกษา	84

ตารางที่ 13 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 ด้านที่ 9 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	85
ตารางที่ 14 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 ด้านที่ 10 การส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน	86
ตารางที่ 15 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 ด้านที่ 11 การประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและ องค์กรอื่น	87
ตารางที่ 16 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านที่ 12 การส่งเสริมและสนับสนุนงาน วิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	88

สารบัญรูภาพ

หน้า

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงทฤษฎีของการวิจัย 9

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย 11

บทที่ 1

บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนให้เกิดขึ้นในอนาคตนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการการพัฒนาทั้งในระยะกลางและระยะยาว โดยเฉพาะ “การพัฒนาคน” ให้มีการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ทักษะการเรียนรู้และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน โดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ทั้งในเชิงระบบและโครงสร้างของสังคมไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น¹ การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศที่ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายและเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว รวมทั้งระบบการศึกษาที่ยังมีปัญหามากมายประการนับตั้งแต่ปัญหาคุณภาพของคนไทย ปัญหาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกๆ ระดับ จุดอ่อนของระบบการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีและการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ยังไม่เหมาะสมสอดคล้องตัว ยังมีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษารวมทั้งปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมและการขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัยและความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะของคนไทย แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มีวิสัยทัศน์เพื่อให้คนไทย ทุกช่วงวัย มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีระบบเศรษฐกิจที่มีโครงสร้างที่เข้มแข็ง มีเสถียรภาพ แข่งขันได้ยั่งยืน มีความมั่นคงทางพลังงาน มีการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคและโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล รักษาทุนธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสู่ความสมดุลของระบบนิเวศ สร้างความมั่นคงภายในประเทศรวมทั้งให้ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญต่อความร่วมมือในการพัฒนาภายใต้กรอบข้อตกลงต่าง ๆ ในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และโลก

การพัฒนาการศึกษาของชาติจึงเป็นภารกิจหลักในการพัฒนาคน อันเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศในทุกๆ ระบบ โดยมีกรอบการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564)

---

¹สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, **แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564** (กรุงเทพฯ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, 2560), 19-21.

เป็นกรอบในการดำเนินการ เพื่อให้การพัฒนาประเทศในทุกระบบมีความสอดคล้องกันและนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาประเทศให้“มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน”² จึงมีความจำเป็นอย่างสูงสุดและเร่งด่วนที่ประเทศจะต้องสร้างนักวิจัยและนักประดิษฐ์คิดค้นที่มีความสามารถระดับมาตรฐานโลกในปริมาณเพียงพอ ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีการวิจัยพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศในการปรับเปลี่ยนการผลิตจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เงินทุนและแรงงานไปสู่การใช้ความรู้และความชำนาญด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ที่เป็นพลังขับเคลื่อนและภูมิคุ้มกันให้กับประเทศในอนาคต

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารงานด้านต่างๆ ถือเป็นหน้าที่ผู้บริหารต้องรับผิดชอบโดยตรง ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการบริหารงานให้มากขึ้น โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจหรือภารกิจหลักของสถานศึกษา ส่วนงานบริหารงานอื่นๆ เป็นการทำงานสนับสนุนการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการที่ได้กำหนดให้งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา มีการติดตามส่งเสริม สนับสนุน ประสิทธิภาพในด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ระบบประกันคุณภาพการปฏิรูปหลักสูตรการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ วิทยากรท้องถิ่น นโยบายที่สำคัญเกี่ยวกับยาเสพติด การส่งเสริมการอ่าน การวิเคราะห์และสำรวจช่วยเหลือโรงเรียนที่มีปัญหาด้านข้อมูลสื่อสารทางคอมพิวเตอร์และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อสร้างให้โรงเรียนมีความเข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง³

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นได้นั้นขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการที่ประสบผลสำเร็จ จึงนับว่าการบริหารงานวิชาการมีบทบาทสำคัญที่สุดต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของการบริหารสถานศึกษาให้ได้คุณภาพ อีกทั้งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2553 มาตรา 35 กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีสถานะเป็นนิติบุคคล เพื่อที่จะให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งคล่องตัวและสามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างอิสระ แม้สถานศึกษาจะมีความเป็นนิติบุคคล

²สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579** (กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2560), 11-13.

³สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **เอกสารประชาสัมพันธ์เพื่อปฏิรูปการศึกษา** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว กรุงเทพฯ, 2553), 6.

แต่เนื่องจากกระบวนการบริหารจัดการยังคงอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ หรือต้องผ่านความเห็นชอบหรือการอนุมัติของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาตามเงื่อนไขที่มีการมอบอำนาจ จึงทำให้สถานศึกษาไม่มีอำนาจในการตัดสินใจได้ด้วยตนเองโดยอิสระเป็นปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาสถานศึกษาเป็นอย่างมากและส่งผลกระทบต่อคุณภาพในการจัดการศึกษา⁴

ภารกิจหลักของโรงเรียนที่ต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้โดยถือว่าผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุดสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกระดับชั้น ตลอดจนการร่วมมือเป็นเครือข่ายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนควรวางแผนงานการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจนเป็นระบบ ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางวิชาการและสามารถปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยมุ่งประโยชน์เพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและความสามารถปรับตัวในสังคมมีคุณธรรม ขยันหมั่นเพียร มีความรู้ และทักษะตามศักยภาพและเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย⁵

จากแนวคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการบริหารงานวิชาการนั้นมีความสำคัญที่ก่อให้เกิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่เป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปในอนาคต ให้เป็นพลเมืองโลกที่มีคุณภาพ ตลอดจนมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ ซึ่งการพิจารณาความสำเร็จในด้านผลงานทางวิชาการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงคุณภาพของสถานศึกษาได้ประการหนึ่ง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการขับเคลื่อนกระบวนการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

⁴ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2555), 36.

⁵ หน่วยงานพิเศษ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ: สำนักการศึกษา, 2554), 9-18.

ปัญหาของการวิจัย

โรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 เป็นสถานศึกษาจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีคุณธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์และอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความเป็นกุลสตรี ศักยภาพเป็นพลโลก และร่วมรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งสอดคล้องและเป็นไปตามวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา สถานศึกษามีการจัดการศึกษา โดยคำนึงถึงความแตกต่างตามความต้องการ ความสนใจ และความถนัดตามศักยภาพของผู้เรียนทั้งด้านวิชาการ เทคโนโลยีและทักษะการใช้ชีวิต⁶ เนื่องด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ จึงทำให้การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทุกด้านเพื่อก้าวสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยเมื่อพิจารณาผลการทดสอบระดับชาติ(O-NET) ของสถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558 – 2560 ดังตารางที่ 1 - 2

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบระดับชาติ(O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของสถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) ปีการศึกษา 2558 – 2560

รายวิชา	ปีการศึกษา 2558		ปีการศึกษา 2559		ปีการศึกษา 2560	
	ค่าเฉลี่ย	คะแนน	ค่าเฉลี่ย	คะแนน	ค่าเฉลี่ย	คะแนน
	ระดับประเทศ	เฉลี่ยรายวิชา	ระดับประเทศ	เฉลี่ยรายวิชา	ระดับประเทศ	เฉลี่ยรายวิชา
ภาษาไทย	42.64	48.04	46.36	55.04	48.29	58.18
สังคมศึกษา	46.24	53.22	49.00	54.50	-	-
ภาษาอังกฤษ	30.62	32.30	31.80	33.53	30.45	31.83
คณิตศาสตร์	32.40	38.72	29.31	35.10	26.30	28.85
วิทยาศาสตร์	37.63	43.98	34.99	39.20	32.28	35.09
ค่าเฉลี่ยทุกรายวิชา	37.91	43.25	38.29	43.47	34.33	38.49

ที่มา : งานนิเทศการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9, รายงานผลการประเมินระดับชาติ (O-net) มัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560

⁶โรงเรียนราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9, รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา(Sar) ปีการศึกษา 2559 (2559), 37.

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9พบว่า ผลการทดสอบระดับชาติ มีค่าเฉลี่ย 5 รายวิชา ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มีแนวโน้มลดลงดังนี้คือ ปีการศึกษา 2558 ค่าเฉลี่ยทุกรายวิชาเท่ากับร้อยละ 43.25 ปีการศึกษา 2559 ค่าเฉลี่ยทุกรายวิชาเท่ากับร้อยละ 43.47 และในปีการศึกษา 2560 สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ได้ กำหนดให้มีการทดสอบ 4 รายวิชา ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และมี ค่าเฉลี่ยทุกรายวิชาเท่ากับร้อยละ 38.49 เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชาตลอด 3 ปีการศึกษาพบว่า รายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยไม่ผ่านมีร้อยละ 50 มี 3 รายวิชา ได้แก่ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์และ วิทยาศาสตร์

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของสถาบันทดสอบ การศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) ปีการศึกษา 2558 – 2560

รายวิชา	ปีการศึกษา 2558		ปีการศึกษา 2559		ปีการศึกษา 2560	
	ค่าเฉลี่ย	คะแนน	ค่าเฉลี่ย	คะแนน	ค่าเฉลี่ย	คะแนน
	ระดับ ประเทศ	เฉลี่ย รายวิชา	ระดับ ประเทศ	เฉลี่ย รายวิชา	ระดับ ประเทศ	เฉลี่ย รายวิชา
ภาษาไทย	49.36	59.43	52.29	59.85	49.25	56.83
สังคมศึกษา	39.70	43.76	35.89	39.28	34.70	39.08
ภาษาอังกฤษ	24.98	28.09	27.76	29.29	28.31	30.42
คณิตศาสตร์	26.59	39.84	24.88	25.56	24.53	24.31
วิทยาศาสตร์	33.40	36.32	31.62	33.59	29.37	30.01
ค่าเฉลี่ย ทุกรายวิชา	34.81	41.49	34.49	37.52	33.23	36.12

ที่มา : งานนิเทศการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 , รายงานผลการประเมิน ระดับชาติ (O-net) มัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบระดับชาติ(O-NET) ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 พบว่า ค่าเฉลี่ย 5 รายวิชา (ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์) มีแนวโน้มลดลงดังนี้คือ ในปีการศึกษา 2558 ค่าเฉลี่ยทุกรายวิชาเท่ากับร้อยละ 41.49 ปีการศึกษา 2559 ค่าเฉลี่ยทุกรายวิชาเท่ากับร้อยละ 37.52 และปีการศึกษา 2560 ค่าเฉลี่ยทุกรายวิชาเท่ากับร้อยละ 36.12 เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชาตลอด 3 ปีการศึกษาพบว่า รายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยผ่าน ร้อยละ 50 เพียง 1 รายวิชาคือ ภาษาไทย รายวิชาค่าเฉลี่ยไม่ผ่านร้อยละ 50 ได้แก่ สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์

เมื่อพิจารณาข้อมูลการรายงานผลการประเมินตนเอง(SAR)ของโรงเรียนราชินีบูรณะ ปีการศึกษา 2559 พบว่า สถานศึกษาควรพัฒนาในด้านต่าง ๆ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใน 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้คือ กลุ่มสาระฯคณิตศาสตร์ กลุ่มสาระฯ สุขศึกษาฯ และกลุ่มสาระฯ ภาษาต่างประเทศ โดยควรปรับกระบวนการจัดการเรียนการสอน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายมากขึ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ วัดผลและประเมินผล ความก้าวหน้าของผู้เรียนทุกระยะและส่งเสริมกระบวนการกลุ่มให้เพิ่มมากขึ้น 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษา 3) การออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน เน้นกระบวนการทดลอง 4) การวัดผลและประเมินผลการเรียนมีความถูกต้อง มีความหลากหลาย 5) สถานศึกษาควรสำรวจความต้องการของชุมชน ผู้ปกครอง ตรวจสอบนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ชีตความสามารถของสถานศึกษาและผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสำหรับมาตรฐานและตัวชี้วัดที่มีคุณภาพยังต้องปรับปรุง เพื่อนำมาจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป⁷

จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาควรได้รับการพัฒนาให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ควรได้รับการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามวิสัยทัศน์ กลยุทธ์และความเป็นสถานศึกษามาตรฐานสากล

⁷ โรงเรียนราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9,รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา(SAR) ปีการศึกษา 2559.

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 เพื่อนำผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาและส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

จากสภาพปัญหา ความสำคัญองงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ

ข้อคำถามการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางของการแสวงหาคำตอบและแนวทางในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดข้อคำถามของการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้คือ

1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ เป็นอย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการหาคำตอบสำหรับการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ อยู่ในระดับปานกลาง
2. แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ มีพหุแนวทาง

ขอบข่ายเชิงทฤษฎีของการวิจัย

การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญเนื่องจากเกี่ยวข้องกับกิจกรรมในสถานศึกษา โดยเฉพาะการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผล การสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน คือมีผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนั้นจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการต่างๆ เพื่อให้บุคลากรทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่การปฏิบัติงานวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้แบ่งงานด้านการบริหารงานวิชาการออกเป็น

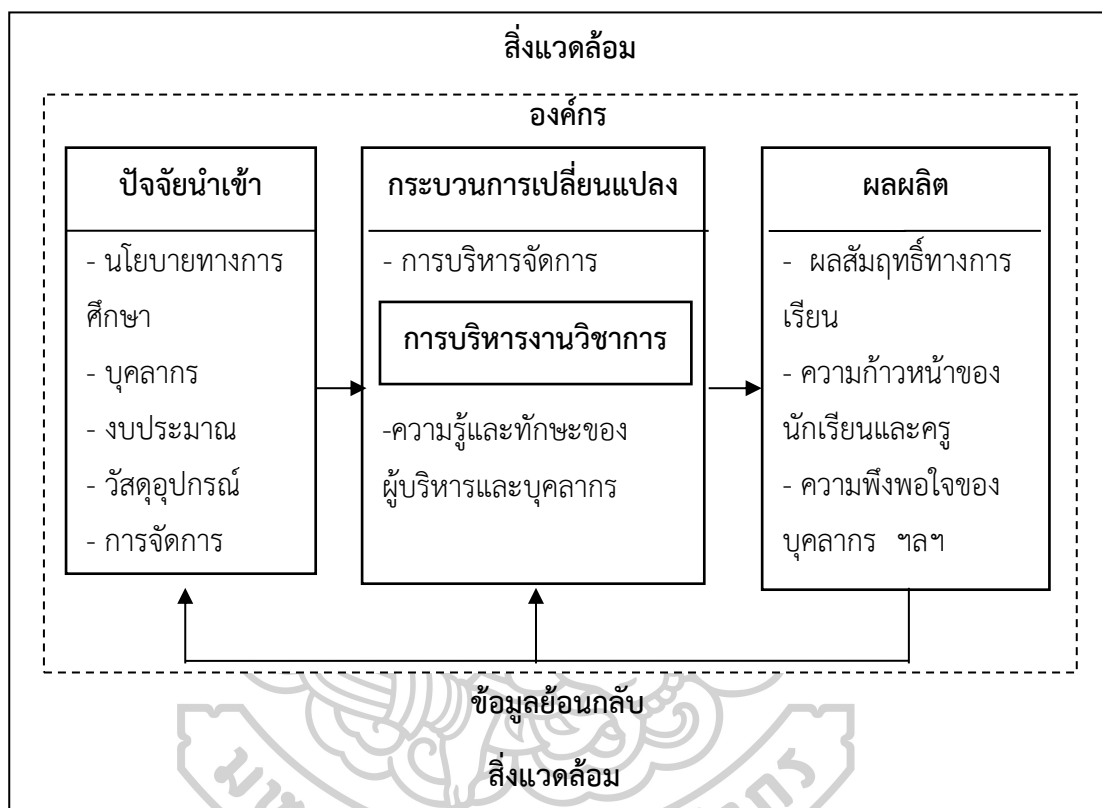
12 งาน^๑ โดยในการวิจัยครั้งนี้ ได้นำการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มีลักษณะการจัดการเชิงระบบ ผู้วิจัยจึงศึกษาทฤษฎีเชิงระบบแบบเปิด (Open System) ตามแนวคิดของลูเนนเบิร์กและออร์นสไตน์ (Lunenburg and Omstein) มาเป็นกรอบของการวิจัย ซึ่งได้กล่าวถึง องค์กระบบเปิดประกอบด้วยระบบย่อย ๆ ภายในองค์กรที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอก โดยระบบจะยอมรับตัวป้อน (Inputs) จากสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการเปลี่ยนแปลง (Transformation Process) ซึ่งเปลี่ยนแปลงตัวป้อนให้กลายเป็นผลผลิต (Outputs) ที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม (Environment) ทั้งภายในและภายนอก และให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เพื่อการปรับปรุงและพัฒนา องค์ประกอบทั้งสามส่วนจะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ปัจจัยนำเข้าไปในระบบการศึกษานั้น คือ องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องทรัพยากรทางการศึกษาที่นำเข้าสู่ระบบ ได้แก่ นโยบายการจัดการศึกษา ทรัพยากรบุคคล เช่น ผู้บริหาร ครู นักเรียน ทรัพยากรที่ใช้ดำเนินการ ได้แก่ เงิน (money) วัสดุอุปกรณ์ (material) และการจัดการ (management) เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ จะถูกแปรเปลี่ยนโดยกระบวนการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรจึงต้องดำเนินการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบภายในองค์กรทั้งการบริหารจัดการทั่วไป กระบวนการจัดการเรียนสอน โดยต้องใช้ความรู้และทักษะการบริหารจัดการที่หลากหลายจากผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากร ทั้งทักษะในการตัดสินใจ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการวางแผนและทักษะที่จะจัดการกับความเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งกระบวนการเปลี่ยนแปลงนี้จะส่งผลต่อเป้าหมายหรือผลผลิตขององค์กร ซึ่งอาจจะปรากฏในลักษณะของผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน สมรรถนะของครู ความก้าวหน้าของนักเรียนและครู อัตราการออกกลางคัน การลาออกของบุคลากร การขาดเรียนของนักเรียน การขาดงานของบุคลากร ความสัมพันธ์ของบุคลากรในองค์กร ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาและชุมชน ทักษะคตินักเรียนต่อสถานศึกษา และความพึงพอใจของบุคลากร โดยผลผลิตขององค์กรจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับแก่ระบบ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลย้อนกลับเชิงบวกหรือลบจะช่วยให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จได้ หากองค์กรได้ข้อมูลย้อนกลับเชิงลบก็สามารถนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขต่อไปในส่วนของกระบวนการเปลี่ยนแปลง หรือปัจจัยนำเข้าไป หรือทั้งสองส่วน เพื่อผลผลิตที่มีคุณภาพในอนาคตได้ ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องสามารถบริหารจัดการองค์กรโดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่จะส่งผลกระทบต่อองค์กรด้วย ประกอบด้วย สภาพสังคม

---

^๑สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล (กรุงเทพฯ โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546), 32.

การเมืองและเศรษฐกิจ จึงจะสามารถจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของสังคมได้อย่างแท้จริง⁹

จากแนวคิดและขอบข่ายทฤษฎีที่กล่าวมา ผู้วิจัยสามารถนำเสนอเป็นกรอบแนวคิดดังที่แสดงในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงทฤษฎีของการวิจัย

ที่มา : Fred C. Lunenburg. and Allan C. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and Practices**, 6th ed. (CA : Wadsworth Cengage Learning, 2012), 20-22.

: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546, 32.

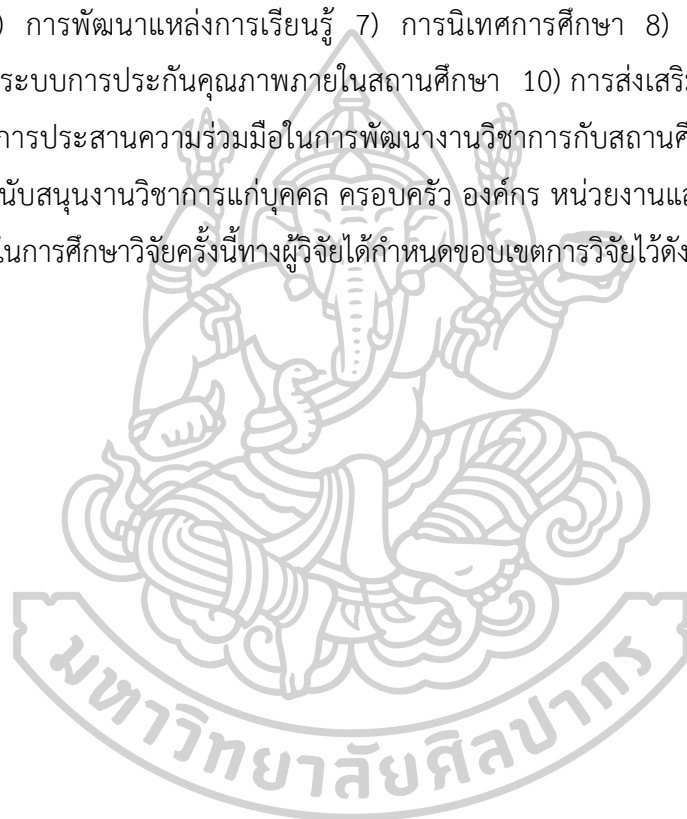
: สำนักนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล**

⁹Fred C. Lunenburg. and Allan C. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and Practices**, 6th ed (CA Wadsworth Cengage Learning, 2012), 20-22.

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาในส่วนของบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ผู้วิจัยได้ใช้แนวความคิดตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ¹⁰ ได้แบ่งขอบข่ายงานวิชาการเป็น 12 งานดังนี้ คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และ 12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทางผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังแผนภูมิที่ 2

¹⁰ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล** (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546,32

การบริหารงานวิชาการ

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546,32

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ในการพิจารณาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ พิจารณาผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามสภาพจริง
2. ในการวิจัยครั้งนี้ ไม่รวมผู้วิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายเฉพาะของคำที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ให้ตรงกันจึงได้นิยามความหมายของคำต่างๆ ไว้ดังนี้

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนตลอดถึงการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนให้มีคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพตามที่เป็นนิติบุคคลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นและการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

โรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 หมายถึง สถานศึกษาของรัฐบาลขนาดใหญ่พิเศษ เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยทำการวิจัยในโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ซึ่งมีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัยดังนี้

การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการสอนของครูให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่างานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดของโรงเรียน เพราะผลที่เกิดจากงานวิชาการนั้นจะส่งผลต่อตัวผู้เรียนโดยตรง ส่วนงานด้านอื่นๆ นั้นเป็นงานที่มาสสนับสนุนให้งานวิชาการมีประสิทธิภาพสูงขึ้นเท่านั้น ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ กล่าวว่างานวิชาการเป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของการบริหารงานสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาสามารถพิจารณาได้จากผลการดำเนินงานด้านวิชาการ โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน¹¹

ความหมายและความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ เป็นการบริหารจัดการกิจกรรมทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนและบริหารสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น เปรียบเหมือนเส้นเลือดใหญ่ไหลหล่อเลี้ยงหัวใจ การบริหารจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการที่สามารถทำให้งานวิชาการเกิดพลวัต (Academic affairs dynamic) อยู่ตลอดเวลาส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและคุณภาพของการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดไป¹²

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญเนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและ

¹¹ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2553), 2.

¹² สันติ บุญภิรมย์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ ไทยร่มเกล้า, 2552), 32.

ความสามารถของผู้บริหาร การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน โดยการบริหารวิชาการในสถานศึกษานั้นมีความสำคัญดังต่อไปนี้ คือ 1) ทำให้สถานศึกษาดำเนินการบริหารงานวิชาการ 2) ทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและคุณภาพ สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาตนเองและการประเมินจากหน่วยงานภายนอก 3) เพื่อเป็นการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้อันสนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น การพัฒนาการเรียนรู้อันสนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพและ 4) เป็นการประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและของบุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นอย่างกว้างขวาง¹³ ซึ่งมีความหมายคล้ายกับหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียน มีขอบข่ายกว้างขวาง ผู้บริหารโรงเรียนต้องกระจายอำนาจในการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน มีการวางแผนการทำงานที่เป็นระบบและเป็นผู้นำทางวิชาการสามารถปฏิบัติงาน ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด¹⁴ สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้ถือว่า งานวิชาการเป็นงานหลักที่มีความสำคัญที่สุดในการบริหารโรงเรียน มาตรฐานและคุณภาพของโรงเรียนมักจะพิจารณาจากผลงานด้านวิชาการเป็นสำคัญ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาสติปัญญาและความรู้ความสามารถของนักเรียน การบริหารงานวิชาการจึงเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องให้ความสนใจและใช้เวลา ในการบริหารให้มากกว่างานอื่นๆ¹⁵

¹³ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, **การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน** (สงขลา ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ, 2550), 29.

¹⁴ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, **แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร การบริหารวิชาการ** (กรุงเทพฯ : : สำนักการศึกษา, 2554), 18.

¹⁵ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา, **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล** (กรุงเทพฯ:บริษัท บุ๊คพอยท์ จำกัด, 2553), 1.

จากความหมายและความสำคัญของการบริหารงานวิชาการที่นักการศึกษาและนักวิชาการได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญประการแรกของการบริหารสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญ เนื่องมาจากงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจหลักของการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ส่วนงานด้านอื่น ๆ เป็นงานสนับสนุน เพื่อให้การบริหารงานวิชาการดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์และประสบผลสำเร็จ นำไปสู่การพัฒนามาตรฐานการเรียนรู้ คุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบข่ายงานวิชาการ

กฎกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2550 กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ได้ระบุอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการสถานศึกษาในการบริหารและจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ไว้ 17 งาน สอดคล้องกับสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้จัดทำคู่มือสถานศึกษานิติบุคคลภายใต้การสนับสนุนของสภาการศึกษา ได้เสนอแนวคิดในการปรับระบบการบริหารจัดการของสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการให้มีอิสระและคล่องตัวยิ่งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็วและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น 2) เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาตนเองและการประเมินจากหน่วยงานภายนอก 3) เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ตลอดจนปัจจัยเกื้อหนุนในการพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ 4) เพื่อให้สถานศึกษาได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ ซึ่งได้กำหนดขอบข่าย/ภารกิจด้านการบริหารวิชาการ 17 งาน ดังนี้คือ

1. การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนวการศึกษา
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนใหม่มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงาน ดานวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา¹⁶

มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ.2552 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 ได้กล่าวว่า บทบาทสำคัญของสถานศึกษาต้องยึดหลักที่ว่าผู้เรียนทุกคนมีความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด การจัดการเรียนการสอนต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เหมาะสมกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน มุ่งเน้นประเมิน พัฒนาการของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การเข้าร่วมกิจกรรม วัตถุประสงค์และประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับระดับและรูปแบบการจัดการศึกษาและได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการไว้ 7 ภารกิจ ดังนี้

1. การวางแผนงานวิชาการ
2. การบริหารงานวิชาการ
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ
5. การวัดผล ประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน
6. การแนะแนวการศึกษา
7. การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ¹⁷

¹⁶ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือการบริหารโรงเรียน “ในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2555), 39-40.

¹⁷ สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือการบริหารงานมัธยมศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา** (กรุงเทพฯ: ม.ป.พ, 2560).

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้แบ่งการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามคู่มือการบริหารสถานศึกษานิติบุคคล ซึ่งจำแนกการบริหารงานวิชาการออกเป็น 12 งานดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน โดยมีแนวทางในการปฏิบัติดังนี้
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีแนวทางในการปฏิบัติดังนี้
5. การพัฒนาสื่อวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยมีแนวทางในการปฏิบัติดังนี้
6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ มีแนวทางในการปฏิบัติดังนี้
7. การนิเทศการศึกษา โดยมีแนวทางในการปฏิบัติดังนี้ คือ
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา¹⁸ โดยมีรายละเอียดแนวทางในการปฏิบัติงานตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการทั้ง 12 งาน ดังนี้

1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีแนวทางในการปฏิบัติดังนี้คือ ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายรวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริการจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม นิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสมจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ ที่กำหนดให้

¹⁸สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.),2546),33-38.

มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความเหมาะสม

2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีแนวทางในการปฏิบัติดังนี้คือ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่างๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระโดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่างๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น การนิเทศแบบเพื่อนครูช่วยเพื่อนครู เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน หรือแบบอื่นๆ ตามความเหมาะสมส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันหรือแบบอื่นๆ ตามความเหมาะสม

3) การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน โดยมีแนวทางการปฏิบัติดังนี้คือ กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงานจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการ และอื่นๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีแนวทางในการปฏิบัติดังนี้คือ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหาร การจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานการวิจัย หรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นๆ

5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยมีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้คือ ศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและการ

บริหารงานวิชาการส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน จัดทำสื่อและเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนางานด้านวิชาการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนาและการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นๆ การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ มีแนวทางในการปฏิบัติดังนี้คือ 1) สำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง 2) จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้แก่ครูสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง 3) จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้และประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในการจัดตั้ง 4) ส่งเสริมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

7) การนิเทศการศึกษา โดยมีแนวทางในการปฏิบัติดังนี้คือ 1) จัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา 2) ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา 3) ประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา 4) ติดตามประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษา 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ การจัดระบบการนิเทศ การศึกษาภายในสถานศึกษากับสถาบันอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

8) การแนะแนวการศึกษา โดยมีแนวทางในการปฏิบัติดังนี้คือ จัดระบบการแนะแนวการศึกษา โดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษาดำเนินการแนะแนวการศึกษา ติดตามและประเมินผลการจัดการระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษาประสานความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษา กับสถานศึกษาหรือเครือข่ายการแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา

9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้คือ การจัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมาย ความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองความสำเร็จของสถานศึกษา วางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ให้บรรลุตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาดำเนินการพัฒนางาน

ตามแผนและติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษาประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐาน การศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาในการประเมินสถานศึกษาเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่าง เป็นระบบและต่อเนื่อง

10) การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน โดยมีแนวทางในการปฏิบัติดังนี้คือ ศึกษา สสำรวจความต้องการ สนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน จัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด และเทคนิค ทักษะทางวิชาการเพื่อการพัฒนาทักษะวิชาชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น การส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา และที่จัดโดยบุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ส่งเสริมให้มีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครั้ว ชุมชนและท้องถิ่น

11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น โดยมีแนวทางในการปฏิบัติดังนี้คือ ประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและ ระดับอุดมศึกษาบริเวณใกล้เคียง ทั้งภายในเขตพื้นที่การศึกษาและต่างเขตพื้นที่การศึกษาและสร้าง เครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่างๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงานและ สถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา โดยมีแนวทางในการปฏิบัติดังนี้คือ 1) สสำรวจและศึกษาข้อมูลการ จัดการศึกษารวมทั้งความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา 2) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาวิชาการและ การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงานและ สถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมที่จัดการศึกษา¹⁹

¹⁹สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือการบริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล** (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.),2546),36-38.

จากแนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษาที่กล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการส่วนใหญ่สอดคล้องและคล้ายคลึงกัน แตกต่างกันเพียงรายละเอียดภายในเท่านั้น สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปและสังเคราะห์ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ตามแนวคิดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และขอบข่ายการบริหารงานวิชาการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารจัดการและขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่งานวิชาการของสถานศึกษา จำแนกเป็น 12 งาน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) การส่งเสริมความรู้ ทางวิชาการแก่ชุมชน 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

สถานศึกษาต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้สังคม ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยกำหนดให้มีดัชนีวัดคุณภาพการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ สามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกชั้นปี มีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
  - 1) จัดให้มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น
  - 2) จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรมและสามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
  - 3) จัดให้มีรายวิชาต่าง ๆ ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 4) เพิ่มเติมเนื้อหาสาระรายวิชาให้สูงและลึกซึ้งมากขึ้นสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ส่งเสริมเฉพาะทาง การส่งเสริมความเป็นเลิศ อาชีวศึกษา ผู้บกพร่อง พิการและการศึกษาทางเลือก

5) เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน กับผู้ปกครอง ชุมชน สังคมและมุ่งสู่ความเป็นสากล

2. สถานศึกษาควรจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่จัดกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา

4. นิเทศ ติดตาม ประเมินผล ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษารายงานผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับทราบ²⁰

สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไว้ 4 ขั้นตอน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยธิดา จันดาสงค์ กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาดังนี้

1. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเอง ด้วยวิธีการดังนี้

1.1 จัดให้มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่น

1.2 จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

1.3 จัดให้มีวิชาต่างๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ

1.4 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของวิชาให้สูงและลึกซึ้งมากขึ้นสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ การศึกษาด้านศาสนา ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศ ผู้บกพร่อง พิการและการศึกษาทางเลือก

1.5 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และโลก

2. สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การสอนและอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ โดยความร่วมมือของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและเครือข่ายสถานศึกษา

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา

²⁰ สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารักษาการตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2560), 23.

4. นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา อีกทั้งรายงานผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ²¹

รัชनीย์ สีหะวงษ์ ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ประกอบด้วยภารกิจ 5 ด้าน ดังนี้คือ 1) การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การสร้างหลักสูตร 3) การนำหลักสูตรไปใช้ 4) การประเมินหลักสูตรและ 5) การปรับปรุงหลักสูตร²²

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยมีขั้นตอนดังนี้ การวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร การส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ การนำหลักสูตรไปใช้ การนิเทศ ติดตาม และการประเมินผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายของหลักสูตร ครูผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

1. การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยยึดหลักให้ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดและเชื่อว่าทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตาม

²¹ นิตยธิดา จินดาสงค์, "ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2" (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2558), 25.

²² รัชনীย์ สีหะวงษ์, "ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษากลุ่มเครือข่ายวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1" (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2558),

ธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญในด้านความรู้และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิเช่น กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ปฏิบัติจริง การเรียนรู้ด้วยตนเองและกระบวนการวิจัย เหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนและพัฒนา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีและบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

4. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียน ควรมีบทบาทดังนี้

4.1 บทบาทของผู้สอน

4.1.1 ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน

4.1.2 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้านความรู้และทักษะ กระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการและความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4.1.3 ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย

4.1.4 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

4.1.5 จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรมและนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4.1.6 ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน

4.1.7 วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียนรวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

4.2 บทบาทของผู้เรียน

4.2.1 กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4.2.2 เสาะแสวงหาความรู้เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ

4.2.3 ลงมือปฏิบัติจริง สร้างสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเองและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ

4.2.4 มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครูผู้สอน

4.2.5 ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง²³

การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความหมายของการวัดผล ประเมินผลตามแนวทางการปฏิบัติการวัดและประเมินผลดังนี้

การวัด (Measurement) หมายถึง การกำหนดตัวเลขให้กับวัตถุสิ่งของ เหตุการณ์ ปรากฏการณ์หรือพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียน การจะได้ตัวเลขมานั้นต้องใช้เครื่องมือวัด เพื่อให้ได้ตัวเลขที่สามารถแทนคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการวัด

การประเมิน (Assessment) หมายถึง กระบวนการเก็บข้อมูล ตีความ บันทึกและใช้ข้อมูล เกี่ยวกับคำตอบของผู้เรียนที่ทำในภาระงาน/ชิ้นงาน ว่าผู้เรียนรู้อะไร สามารถทำอะไรได้และจะไปต่อไปอย่างไรด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย

การประเมินค่า/การตัดสิน (Evaluation) หมายถึง การนำเอาข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการวัด มาเป็นข้อมูลในการตัดสินผลการเรียน โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด เพื่อประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าผู้เรียนมีความเก่งหรืออ่อนเพียงใด บรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด ซึ่งคือการสรุปผลการเรียน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Classroom Assessment) หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมวิเคราะห์ ตีความ บันทึกข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยการดำเนินการดังกล่าวเกิดขึ้นตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด นำผลที่ได้มาตีค่าเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดในตัวชี้วัดของมาตรฐาน สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษา ข้อมูลที่ได้นี้นำไปใช้ในการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับ

²³ กระทรวงศึกษาธิการ, **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551** (กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2552).

ความก้าวหน้า จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงให้แก่ผู้เรียน การตัดสินผลการเรียนรวบยอดในเรื่องหรือหน่วยการเรียนรู้ หรือรายวิชาและการวางแผน ออกแบบการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน²⁴

ทัศนีย์ เสียงหวาน ได้กล่าวถึงการเทียบโอนผลการเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มีวัตถุประสงค์และแนวทางเทียบโอนผลการเรียนที่หลากหลายมากขึ้น โดยเปิดโอกาสให้มีการเทียบโอนในรูปแบบการจัดการศึกษาต่างรูปแบบกัน มีหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความหลากหลาย รวมทั้งเปิดโอกาสให้เทียบโอนผลการเรียนระหว่างรูปแบบการจัดการศึกษาและลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน สามารถเทียบโอนกันได้โดยให้สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนด้วยการให้ความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาในรูปแบบต่างๆ หรือจากการประกอบอาชีพมาเทียบโอนผลการเรียนระหว่างโรงเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนอย่างต่อเนื่อง ลดการเรียนซ้ำซ้อนในรายวิชาที่เรียนมาแล้วและนักเรียนสามารถนำผลการเรียนไปเทียบโอนในสายอาชีพ โดยให้สถานศึกษาดำเนินการดังนี้

1. พิจารณาจากหลักฐานการศึกษา ซึ่งจะให้ข้อมูลที่แสดงความรู้ ความสามารถของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ
2. พิจารณาจากความรู้และประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติจริง การทดสอบ การสัมภาษณ์
3. พิจารณาความสามารถและปฏิบัติได้จริง ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงและระเบียบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด²⁵

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตาม

²⁴ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการปฏิบัติงานวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551, vol. พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2557), 85.

²⁵ ทัศนีย์ เสียงหวาน, การบริหารงานวิชาการโรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2557), 33.

มาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ ซึ่งการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามศักยภาพ โดยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 4 ระดับได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอนใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงการ การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบเป็นต้น โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน หรือผู้ปกครองร่วมประเมิน

โดยการประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ มากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอนใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนด้วย ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

2. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี / รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนต้องพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติ โดยผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการหรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาและการ-รายงานผลการจัดการศึกษาต่อ คณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และชุมชน

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูล

พื้นฐานในการพัฒนา-คุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบ สามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดในการดำเนินการจัดสอบ นอกจากนี้ยังได้จากการตรวจสอบพบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมิน ซึ่งผลจากการประเมินจะใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

โดยข้อมูลการประเมินในระดับต่างๆ ข้างต้นจะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบพบทวน พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งถือเป็นภาระความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพบนพื้นฐานของความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการ ได้แก่ กลุ่มผู้เรียนทั่วไป กลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาด้านวินัยและพฤติกรรม กลุ่มผู้เรียนที่ปฏิเสธโรงเรียน กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มพิการทางร่างกายและสติปัญญา เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินจึงเป็นหัวใจของสถานศึกษาในการดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนได้ทันทั่วถึง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและประสบความสำเร็จในการเรียน ดังนั้นสถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาจะต้องจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน

การเทียบโอนผลการเรียน

สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนในกรณีต่างๆ ได้แก่ การย้ายสถานศึกษา การเปลี่ยนรูปแบบการศึกษา การย้ายหลักสูตร การออกกลางคันและขอกลับเข้ารับการเรียนต่อ การศึกษาจากต่างประเทศและขอเข้าศึกษาในประเทศไทย นอกจากนี้ยังสามารถเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น สถานประกอบการ สถาบันศาสนา สถาบันการฝึกอบรมอาชีพ การจัดการศึกษา โดยครอบครัว

โดยการเทียบโอนผลการเรียนควรดำเนินการในช่วงก่อนเปิดภาคเรียนแรกหรือต้นภาคเรียนแรกที่สถานศึกษารับผู้ขอเทียบโอนเป็นผู้เรียน ทั้งนี้ผู้เรียนที่ได้รับการเทียบโอนผลการเรียนต้องศึกษาต่อเนื่องในสถานศึกษาที่รับเทียบโอนอย่างน้อย 1 ภาคเรียน โดยสถานศึกษาที่รับผู้เรียนจากการเทียบโอนควรกำหนดรายวิชา/จำนวนหน่วยกิต ที่จะรับเทียบโอนตามความเหมาะสม ซึ่งการพิจารณาการเทียบโอน สามารถดำเนินการได้ดังนี้

1. พิจารณาจากหลักฐานการศึกษา และเอกสารอื่นๆ ที่ให้ข้อมูลแสดงความรู้ความสามารถของผู้เรียน
2. พิจารณาจากความรู้ ความสามารถของผู้เรียนโดยการทดสอบด้วยวิธีการต่างๆ ทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติ
3. พิจารณาจากความสามารถและการปฏิบัติในสภาพจริง

โดยการเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นที่ไปตามประเทศหรือแนวปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการวัดผล การประเมินผลและการเทียบโอนการศึกษาถือว่าเป็นภารกิจที่สถานศึกษาควรที่จะต้องให้ความสำคัญและจะต้องมีการจัดการที่เป็นระบบและกระบวนการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ เพื่อที่จะสามารถรองรับการประเมินภายในและการประเมินภายนอกได้ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ²⁶

สรุปได้ว่า การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน เป็นการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและส่งเสริมให้ครูผู้สอนดำเนินการวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง การเทียบโอนความรู้ ทักษะประสบการณ์ผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น รวมถึงการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้น

²⁶ มนต์ ชาติทอง, การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงเพื่อให้เกิดนวัตกรรม หรือวิธีการใหม่ๆ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้ดีขึ้น²⁷

เอมอร ผลบุภพ กล่าวว่า งานวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ โดยดำเนินการของครูผู้สอนและอาจารย์ถึงนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียน สมาชิกในชุมชน เพื่อใช้แก้ไขปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน หรือความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งความรู้ใหม่ๆ นี้เรียกว่า นวัตกรรมการศึกษา ทั้งนี้เพื่อใช้พัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยเริ่มจากการแก้ปัญหาเชิงระบบ มีการวางแผนและวางนโยบายในการพัฒนาและเสริมสิ่งที่ดีที่การคิดค้นนวัตกรรมการแก้ปัญหาได้²⁸

สรุปได้ว่า งานวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยที่ดำเนินการโดยครูผู้สอน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนการสอน มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน โดยใช้นวัตกรรมที่มีความเหมาะสมสำหรับผู้เรียนและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง

กระบวนการและขั้นตอนในการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา

ภาคิน ลุนลี ได้กล่าวถึง ขั้นตอนของการวิจัยว่าประกอบด้วย 11 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดผลผลิตทางการศึกษาที่จะทำการพัฒนา ต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าผลผลิตทางการศึกษาที่จะวิจัยและพัฒนาคืออะไร โดยกำหนดคุณลักษณะทั่วไป รายละเอียดของการใช้วัตถุประสงค์ การใช้เกณฑ์ในการเลือกกำหนดผลผลิตทางการศึกษาที่จะวิจัยและพัฒนา

ขั้นตอนที่ 2 รวบรวมข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องคือ การศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยการสังเกตภาคสนาม ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้ผลผลิตการศึกษาที่กำหนด ถ้ามีความจำเป็นผู้วิจัยและพัฒนายจะต้องทำการศึกษาวิจัยขนาดเล็กเพื่อหาคำตอบ ซึ่งงานวิจัยและทฤษฎีที่มีอยู่ไม่สามารถตอบได้ก่อนที่จะเริ่มพัฒนาต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การวางแผนการวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการใช้ผลผลิต

²⁷ เกรียงไกร ปริธรรมมัง, "ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา จังหวัดสระแก้วตามทัศนะของนักเรียน" (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2551), 31.

²⁸ เอมอร ผลบุภพ, "การวิจัยในชั้นเรียน" (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2551),

2. ประเมินค่าใช้จ่าย กำลังคนและระยะเวลาที่ต้องการใช้ศึกษาความเป็นไปได้ ตลอดจน ปัญหาและอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้น

3. พิจารณาผลสืบเนื่องจากผลผลิต

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนารูปแบบขั้นตอนของผลผลิต ขั้นนี้เป็นขั้นตอนการออกแบบและจัดทำ ผลผลิตทางการศึกษาตามที่วางไว้ เช่น เป็นโครงการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นก็ จะต้องออกแบบหลักสูตร เตรียมวัสดุ คู่มือการฝึกอบรม เอกสารในการฝึกอบรมและเครื่องมือวัด ประเมินผล

ขั้นตอนที่ 5 ทดลองหรือทดสอบผลผลิตครั้งที่ 1 โดยการนำผลผลิตที่ออกแบบและจัดเตรียม ไว้ไปทดลอง เพื่อทดสอบคุณภาพขั้นต้นของผลผลิตในโรงเรียน จำนวน 1 – 3 โรงเรียน ใช้กลุ่มเล็ก 6 – 12 คน ประเมินผลโดยใช้แบบสอบถาม การสังเกต การสัมภาษณ์และรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ ต่อไป

ขั้นตอนที่ 6 ปรับปรุงผลผลิตครั้งที่ 1 นำข้อมูลและผลการทดลองใช้จากขั้นตอนที่ 5 มาพิจารณาปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 7 ทดลองหรือทดสอบผลผลิตครั้งที่ 2 นำผลผลิตที่ปรับปรุงไปทดลองเพื่อทดสอบ คุณภาพผลผลิตตามวัตถุประสงค์ในโรงเรียน จำนวน 5 – 15 โรงเรียนใช้กลุ่มเล็ก 30 – 100 คน

ขั้นตอนที่ 8 ปรับปรุงผลผลิตครั้งที่ 2 นำข้อมูลและผลจากการทดลองใช้จากขั้นที่ 7 มาพิจารณาปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 9 ทดลองหรือทดสอบผลผลิตครั้งที่ 3 ขั้นนี้ นำผลผลิตที่ปรับปรุงไปทดลอง เพื่อทดสอบคุณภาพการใช้งานของผลผลิต โดยใช้ตามลำพังในโรงเรียน 10 – 13 โรงเรียน ใช้กลุ่ม ตัวอย่าง 40 – 200 คน

ขั้นตอนที่ 10 ปรับปรุงผลผลิตครั้งที่ 3 นำขั้นตอนที่ 9 มาพิจารณาปรับปรุงเพื่อผลิตและ เผยแพร่ต่อไป

ขั้นตอนที่ 11 เผยแพร่เป็นการเสนอรายงานเกี่ยวกับผลการวิจัยและพัฒนาผลผลิตในที่ ประชุมสัมมนาวิชาการหรือวิชาชีพ ส่งไปเผยแพร่ในโรงเรียนต่าง ๆ หรือติดต่อบริษัทเพื่อผลิตจำหน่าย ต่อไป²⁹

²⁹ ภาคิน ลุนลี อ่างถึงใน รัชนิย์ สีหะวงษ์, "ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงาน วิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มเครือข่ายวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1" (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2558), 42 - 44

จากข้อมูลงานวิจัย แนวคิดข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการใช้กระบวนการที่เหมาะสม การแสวงหาวิธีการ แนวทางหรือนวัตกรรม เป็นส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเผยแพร่ผลงานวิจัยทางการศึกษากับสถานศึกษา องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นๆ เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สื่อการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบที่ทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยความราบรื่น เพราะสื่อการเรียนการสอนจะช่วยให้ครูประหยัดเวลาและแรงงานในการสอน ช่วยให้ครูสอนอย่างมีประสิทธิภาพตลอดทั้งช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้น โดยการเรียนรู้ของนักเรียนเกิดจากประสบการณ์และเกิดจากการลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง โดยอาจจะมีสื่อการเรียนการสอนเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย ทำให้จะเห็นได้ว่าสื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเดล ได้กล่าวถึงคุณค่าของสื่อการสอนว่าทำให้ผู้เรียนรู้ความหมาย ขอบข่ายและเพิ่มพูนขอบเขตของประสบการณ์ของผู้เรียนได้กว้างขวางขึ้น จดจำได้รวดเร็ว แม่นยำยิ่งขึ้น โดยไม่ต้องอาศัยคำอธิบายและทำให้ผู้เรียนที่มีสติปัญญา แตกต่างกันได้เข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนเช่นเดียวกัน³⁰ ส่วนอีริคสัน ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อการสอนว่า สื่อการสอนจะช่วยจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนมากขึ้น ช่วยให้ครูจัดเนื้อหาที่มีความหมาย ช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนองต่อบุคคลแต่ละบุคคลเป็นอย่างดี และเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างรวดเร็วและถูกต้องมากยิ่งขึ้น³¹ ซึ่งการปฏิรูปเทคโนโลยีเพื่อศึกษานั้นจะต้องเป็นกระบวนการที่ดำเนินไปอย่างเป็นระบบขั้นตอนมีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน ครอบคลุมกระบวนการจัดการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปดังนี้

1. การปฏิรูปความคิดของบุคลากร เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดเพราะบุคลากรจะเป็นบุคคลที่นำเอาเทคโนโลยีไปใช้ในการปฏิบัติจริงภายในสถานศึกษา ซึ่งหากบุคลากรมีทัศนคติเชิงบวก ยอมรับการเปลี่ยนแปลงแล้วก็จะก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาปฏิรูปเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

³⁰ Edgar Dale, *Auto-Visual Methods in Teaching* (New York Rinchart and Winston, 1975), 8.

³¹ Calton W.Erickson, *Administering Instructional Media Programmes* (New York RR Bouker Co., 1970), 182.

2. การปฏิรูปการผลิต โดยต้องมีการสำรวจความต้องการของผู้ใช้ในเบื้องต้นก่อน เพื่อให้สื่อวัสดุอุปกรณ์และโปรแกรมการเรียนรู้ต่างๆ ถูกผลิตออกมาตรงกับวัตถุประสงค์ที่จะใช้ได้จริง และสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งต้องมีกระบวนการผลิตที่สั้น กระชับ พร้อมทั้งพัฒนาอุปกรณ์เครื่องมือให้ทันสมัยที่จะทำให้สื่อการศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด

3. การปฏิรูปการเผยแพร่ ต้องมีการประชาสัมพันธ์และนำกลุ่มเป้าหมายให้รับรู้ข่าวสารสาระที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้ทั่วถึงและหลากหลายเป็นระบบการเผยแพร่ที่เป็นระบบเปิด กลุ่มเป้าหมายและประชาชนทั่วไปสามารถรับรู้จากสื่อได้โดยตรงกว้างขวางและที่สำคัญต้องคำนึงถึงศักยภาพผู้ใช้ ความพร้อมใน ปัจจัยต่างๆ พร้อมกันไปด้วย

4. การปฏิรูประบบตรวจสอบและประเมินผล เป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญต่อการสร้างผลผลิตให้มีคุณภาพและคุ้มค่า เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาต่อไป

จากความสำคัญของสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อศึกษานั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูโสตทัศนศึกษา ครูผู้สอนจะต้องร่วมคิด ร่วมปรึกษา ร่วมพัฒนาให้มีการจัดหาสื่ออย่างเป็นระบบถาวรจริงจังและกระจายสื่อออกไปทุกพื้นที่ไม่ว่าจะเป็นในห้องเรียนและนอกห้องเรียนหรือนอกโรงเรียนก็ตาม ทั้งนี้เพื่อเป็นการเสริมสร้างวิวัฒนาการเกี่ยวกับการศึกษาให้มีประสิทธิภาพทางอิริคสัน จึงได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารในเรื่องการบริหารสื่อการเรียนการสอนว่า 1) ผู้บริหารต้องเป็นผู้กำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดการใช้การบำรุงรักษาสื่อตลอดจนการมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ 2) เป็นผู้นิเทศในฐานะที่ผู้บริหารเป็นนักการศึกษาจึงควรที่จะต้องพยายามช่วยเหลือครูให้สามารถนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้ประกอบการเรียนให้มีประสิทธิภาพ โดยกระบวนการนิเทศการศึกษา 3) เป็นผู้มีความรู้ในด้านสื่อการเรียนการสอน สามารถที่จะให้คำแนะนำ เผยแพร่หรือสร้างสรรค์สื่อการเรียนการสอนเพื่อนำมาใช้ในโรงเรียนได้และ 4) เป็นช่างเทคนิค โดยผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถพอสมควรเกี่ยวกับวิธีใช้และรู้ถึงประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนแต่ละชนิด และควรมีความรู้ ด้านการดูแลบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอนพอสมควร เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบริหารสื่อการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา³²

³²Calton W. Erickson, *Administering Instruction Media Programmes*_(New York : RR. Bouker Co.,1970),10-12.

ดวงกมล สิ้นเพ็ง กล่าวถึงความหมายของนวัตกรรมการศึกษา คือ การกระทำหรือแนวคิดใหม่หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ที่นำมาใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอน หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ แนวคิดและพฤติกรรมไปในทางที่พึงปรารถนา³³

จันทร์ชลิ มาพุทธ ได้ให้ความหมายของคำว่า นวัตกรรมการศึกษาไว้ว่า เป็นการนำความคิดใหม่ๆ มาใช้ในการศึกษา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว เกิดแรงจูงใจในการเรียนและช่วยประหยัดเวลาในการเรียน เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิกิทัศน์ สื่อหลายมิติและอินเทอร์เน็ต เป็นต้น และได้กล่าวถึงความหมายของเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การนำสิ่งต่างๆ รวมถึงวิธีการเข้ามาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนหรือแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด³⁴ สอดคล้องกับแนวคิดของ ภรภัทร เอ็งนิรันดร ที่ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาคือ การนำวัสดุ อุปกรณ์และวิธีการต่าง ๆ มาใช้อย่างเป็นระบบ เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการศึกษาเช่นกัน³⁵

จากแนวคิดข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การนำความรู้ แนวคิด วิธีการและวัสดุ อุปกรณ์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและเกิดแรงจูงใจในการเรียน ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ฉัตรชัย ต้นกล้า ได้เสนอแนวทางการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษาและการบริหารวิชาการ

³³ ดวงกมล สิ้นเพ็ง, การพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง, vol. พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553), 109.

³⁴ จันทร์ชลิ มาพุทธ, เอกสารประกอบการสอนพื้นฐานการศึกษาชั้นสูง vol. พิมพ์ครั้งที่ 2 (ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2556), 106.

³⁵ ภรภัทร เอ็งนิรันดร, "ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2" (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2557), 38.

2. จัดทำแผนงาน โครงการสนับสนุนส่งเสริมให้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
3. จัดสร้างจัดหาสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้และศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง
4. ให้บริการห้องผลิตสื่อและห้องสืบค้นความรู้ บริการครูผู้สอน
5. จัดโครงการประกวดสื่อและนวัตกรรมที่เป็นผลงานของครูผู้สอน
6. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูส่งสื่อ นวัตกรรมเข้าประกวดแข่งขันระดับต่างๆ
7. สนับสนุนให้ครูผลิต ใช้สื่อและรายงานผลการใช้ในรูปแบบการวิจัย
8. จัดทำทะเบียนข้อมูลสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน
9. จัดทำระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการให้บริการสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและการใช้ห้อง
ที่ให้บริการในการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระฯ
10. ให้บริการโสตทัศนูปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนต่างๆ
11. ส่งเสริมและให้บริการการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย
12. จัดอบรมและส่งเสริมบุคลากรในการผลิตสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทั้งภายในและ
ภายนอกสถานศึกษาจัดหา ผลิตสื่อ นวัตกรรม อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนและซ่อมบำรุงให้
อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี พร้อมจัดทำบัญชีไว้อย่างชัดเจนปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

สรุปได้ว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เป็นการศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นใน
การผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การจัดหาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในกิจกรรมการ
จัดการเรียนการสอน ควรมีการติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมในสถานศึกษาให้เป็นระบบที่
ชัดเจน ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีให้มากยิ่งขึ้น

การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 มาตรา 25 ได้กำหนดไว้
ว่ารัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบได้แก่ห้องสมุด
ประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ อย่างเพียงพอและมี
ประสิทธิภาพ³⁶ ดังนั้น ทางสถานศึกษาจึงควรมีการดำเนินการต่างๆ ให้สอดคล้องกับ
พระราชบัญญัติการศึกษาและดำเนินการเพื่อส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้มี
การดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทยให้ได้
ความหมายของแหล่งการเรียนรู้ว่า หมายถึงตัวบุคคลหรือสถานที่จุดใดจุดหนึ่งหรือแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่

³⁶ กองเทพ เคลือบพณิชกุล และคณะ, รวมกฎหมายและระเบียบที่ใช้ในการปฏิบัติราชการ
(กรุงเทพฯ :: สำนักพิมพ์ภูมิบัณฑิต, 2549).

ตามธรรมชาติ ที่สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือตอบสนองกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น วิทยาการชาวบ้าน ซึ่งเป็นตัวแทนของภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มหัตถกรรมพื้นบ้าน กลุ่มวัฒนธรรม อดุสสาหกรรม คริวเรือน องค์กร ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน สถานประกอบการ รวมทั้งแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ป่าเขา พุงนา ที่อาจจะมีอยู่ทั้งในโรงเรียนและชุมชนโดยแหล่งการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในการทำให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในด้านความคิดและปฏิบัติจริง ซึ่งการจัดกิจกรรมในแหล่งการเรียนรู้ควรสอดคล้องกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนและสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของมนุษย์³⁷

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดประเภทของแหล่งเรียนรู้ว่า สามารถจัดได้หลายแบบตามความสอดคล้องกับโรงเรียนแต่ละแห่งเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการใช้ โดยในที่นี้ได้เสนอการจัดประเภทของแหล่งเรียนรู้ไว้ 2 แบบคือ 1) จัดตามลักษณะของแหล่งเรียนรู้ คือ แหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ แหล่งเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น บุคคล 2) จัดตามแหล่งที่ตั้งของแหล่งเรียนรู้ คือ แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน แหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน³⁸ ส่วนกระทรวงศึกษาธิการและสถาบันสิ่งแวดล้อมไทยได้เสนอลักษณะของแหล่งเรียนรู้ไว้ดังนี้

โดยหลักเกี่ยวกับการจัดแหล่งการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ได้แก่ 1) อาคารสถานที่ควรมีความเหมาะสมอยู่ในจุดศูนย์กลางที่นักเรียนและครูอาจารย์มาใช้ได้สะดวก ห่างไกลจากเสียงรบกวน มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก 2) ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์การเรียนรู้ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์หรือหลักการจัดระบบสื่อเพื่อสะดวกในการใช้และควรมีครูอื่นๆ เป็นผู้ช่วยหรืออาจแต่งตั้งคณะกรรมการทำงานและมีนักเรียนช่วยงาน ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญที่จะช่วยให้งานสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี 3) การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ควรจัดให้เป็นระบบเพื่อความสะดวกในการใช้ประโยชน์ ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อเทคโนโลยี

การนิเทศการศึกษา

โกลแฮมเมอร์ และคณะ (Others) ได้ให้คำจำกัดความของการนิเทศ ไว้ว่า เป็นลักษณะงานที่มอบหมายให้ครูหรือผู้นิเทศที่จะกระตุ้นให้ครู หรือครูแนะแนวในสถานศึกษาได้มีการพัฒนาในการที่จะนำวิธีการสอน สื่อการเรียนการสอนมาใช้ โดยเน้นถึงทักษะในการติดต่อสื่อสารในปัจจุบันการนิเทศ

³⁷ กระทรวงศึกษาธิการและสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย, แนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติงานเพื่อการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม เล่มที่ 6,การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (กรุงเทพฯ ติ เอ็มเพอเรอร์ พี กรุ๊ป จำกัด, 2544), 230-31.

³⁸ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน (กรุงเทพฯ โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2547), 1-4.

การศึกษาจึงเป็นความพยายามที่จะช่วยเหลือครูแก้ปัญหา ช่วยเหลือครูในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการสร้างบรรยากาศที่ดีระหว่างครูและนักเรียน³⁹

กลิคแมน ได้กล่าวถึงงานนิเทศว่าเป็นแนวความคิดเกี่ยวกับงานและหน้าที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งมีรายละเอียดในเรื่องหลักการจัดครูเข้าสอน การจัดสื่อการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก การเตรียมและพัฒนาครู รวมทั้งการประเมินผลการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษาจึงเป็นงานที่มีลักษณะดังนี้คือ 1) เป็นระบบย่อยระบบหนึ่งของระบบการศึกษา 2) เป็นกระบวนการปรับปรุงการเรียนการสอน 3) เพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครูรวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษาและ 4) ความต้องการความสำเร็จตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาคือคุณภาพของผู้เรียน⁴⁰ ซึ่งสอดคล้องกับดูล์ ที่ได้ให้ความหมายของงานนิเทศว่าเป็นการกระทำหลายๆ อย่างของนักการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดการปรับปรุงการสอนของครู⁴¹

แอร์ริส - จึงได้กล่าวถึงงานนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. งานพัฒนาหลักสูตร (Developing Curriculum) คือการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ทั่วไป ซึ่งมีองค์ประกอบเช่น ค่าโครงสร้างหลักสูตร การนำไปใช้กับผู้เรียน โดยคำนึงถึงวุฒิภาวะเป็นต้น
2. งานดำเนินการด้านการเรียนการสอน (Organizing for Instruction) คือการจัดดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรวิเคราะห์หลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตร
3. การเลือกสรรบุคลากร (Staffing) คือการจัดให้มีบุคคลผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมการคัดเลือกบรรจุบุคลากร การฝึกอบรม และการเก็บรักษาระเบียบของแต่ละบุคคล
4. การจัดบริการความสะดวก (Facility) คือการจัดให้มีเครื่องมือ อุปกรณ์และวัสดุการเรียนการสอนที่เพียงพอ มีการวางแผนจัดหาวัสดุ ดูแลรักษาและพัฒนาเพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพ

³⁹ Robert Goldhammer and Others, *Clinical Supervision* (New York Holt Rinehart and Winston, 1980).

⁴⁰ C.D. Glickman, "Developmental Supervision : Alternative Practice for Helping Teachers Improve Instruction," *Washington D.C : Association for Supervision and Curriculum Development* (1981): 6.

⁴¹ Lloyd W. Dull, *Supervision : School Leadership Handbook* (coho Charles E. Merrill Publishing Co., 1981).

5. การคัดเลือก จำแนก ทดสอบวัสดุและอุปกรณ์ (Software and Hardware) ในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนนั้น จำเป็นต้องมีการตรวจสอบคุณภาพของวัสดุอุปกรณ์ทั้งหลาย เพื่อให้แน่ใจว่ามีความเหมาะสมและสามารถที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. การจัดฝึกอบรมครูประจำการ (In-Service Training) เกี่ยวข้องกับการจัดฝึกอบรมเพื่อความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ และเพื่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของครู ช่วยให้ครูเป็นผู้ที่ทันต่อเหตุการณ์

7. การปฐมนิเทศ (Orientation) เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับครูบรรจุใหม่ คือมีการจัดปฐมนิเทศ ซึ่งเป็นการช่วยเหลือครูผู้บรรจุใหม่ให้สามารถปรับตัวได้ เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ บุคคล และระเบียบปฏิบัติต่างๆ

8. งานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายในการปฏิบัติงาน (Special Service) เป็นการนำนโยบายมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อม

9. การประสานงานกับชุมชน (Public Relation) โดยการนิเทศการศึกษามีหน้าที่ในการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนให้มีความเข้าใจที่ดีต่อกัน

10. การประเมิน (Evaluation) โดยการนิเทศการศึกษาจะต้องจัดให้มีการประเมินผล การเรียนการสอน เพื่อหาข้อบกพร่อง และปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น⁴²

วรภรณ์ แสงพลสิทธิ์ ได้กล่าวถึงเทคนิคการนิเทศการศึกษา มี 5 รูปแบบดังนี้

1. การนิเทศแบบวิทยาศาสตร์ เป็นแนวทางการนิเทศแบบหนึ่งที่อาศัยผลการวิจัยมาใช้นำทฤษฎีทางการศึกษาและการวัดผลการศึกษาที่เกิดขึ้น จึงได้นำสิ่งที่ค้นพบใหม่ๆ มาให้ประยุกต์ใช้กับครูผู้สอน เพื่อจะได้พัฒนาให้เป็นครูที่มีคุณภาพและทำงานอย่างเป็นระบบ ระเบียบตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์

ดังนั้น การนิเทศแบบวิทยาศาสตร์ หมายถึง การใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในการพัฒนาการศึกษา ในหน้าที่ขอบข่ายของผู้นิเทศให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งอาจสรุปแนวทางการนิเทศแบบวิทยาศาสตร์ได้ 2 แนวทางควบคู่กันคือ กระบวนการแสวงหาความจริงทางการศึกษากับกระบวนการหาวิธีการแก้ปัญหาทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การนิเทศแบบคลินิก (Clinical supervision) เป็นการนิเทศที่มุ่งให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์การเรียนการสอน ซึ่งจำเพาะเจาะจงเป็นการนิเทศที่ใช้ในห้องเรียน โดยให้ผู้นิเทศมี

---

⁴² Ben M. Harris, *Supervisory Behavior in Education (Third Edition)* (New Jersey Prentice Hall, 1985), 11-12.

บทบาทคล้ายหมอและผู้รับการนิเทศคือ คนไข้ ซึ่งมีสภาพปัญหาและต้องการแก้ไขปัญหานั้น การนิเทศแบบคลินิก มีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับครูผู้สอนในห้องเรียน ข้อมูลหลักได้จากการบันทึกเหตุการณ์ในห้องเรียน ได้แก่ การรับรู้ ความเชื่อ เจตคติของครูผู้สอนและนักเรียน ตลอดจนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

ดังนั้น การนิเทศแบบคลินิก หมายถึง การแนะแนวทางปฏิบัติเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนในห้องเรียนตลอดจนโครงการดำเนินงานและวิธีการที่จะปรับพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอน อาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลและความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้นิเทศเป็นรากฐาน⁴³

จะเห็นได้ว่า การนิเทศการศึกษา มีบทบาทสำคัญในการรักษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ถึงแม้ว่าการจัดการศึกษาจะมีการเปลี่ยนแปลงไป กระบวนการจัดทำหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนจะมีวิธีการและรูปแบบที่พัฒนาไปมากน้อยเพียงไรก็ตาม แต่หน้าที่หลักของการนิเทศการศึกษาในด้านการสนับสนุน ส่งเสริมและติดตามก็ยังคงมีความสำคัญต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาและคุณภาพการศึกษาอย่างไม่เปลี่ยนแปลง

การแนะแนวการศึกษา

ปัจจุบันโรงเรียนได้มีการจัดการแนะแนวขึ้น เพื่อช่วยให้นักเรียนทุกคนได้พัฒนาตนเองด้านความรู้ ความสามารถตัดสินใจได้เหมาะสมในการเลือกแนวทางการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ รวมทั้งสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขที่ชัดเจนของการแนะแนว เพื่อเป็นกรอบของการดำเนินงานแนะแนวที่ถูกต้อง โดยได้มีผู้ให้ความหมายของการแนะแนวไว้หลายท่าน เช่น วิลเลียม เอ็ม พรอคเตอร์ (William M. Proctor) ได้อธิบายถึงความหมายของการแนะแนวว่า เป็นบริการซึ่งจัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือนักเรียนทั้งที่เป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม ทั้งที่ยังศึกษาเล่าเรียนอยู่ในโรงเรียนและที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว เพื่อช่วยให้เขาสามารถปรับตัวได้ดีที่สุดและรู้จักตัดสินใจในการเลือกอาชีพ ดูแลสุขภาพและสังคมได้อย่างเหมาะสมที่สุด⁴⁴

สอดคล้องกับแนวคิดของ ฮัลฟิช (Hullfish H.) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญในการบริหารงานแนะแนวว่ามีดังต่อไปนี้คือ

⁴³ วราภรณ์ แสงพลสิทธิ์, รายงานการวิจัยเรื่อง ความต้องการการนิเทศการสอนของครูเครือข่ายโรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม (กรุงเทพฯ: โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม, 2554), 14.

⁴⁴ William M. Proctor, *Principles of Guidance* (New York: Thomas Y. Crowell Co., 1983), 142.

1) หลักของการให้อิสระทางสติปัญญา (The Principles of free intelligence) เป็นการยอมรับนับถือสติปัญญา ค่านิยมและความรู้ซึ่งกันและกันและเป็นการสร้างสัมพันธภาพอย่างแท้จริงของกลุ่มผู้ทำงาน ซึ่งเป็นผลดีต่อการบริหารงาน

2) หลักของการมีส่วนร่วมในงาน (the principles of participation) เป็นการให้คุณค่าในการดำเนินงานและการบริหารงาน

3) หลักเอกัตบุคคล (the principles of individuality) เป็นการตระหนักถึงความมีอิสระของทุกคนในการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างสรรค์สังคมและทำงานโดยใช้สติปัญญาของตนอย่างเสรี ซึ่งจะทำให้บุคลากรมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของงานและจะก่อให้เกิดความร่วมมือเป็นอย่างดี⁴⁵

สรุปได้ว่า การแนะแนวการศึกษา หมายถึง กระบวนการช่วยให้นักเรียนรู้จักตนเองตามสภาพของความเป็นจริง สามารถวิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อยของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ การตัดสินใจด้วยตนเองได้ทั้งด้านการศึกษา การประกอบอาชีพและสามารถปรับตัวไปในทางที่ถูกต้องและเหมาะสม ทำให้ดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

ฐิตารีย์ ไชยชิน ได้กล่าวถึงการแนะแนวการศึกษาว่ามีขอบข่ายสาระสำคัญ 3 ด้าน ดังนี้

1. การแนะแนวการศึกษา มุ่งหวังให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ รู้จักแสวงหาความรู้และวางแผนการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวด้านการเรียนและมีนิสัยใฝ่เรียนใฝ่รู้

2. การแนะแนวอาชีพ ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเองและโลกของงานอย่างหลากหลาย มีเจตคติและนิสัยที่ดีในการทำงาน มีโอกาสได้รับประสบการณ์และฝึกงานตามความถนัด ความสนใจ การแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น มีอารมณ์มั่นคง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เข้าใจสิ่งแวดล้อมและสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข⁴⁶

⁴⁵ Hullfish H., *Democracy in the Administration of Higher Education* (New York Harpers & Row Publishers, Inc., 1950), 240.

⁴⁶ ฐิตารีย์ ไชยชิน, "ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน กลุ่มบ่อทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2" (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2556), 39.

การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ.2562 กล่าวถึงการประกันคุณภาพของสถานศึกษาทั้งระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐานและการอาชีวศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงสำหรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษาที่มีใช้การจัดการอุดมศึกษา ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมหรือกระทรวงอื่น เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน⁴⁷

จูรัน (Josept & A., 2010) กล่าวว่า คุณภาพเป็นการดำเนินการที่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ซึ่งได้ให้ความหมายของคุณภาพใน 2 ลักษณะคือ 1) คุณภาพ หมายถึง ลักษณะของผลผลิตที่ตรงตามความต้องการของลูกค้า ซึ่งทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ โดยคุณภาพเน้นไปที่ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เป้าหมายสำคัญของการเพิ่มคุณภาพ เพื่อทำให้เกิดความพึงพอใจสนองต่อความหวังของลูกค้าให้มากขึ้นและมีผลทำให้รายได้หรือผลลัพธ์เพิ่มขึ้นในที่สุด 2) คุณภาพ หมายถึง ความอิสระจากความขาดแคลน ปลอดภัยจากข้อผิดพลาดหรือความล้มเหลวที่เกิดขึ้นในการทำงานและความไม่พึงพอใจของลูกค้าต่อผลผลิตที่เกิดขึ้น ซึ่งความหมายนี้เน้นถึงค่าใช้จ่าย “คุณภาพสูง ค่าใช้จ่ายน้อย”⁴⁸

⁴⁷ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562, 2562 วันที่ 1 พฤษภาคม, **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 136 ตอนที่ 36ก., หน้า 51.

⁴⁸ Juran M. Josept and DeFeo A., *Juran's Quality Handbook: The Complete to Performance Excellence.*(6th Ed.) (Singapore: McGraw-Hill, 2010).

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้นสามารถแบ่งออกได้ดังนี้

1. จัดระบบโครงสร้างองค์กรรองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา และตัวชี้วัดกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองความสำเร็จของสถานศึกษา
3. วางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา
4. ดำเนินการพัฒนางานตามแผนและติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
5. ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
6. ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพภายในเขตพื้นที่การศึกษา
7. ประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาในการประเมินสถานศึกษา เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง⁴⁹

ฐิตารีย์ ไชยชิน ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาและเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องประกอบด้วย 1) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา 3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา 6) การประเมินคุณภาพการศึกษา 7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี 8) การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา⁵⁰

สรุปได้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษา จึงเป็นการดำเนินการที่สร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะสามารถจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยใช้การวางแผน

⁴⁹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546), 33-38.

⁵⁰ ฐิตารีย์ ไชยชิน, ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน กลุ่มบ่อทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2. (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2556), 40.

การดำเนินงานและตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์

การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน

แผนพัฒนาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ(ฉบับที่ 12) พ.ศ.2560-2564 มีเป้าหมายที่ตอบสนองต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในด้านยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนศักยภาพมนุษย์ สร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม โดยให้ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ มีชีวิตในชุมชนและให้มีการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า อาทิ พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุด โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ โรงเรียนผู้สูงอายุ และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางสังคมที่แสดงถึงวิถีชีวิต วัฒนธรรม จารีตประเพณี ศิลปหัตถกรรมที่สืบทอดมาจากอดีต รวมทั้งพัฒนาระบบจัดการความรู้บนฐานนวัตกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิสังคม⁵¹

วีระชาติ ชาภูหลง ได้ศึกษาการพัฒนาความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการจัดการศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษาและมีการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน ผู้ปกครองและชุมชน เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาและมีการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ชุมชนเกิดความพอใจและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็นอย่างดี การพัฒนาความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการจัดการศึกษา โดยใช้การมีส่วนร่วมเป็นแนวทางในการพัฒนา

ชนม์ผศุตม์ พัฒพันธ์ กล่าวถึงแนวทางการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน คือ การที่สถานศึกษาให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ชุมชนท้องถิ่นต้องมีบทบาทในการพัฒนาและร่วมมือกันวิเคราะห์เนื้อหา ปรับให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน⁵²

⁵¹ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, **แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564**, (กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์,2560),26.

⁵² ชนม์ผศุตม์ พัฒพันธ์, "ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2" (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2557), 55.

สรุปได้ว่า การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนเป็นการร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ท้องถิ่นในด้านการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่เป็นไปตามกลยุทธ์ในแผนพัฒนาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพร่วมกัน

การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

สมาน อ่อนสระ กล่าวถึงความหมายของการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นว่า เป็นการประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่างๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ⁵³

ฐิตารีย์ ไชยชิน กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นดังนี้คือ 1) ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนานักเรียนทุกด้าน 2) เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิชาการของชุมชนและมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น 3) ให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในอื่นๆ 4) จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครองนักเรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น⁵⁴

ชนม์ผศุทธิ์ พัฒพันธ์ ได้กล่าวถึงแนวทางการปฏิบัติของการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ว่าเป็นกระบวนการที่ประชาชนในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและท้องถิ่นได้เข้าไปเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยแสดงความคิดเห็นและกระทำในสิ่งที่เห็นตรงกัน ตลอดจนร่วมพิจารณากำหนดปัญหาความต้องการของ

⁵³ สมาน อ่อนสระ, "ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนชุมชนวัดวังเคียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, 2550), 12.

⁵⁴ ฐิตารีย์ ไชยชิน, ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน กลุ่มบ่อทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. (งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2556), 118.

ประชาชน ชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา ค้นหาแนวทางพัฒนาโรงเรียน อีกทั้ง ชุมชนส่วนใหญ่ต้องประกอบอาชีพ ไม่มีเวลาที่จะมาได้รับความรู้ ร่วมกิจกรรมทางวิชาการกับ สถานศึกษาและอีกประการหนึ่งอาจจะเป็นเพราะครูไม่มีเวลามากพอที่จะถ่ายทอดความรู้ ด้านวิชาการสู่ชุมชน⁵⁵

การประสานความร่วมมือทางวิชาการร่วมกับสถาบันทางการศึกษาอื่นๆ ตามกรอบแนวคิด โรงเรียนมาตรฐานสากล (World Class Standard School) ได้กล่าวว่า โรงเรียนที่ร่วมกันมุ่งพัฒนา คุณภาพการศึกษาสู่ระดับมาตรฐานสากล เพื่อให้นักเรียนพร้อมที่จะเป็นสมาชิกที่มีคุณค่าของสังคม โลก (Global Citizenship) นอกจากจะส่งเสริมความรู้ ความสามารถ เพื่อความเป็นเลิศของนักเรียน แล้วจำเป็นต้องพิจารณามิติภาพกว้างระดับโลก ในการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้เด็กมีความรู้และความสามารถ โดยโรงเรียนสามารถแสวงหาและสร้างเครือข่ายการร่วม พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ การร่วมพัฒนา สามารถดำเนินการได้ทั้งในระดับโรงเรียน ระดับกลุ่มงาน/กลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับสาขาวิชา ระดับชั้นเรียน ระดับบุคคล/กลุ่มบุคคล เช่น การเป็นคู่พัฒนาระหว่างครูผู้สอนในรายวิชาเดียวกัน การร่วมพัฒนาระหว่างนักเรียน ฯลฯ เครือข่ายการร่วมพัฒนาระดับโรงเรียน จำแนกได้ ดังนี้

1. เครือข่ายร่วมพัฒนาตามพื้นที่ (Area-Base Partnership) เป็นการจำแนกโรงเรียน ร่วมพัฒนาตามสภาพพื้นที่ ภูมิศาสตร์ ได้แก่ โรงเรียนที่ตั้งอยู่ท้องถิ่นเดียวกันหรือใกล้เคียงกันในเขต พื้นที่หรือจังหวัดเดียวกันเป็นสำคัญหรืออาจตั้งอยู่ในกลุ่มจังหวัดเดียวกัน เพื่อสะดวกในการ ประสานงานและการวางแผนการให้ความร่วมมือพัฒนา

2. เครือข่ายกลุ่มร่วมพัฒนา (Cluster Partnership) ประกอบด้วยโรงเรียนสองโรงเรียน หรือมากกว่านั้นใน ท้องถิ่นเดียวกันดำเนินการร่วมพัฒนากับโรงเรียนจำนวนใกล้เคียงกันในอีกท้องถิ่น หนึ่ง ซึ่งโดยปกติแล้วควรคำนึงถึงระยะทางหรือความสะดวกในการเดินทางระหว่างกลุ่ม เพื่อให้ โรงเรียนสามารถติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมประชุมปรึกษาหารือกันได้ทางตรง (Face-to-Face) อย่างน้อยภาคเรียนละครั้ง ลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งของกลุ่มโรงเรียนร่วมพัฒนานี้คือ แต่ละโรงเรียนในกลุ่มมักจะมีโรงเรียนที่เป็นคู่ร่วมพัฒนาในกลุ่มโรงเรียนของต่างประเทศ ซึ่งจะช่วย ให้เกิดการเชื่อมประสานการร่วมพัฒนาระหว่างกลุ่มโรงเรียนภายในประเทศและต่างประเทศ

⁵⁵ชนม์ผศุทธิ์ พัฒพันธ์, "ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอดงหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2" (งาน นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2557),111.

3. เครือข่ายร่วมพัฒนาที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะ (Agenda-Base Partnership) เป็นการร่วมพัฒนาระหว่างโรงเรียนที่มีวาระการพัฒนาหรือวัตถุประสงค์เฉพาะร่วมกัน เช่น กลุ่มโรงเรียนเน้นความเป็นเลิศทางวิทยาศาสตร์ กลุ่มโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย กลุ่ม Education Hub ฯลฯ

4. เครือข่ายที่มีอัตลักษณ์เฉพาะ (Identity-Base Partnership) เป็นการรวมกลุ่มเพื่อให้ความช่วยเหลือ ร่วมมือกันตามอัตลักษณ์ร่วมของโรงเรียน เช่น กลุ่มสวนกุหลาบวิทยาลัย กลุ่มอนุบาลจังหวัด กลุ่มเทพศิรินทร์ กลุ่มเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ฯลฯ⁵⁶

นอกจากนี้ในส่วนของการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นนั้น ทางกระทรวงศึกษาธิการได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้คือ 1) การประสานความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ทั้งบริเวณใกล้เคียงภายในเขตพื้นที่การศึกษาหรือเขตพื้นที่การศึกษา และ2) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่างๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ⁵⁷

สรุปได้ว่า การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น เป็นการวางแผนประสานความร่วมมือและสร้างเครือข่ายกับองค์กรต่างๆ ทั้งในส่วนภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิชาการ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมมือกันพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ

การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

แนวคิดของ ภารดี อนันต์นาวิ ได้กล่าวถึงแนวทางการปฏิบัติการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ดังนี้คือ

⁵⁶สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ,แนวทางการบริหารงานโรงเรียนมาตรฐานสากล (ปรับปรุง พ.ศ. 2562), (กรุงเทพฯ:มปท.,2561),54-57.

⁵⁷สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.),2546),33-38.

1. สำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการในการได้รับการสนับสนุนงานวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
2. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาวิชาการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
3. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา⁵⁸

สำนักงานการศึกษามัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้เสนอแนวทางการดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

1. สถานศึกษาต้องมีการประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ภาครัฐและเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาที่เป็นจุดเน้นเฉพาะ
2. สถานศึกษาจัดให้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจและเพิ่มความพร้อมให้กับบุคคล ครอบครัว ชุมชน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
3. สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาร่วมกันจัดการศึกษาและใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน
4. สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัด
5. สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัด ได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการตามความเหมาะสม
6. สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า สถานศึกษาควรร่วมมือกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นในการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ

⁵⁸ ภารดี อนันต์นาวิ, หลักการแนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา, vol. พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ มนตรี, 2552), 286.

เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนราชินีบูรณะ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

โรงเรียนราชินีบูรณะ เลขที่ 9 ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม รหัสไปรษณีย์ 73000 โทร.0-3425-8345 เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6

ประวัติโรงเรียนโดยย่อ

พ.ศ. 2457 เจ้าพระยาศรีวิไชยชนินทร สมุหเทศาภิบาล มณฑลนครชัยศรี ได้ขอครูสตรีจากกระทรวงธรรมการ เพื่อจัดตั้งโรงเรียนสตรีประจำจังหวัดขึ้น โดยเข้าห้องแถวริมถนนซ้ายพระของพระคลังข้างที่ 2 ห้องเป็นโรงเรียน เปิดสอนครั้งแรกเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2457 มีนักเรียน 7 คน ต่อมาโรงเรียนถูกไฟไหม้ จึงย้ายมาตั้งใหม่ที่เรือนข้างที่พักของกองเสือป่า (ใกล้ห้องสมุดประชาชนในปัจจุบัน) มีนักเรียน 36 คน ต่อมาพระยามหาอำมาตย์อุปราชภาคตะวันตกและสมุหเทศาภิบาลนครชัยศรี เห็นความจำเป็นจะต้องตั้งโรงเรียนถาวรขึ้น จึงมอบให้คุณหญิงทองอยู่ข้าหลวงคนสนิทของสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถเข้าเฝ้าขอพระราชทานเงิน เพื่อสร้างโรงเรียนสตรี ประจำมณฑลโดยโปรดเกล้าฯพระราชทานเงิน 25,000 บาท เพื่อใช้สร้างโรงเรียนบริเวณถนนราชมรรคา (ถนนหน้าพระในปัจจุบัน) ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยมีพระพุทธเกษตรารักษ์ พัดดีเรือนจำนครปฐม เป็นผู้ควบคุมการก่อสร้างจนเสร็จสิ้นเรียบร้อยและเปิดให้นักเรียนเข้าเรียนเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2461

สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ(พระพันปีหลวง) ได้พระราชทานพระบรมฉายาลักษณ์ขนาดใหญ่ให้แก่คณะครูและนักเรียน พร้อมโปรดเกล้าฯ ให้กรมหมื่นพิทยาลาภฤทธิยากรเป็นผู้แทนพระองค์มาเปิดโรงเรียนพร้อมกับพระราชทานนามโรงเรียนว่า “ราชินีบูรณะ” เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2462

วิสัยทัศน์ของโรงเรียน : โรงเรียนราชินีบูรณะ เป็นสถานศึกษาชั้นนำในการพัฒนากุลสตรีไทยที่มีศักยภาพและคุณลักษณะสากลบนพื้นฐานความเป็นไทย

เป้าประสงค์

1. นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและมีความเป็นผู้นำในทุกด้าน มีความภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมไทย รักความเป็นไทย มุ่งทำงานเพื่อสังคมและน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การดำรงชีวิต

2. โรงเรียนมีหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นเลิศ มีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม มีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน สนองต่อความถนัดและศักยภาพของผู้เรียน

3. ครูได้รับการพัฒนาด้านความรู้ เจตคติและทักษะในการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี

4. โรงเรียนมีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ มีการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา

ข้อมูลด้านบุคลากร

ปีการศึกษา 2560 ครูผู้สอนจำนวน 149 คน เจ้าหน้าที่สำนักงาน 19 คน ลูกจ้างประจำ 8 คน เจ้าหน้าที่อาคาร สถานที่และแม่ครัว รวม 21 คน พนักงานขับรถ 2 คน และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย จำนวน 3 คน

ข้อมูลนักเรียน

ระดับชั้น	จำนวนห้อง	จำนวนนักเรียน
ม.1	12	514
ม.2	12	501
ม.3	12	545
ม.4	13	435
ม.5	12	457
ม.6	12	511
รวมทั้งสิ้น	73	2,969

ที่มา : โรงเรียนราชินีบูรณะ, รายงานผลการประเมินตนเอง ประจำปีการศึกษา 2560, 4.⁵⁹

⁵⁹ โรงเรียนราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9, รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2560, 4.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

กุลขรี พิgulแกม ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น อยู่ในระดับปานกลาง⁶⁰

ขวัญใจ แสงเจริญ ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดหนองแขม (สหราษฎร์บูรณะ) สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดหนองแขม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้านและระดับมาก 5 ด้านและด้านที่มีความซับซ้อนน้อยที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เมื่อพิจารณารายด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนวัดหนองแขม (สหราษฎร์บูรณะ) สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร ให้ครูปฏิบัติหน้าที่ทั้งเป็นผู้นิเทศและเป็นผู้รับการนิเทศ โรงเรียนมีการนิเทศงานวิชาการเพื่อปรับปรุงหรือพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารและครูได้วางแผนและดำเนินการร่วมกันเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานด้านวิชาการให้ได้ผลดีขึ้น⁶¹

คณิตร์ จัปจิตต์ ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

⁶⁰ กุลขรี พิgulแกม, "การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 " (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551).

⁶¹ ขวัญใจ แสงเจริญ, "การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดหนองแขม(สหราษฎร์บูรณะ) สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร" (การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2558), 77.

มีการดำเนินงานแนะแนวระดับปฏิบัติมากที่สุดและรายการที่มีความเหมาะสมที่สุด คือ จัดทำโครงการแผนงานในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เพื่อระบุปัญหาการแนะแนวในโรงเรียน⁶²

จิณณญาพัจน์ โคตรหลักคำ ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การวางแผนงานวิชาการและการนิเทศงานวิชาการ รองลงมาคือ ระบบการวัดผลและประเมินผลการเรียนและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การจัดสื่อการเรียนการสอน⁶³

ชนม์ผศุต์ม์ พัฒพันธ์ ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอดาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปน้อยดังนี้ คือ ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพสถานศึกษา เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการแนะแนว การศึกษา เกิดจากโรงเรียนไม่มีระบบการแนะแนวทั้งทางด้านวิชาการและด้านอื่นๆ อีกทั้งยังขาดความร่วมมือและความเข้าใจกับครูคนอื่นเกี่ยวกับงานแนะแนวว่าเป็นหน้าที่ของครูทุกคนด้วย จึงทำให้งานแนะแนวไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร⁶⁴

ฐิตารีย์ ไชยชิน ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนกลุ่มบ่อทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่า สถานศึกษาควรมีการ

⁶² คณิศร์ จับจิตต์, แนวทางการส่งเสริมงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1(วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา,2559),บทคัดย่อ

⁶³ จิณณญาพัจน์ โคตรหลักคำ, "แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2559), บทคัดย่อ.

⁶⁴ ชนม์ผศุต์ม์ พัฒพันธ์, "ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอดาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2" (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2557), 97.

อบรมคณะครูภายในโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพราะการวางแผนการพัฒนาหลักสูตรจะสะท้อนสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู สามารถดำเนินงานได้ตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา⁶⁵

ฉัตรดา เวชญาลักษณ์ ได้ศึกษาวิจัยสภาพและแนวทางการดำเนินการศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า ด้านการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารจัดทำแผนการปฏิบัติการประจำปี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการมีการวางแผนการปฏิบัติงาน ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายในการดำเนินการที่ชัดเจนสามารถปฏิบัติได้จริง กำหนดระยะเวลา ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ⁶⁶

ทัศนีย์ เสียงหวาน ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าน้อยที่สุด 3 ด้าน ดังนี้ คือด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการแนะแนวและการนิเทศการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนบริหารสถานโดยยึดวิสัยทัศน์ นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อีกทั้งผู้บริหารเล็งเห็นถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา⁶⁷

⁶⁵ ฐิตารีย์ ไชยชิน, ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน กลุ่มบ่อทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2556), 118.

⁶⁶ ฉัตรดา เวชญาลักษณ์, "การศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1" (วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 2557).

⁶⁷ ทัศนีย์ เสียงหวาน, "ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 6" (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2557), 113.

ธิดีมาวดี สุกุลศิลป์ศิริ ได้ศึกษาการบริหารกิจการที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารมีเป้าหมายพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสร้างเสริมให้โรงเรียนเป็นองค์กรที่เป็นเลิศ ซึ่งต้องใช้การบริหารด้วยวิธีพิเศษที่เรียกว่า การบริหารจัดการระบบคุณภาพ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมในการทำงานตามบริบทของสถานศึกษามีการกระตุ้นพัฒนาระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีการกระจายอำนาจและเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน⁶⁸

นภาพร พลอยบ้านแพ้ว ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีวิชัย จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 พบว่าสถานศึกษาขาดการประสานงานความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการ ขาดการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง ผู้รับผิดชอบการวางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ไม่มีความชำนาญและขาดความร่วมมือจากชุมชน หน่วยงาน องค์กรอื่นๆ ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นและองค์กรอื่น คือ โรงเรียนควรมีการประสานความร่วมมือช่วยเหลือ ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชนและองค์กรปกครองท้องถิ่น อีกทั้งมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรอื่นๆ⁶⁹

นภารัตน์ ชลศฤงคาร ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการกับมาตรฐานด้านผู้เรียนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่าการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตมากที่สุดคือ การวางแผนงานวิชาการพบว่า ด้านที่อยู่ในระดับ

⁶⁸ธิดีมาวดี สุกุลศิลป์ศิริ,การบริหารกิจการที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ,2559),บทคัดย่อ.

⁶⁹นภาพร พลอยบ้านแพ้ว, "ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีวิชัย จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9" (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2555), 78.

ปานกลางและมีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดคือ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา⁷⁰

นิตยธิดา จันดาสงค์ ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี พบว่า ปัญหาการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เกิดจากผู้บริหารไม่ส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดสภาพแวดล้อม สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ขาดบุคลากรด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยี 2) ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน พบว่า โรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการส่งเสริมความรู้ให้ประชาชนในท้องถิ่นและการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนเข้าไม่ถึงชุมชน⁷¹

นิลวรรณ วัฒนา ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่า ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนที่อยู่ภายในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ปฏิบัติงานตามภารกิจของสำนักงานเขตคือ การจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพมาตรฐานตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร มีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็ง จึงเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญของโรงเรียนขนาดเล็ก⁷²

ปรียา ศรีจิวราย ที่ได้ทำการศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดสระกะเทียม (สถาพรทักษิณาการ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ได้เสนอแนว

⁷⁰ นภารัตน์ ชลศฤงคาร, "การบริหารงานวิชาการกับมาตรฐานด้านผู้เรียนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557), 89.

⁷¹ นิตยธิดา จันดาสงค์, "ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2" (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2557), 101.

⁷² นิลวรรณ วัฒนา, "การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี" (สารนิพนธ์ ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2555), 113.

ทางการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาว่า สถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้เข้ารับการอบรมสัมมนาการเรียนรู้และการจัดทำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและพัฒนาผู้เรียนให้เท่าทันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี⁷³

เพชริน สงค์ประเสริฐ ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งพบว่าการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่งผลให้ผู้บริหารหัวหน้างานวิชาการมีพฤติกรรมและแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับบทบาทผู้นำทางวิชาการและบริบทของสถานศึกษา บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการขั้นตอนการทำงานเป็นทีม สามารถจัดกิจกรรมตามขั้นตอนการทำงานเป็นทีมได้อย่างเป็นรูปธรรม⁷⁴

ไพฑูรย์ ทิพย์สุข ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี พบว่า ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ขาดการนำผลการวิจัยมาใช้แก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนควบคู่กับการเรียนการสอน ครูขาดความตระหนักและไม่เห็นความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนเช่นกัน⁷⁵

ภรภัทร เอ็งนรินทร์ ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 พบว่า ปัญหาด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน เกิดจากสภาพชุมชนบริเวณโรงเรียนเป็นโรงงานอุตสาหกรรม นักเรียนส่วนหนึ่งติดตามผู้ปกครองมาเรียนต่อในโรงเรียน ซึ่งผู้ปกครองใช้เวลาส่วนใหญ่

⁷³ ปรียา ศรีจรรย์ราย, "การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดสระกะเทียม(สถาพรทักษิณาการ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 " (วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทองสุข, 2556), บทคัดย่อ.

⁷⁴ เพชริน สงค์ประเสริฐ "การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีม ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2550), บทคัดย่อ.

⁷⁵ ไพฑูรย์ ทิพย์สุข, "ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี" (งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2551), บทคัดย่อ.

กับการทำงาน ทำให้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชนต่อกิจกรรมทางวิชาการของโรงเรียนค่อนข้างน้อย⁷⁶

ภาณุวัฒน์ กมล ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สังกัดเทศบาลจังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดเทศบาลจังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการและผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญแก่ครูผู้สอนในการนำหลักสูตรไปใช้ จึงทำให้การบริหารงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ซึ่งเรียงลำดับจากด้านที่มากไปน้อยคือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้และด้านการวัดผลและประเมินผล⁷⁷

มูนา จารง ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ พบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นตามลำดับ เมื่อพิจารณาด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้พอเพียง เพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือผู้บริหารจัดระบบข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของ ผู้เรียนของสถานศึกษาของตนเอง เช่น จัดเส้นทาง/แผนที่และระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายห้องสมุด ประชาชน ห้องสมุดสถาบันการศึกษา พิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งใน

⁷⁶ ภรภัทร เอ็งนิรันดร, "ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2" (งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2557), 104.

⁷⁷ ภาณุวัฒน์ กมล, "การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี" (งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2554), 90.

และนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการ เรียนรู้ และนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินและปรับปรุง อย่างต่อเนื่อง⁷⁸

รัชนิย์ สีหะวงษ์ ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ประถมศึกษากลุ่มเครือข่ายวังสมบุญณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 1 พบว่า การแนะแนวการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากโรงเรียนยังขาดการประสานงานและ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวและไม่มีการติดตามและประเมินผลการจัดระบบ กระบวนการแนะแนวการศึกษา ทำให้การดำเนินงานแนะแนวการศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร แนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประสานงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ ด้านการแนะแนวกับสถานศึกษาหรือเครือข่ายแนะแนวภายในเขตพื้นที่ การศึกษา ควรมีการติดตาม ประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษาและแนวทางการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาและควรกำกับติดตามการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในอย่าง ต่อเนื่องและบรรลุเป้าหมายที่กำหนด⁷⁹

วิมล เดชะ ได้ศึกษาวิจัยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตีประจำตำบล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลเขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานวิชาการใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาด้านการนิเทศการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา มีการสำรวจสภาพปัญหาความต้องการในการวางแผนการนิเทศ การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน ประเมินผลการนิเทศทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีการ วางแผนจัดทำกรนิเทศภายในสถานศึกษาแบบหลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา⁸⁰

⁷⁸ มูนา จารง, "การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์ เครือข่าย ตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2" (การค้นคว้าอิสระ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2560).

⁷⁹ รัชนิย์ สีหะวงษ์, "ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ประถมศึกษากลุ่มเครือข่ายวังสมบุญณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1" (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2558).

⁸⁰ วิมล เดชะ, "การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตีประจำตำบลสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลเขต 2" (สารนิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, 2559), 76-77.

วิโรจน์ สลีสองสม ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่พิเศษกลุ่มเครือข่ายการศึกษาเทิดไทย เขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 3 ซึ่งผลการศึกษาพบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติงานทั้ง 4 งานคือ งานด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร งานด้านการจัดการเรียนการสอน งานด้านวัดผลและประเมินผลและงานด้านการนิเทศการสอน⁸¹

วิไลพร คงอินทร์ ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย สตุล (โรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค) ผลการศึกษาด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สถานศึกษาต้องมีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก ชุมชน ท้องถิ่นในเขตพื้นที่การศึกษาและใกล้เคียงให้ครอบคลุมสอดคล้องกับหลักสูตรและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งนี้อาจประยุกต์ใช้ความรู้ด้านเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดแหล่งเรียนรู้เป็นฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนสืบค้นและเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว⁸²

สุกฤตา เกตานนท์ ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโคกเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 กรณีศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า บุคลากรบางส่วนในโรงเรียนยังไม่ทำวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างจริงจัง ขาดการบันทึก การเก็บข้อมูลและการเผยแพร่งานวิจัย อีกทั้งสถานศึกษาขาดครูที่มีความรู้ความเข้าใจด้านการวิจัย จึงทำให้เกิดปัญหาของงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา⁸³

⁸¹ วิโรจน์ สลีสองสม, "การปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่พิเศษ กลุ่มเครือข่ายการศึกษาเทิดไทย เขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 3" (การศึกษาอิสระ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2551), บทคัดย่อ.

⁸² วิไลพร คงอินทร์, "ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัยสตุล(โรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 16 " (วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559), บทคัดย่อ.

⁸³ สุกฤตา เกตานนท์, "ปัญหาและแนวทางพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโคกเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 กรณีศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก" (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2555), 109.

สุนันทา เนียมทอง ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย พระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพระยา ได้ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่กำหนดกลยุทธ์การบริหาร โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตร และส่งเสริมความสามารถด้านเทคโนโลยี เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ พัฒนาครูและบุคลากร ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพและพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการกระจายอำนาจทางการศึกษา⁸⁴

อภิชา พุ่มพวง ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการพัฒนา ดังนี้คือ ในด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรชี้แจงให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัย สร้างแรงจูงใจและสนับสนุนให้ครูเผยแพร่ผลงานวิจัย จัดอบรมเชิงปฏิบัติการและนิเทศ ประเมินผลการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการสอน ส่วนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ควรวางแผนจัดสรรงบประมาณการจัดซื้อและการซ่อมบำรุงให้ชุมชนมีส่วนร่วม จัดอบรมเชิงปฏิบัติการใช้สื่อ เทคโนโลยีการสอน นิเทศและประเมินผลและด้านหลักสูตรสถานศึกษา ควรจัดอบรม กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและให้ชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตร พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย มีการจัดนิทรรศการนำหลักสูตรไปใช้สอนแบบเชิงรุกและเป็นกัลยาณมิตร⁸⁵

อังคณา มาศเมฆ ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนกลุ่มการศึกษา ท้องถิ่นที่ 5 พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเทศบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากและการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวก หรือมีความสัมพันธ์คล้อยตามกับคุณภาพผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องมาจาก

⁸⁴ สุนันทา เนียมทอง, "พฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย พระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2" (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2557), 56.

⁸⁵ อภิชา พุ่มพวง, "ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 6" (วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559), 113.

การบริหารงานวิชาการเป็นสิ่งชี้วัดคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา ซึ่งจุดมุ่งหมายของการบริหารงานวิชาการอยู่ที่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ⁸⁶

งานวิจัยต่างประเทศ

กรีน ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้ของครู ผู้ปกครองและนักเรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะของโรงเรียนที่มีประสิทธิผลตามธรรมเนียมของโรงเรียนในรัฐเท็กซัสพบว่า คุณลักษณะของธรรมเนียมโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ที่ครู ผู้ปกครองและนักเรียนเห็นร่วมกันได้แก่ การจัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและเรียบร้อย มีการจัดบรรยากาศเชิงบวก ครูและผู้ปกครองเห็นว่าโรงเรียนที่มีประสิทธิผลต้องเป็นโรงเรียนที่ครูมีภาวะผู้นำ มีการกำหนดพันธกิจที่ชัดเจน มีการส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้สูงเฉพาะผู้ปกครองและนักเรียนเห็นด้วยกับการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในโรงเรียน⁸⁷

เซสเตอร์ ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารการศึกษาที่ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมีสมรรถภาพสูง เนื่องจากการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนหลายๆ วิธี อภิปรายปัญหาการปรับปรุงการสอนในที่ประชุม จัดปฐมนิเทศเพื่อช่วยเหลือครูใหม่ หาวิธีวิจารณ์งานของครูแบบดี เพื่อก่อให้เกิดไม่ได้ทำให้เสียใจและจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษา⁸⁸

ซานเทียโก วาร์กัส ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของรูปแบบการเรียนรู้และความสัมพันธ์กันของผู้บริหารงานวิชาการและผู้บริหารงานกิจการนักเรียน โดยพบว่าผู้บริหารงานวิชาการและผู้บริหารงานกิจการนักเรียนมีส่วนช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย แต่ปัญหาของการทำงานร่วมกันก็คือการขาดความร่วมมือและประสานงานกันในการตัดสินใจหรือการวางนโยบายต่างๆ ซึ่งอาจส่งผล

⁸⁶ อังคณา มาศเมฆ, การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 (วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ,2559)110-118.

⁸⁷ Deedra Albert-Green, "Teachers Parents and Students Perception of Effective School Characteristics of Two Texas Urban Exemplary Open-Enrollment Charter Schools," *A Dissertation of Doctor of Philosophy for the Degree Texas A&M University* (2005): iii-iv.

⁸⁸ UNESCO, *Education in Asia and the Pacific: Reviews Reports and Notes*, vol. number 26 (New York: Harper Collins, 1992).

เสียต่อการพัฒนานักเรียน ดังนั้นในการปฏิบัติงานทั้งสองฝ่ายจึงควรร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน⁸⁹

ตุ๊ก (C.) ได้ศึกษาพบว่า โรงเรียนที่มีคุณภาพในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนจะต้องแสดงบทบาทหน้าที่เน้นในเรื่องต่อไปนี้ คือ การบริหารงานวิชาการ เรื่อง ทักษะการอ่าน โดยมีโปรแกรมพัฒนาทักษะทางภาษา การจัดโครงสร้างสอนซ่อมเสริมนอกเวลาเรียนและวันหยุด การบริหารกิจการนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวินัยของนักเรียน การบริหารงานบุคคล โดยกำหนดให้ครูพัฒนาและแก้ไขการสอนตามความต้องการของนักเรียนภายใต้การวิเคราะห์ปัญหาที่เป็นระบบ⁹⁰

เนวิลล์(Naville) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการในด้านการประกันคุณภาพและการวางแผนปรับปรุงในโรงเรียนประถมศึกษา 2 โรงเรียน:กรณีศึกษาโรงเรียนของรัฐอิลลินอยส์ที่มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นพบว่า กิจกรรมที่ทำร่วมกันด้วยการประกันคุณภาพและการวางแผนที่เหมาะสมเป็นประโยชน์ในด้านความร่วมมือและเพิ่มความมั่นใจในการวางแผน ปรับปรุงโรงเรียนอย่างเป็นระบบ⁹¹

บาร์เน็ท ได้ศึกษาถึง ความคิดของการบริหารงานวิชาการ พบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการของการบริหารงานวิชาการ ข้อมูลรายบุคคลในระดับลึกจะถูกนำไปรวบรวมที่สำนักงานบริหารวิชาการ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานฝ่ายวิชาการสามารถเรียกใช้ข้อมูลต่าง ๆ ทำให้มีความตั้งใจและร่วมมือในการทำงาน⁹²

⁸⁹ Mayra E. Santiago - Vargas, "The Relationship of Mental Models to Learning and Partnerships between Academic and Student Affairs Deans in Puerto Rican Undergraduate Education" (2010), Abstracts.

⁹⁰ Duke C., *The Learning University: Toward a New Paradigm* (Buckingham: Open University Press, 1994).

⁹¹ Neville Lynn B., "Quality Assurance and Improvement Planning in Two Elementary School : Case Studies in Lllinois School Reform," *UMI ProQuest Digital Dissertation-Full Citation & Abstract* (1999).

⁹² Barnett Ronald, **The Ideal of Academic Administration 2006**, access:April 24, 2017, Available from <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1467-9752.1993.tb00298.x/epdf>

แมคคาที (Mccathy) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐนิวเจอร์ซีย์ จากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครู พบว่า ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารมีความคิดเห็นที่แตกต่างกับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครู เกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานด้านวิชาการเรื่อง การสังเกตการณ์สอน การวัดผลประเมินผล การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารงานวิชาการและความรับผิดชอบของคณะกรรมการ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นตรงกันว่า ผู้บริหารควรมีบทบาทรับผิดชอบเอาใจใส่งานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด⁹³

ยูเนสโก วิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการในระดับมัธยมศึกษาในทวีปเอเชีย ซึ่งผลการวิจัยได้ข้อสรุป ปัญหาการใช้หลักสูตรของประเทศในทวีปเอเชีย ได้แก่ ประเทศอินเดีย ประเทศอัฟกานิสถาน ประเทศบังกลาเทศ ประเทศมาเลเซีย ประเทศฟิลิปปินส์และประเทศศรีลังกา พบว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรเกี่ยวกับการขาดการอบรมหลักสูตร การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรและขาดการติดตามผลการใช้หลักสูตร ขาดแคลนเอกสารหลักสูตร ตำราเรียนไม่ทันสมัย ขาดแคลนหนังสือใช้อ่านประกอบ และศูนย์การพัฒนาหลักสูตรขาดการวางแผนที่ดีในการนำหลักสูตรไปใช้⁹⁴

⁹³ McCarthy, W. M. (1971, August). *The role of the secondary school principals in New Jersey*. Dissertation Abstracts International, 32.

⁹⁴ N. M. Chester, *An Introduction to School Administration Selected Reading* (New York: McMillan, 1996).

สรุป

การบริหารงานวิชาการนั้นเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการและควรเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล อีกทั้งจะทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเกิดความมั่นใจในคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นต้องมีการดำเนินงานทั้งหมด 12 งานคือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น 12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ซึ่งเป็นงานที่สถานศึกษาควรดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นที่ยอมรับของผู้เรียน ครู บุคลากรของสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมต่อไป

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ 1) เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ 2) เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ซึ่งเป็นบุคลากรของโรงเรียนราชินีบูรณะเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการหรือปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน เป็นผู้ให้ข้อมูล โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามกรอบแนวทางคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนและจัดเตรียมโครงการ โดยการศึกษาบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการและสภาพปัญหาต่างๆ จากเอกสาร ตำรา กฎระเบียบ ข้อมูลสถิติ ต่าง ๆ รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาจัดทำโครงร่างการวิจัยตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อเสนอโครงร่างการวิจัยต่อภาควิชาเพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยทดสอบและปรับปรุงคุณภาพของเครื่องมือ จากนั้นนำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลจากประชากร แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ แปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ประมวลผล และเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการนำเสนอรายงานผลการวิจัย โดยการนำร่างผลการวิเคราะห์ แปลผลและอภิปรายผล มาจัดทำรายงานการวิจัยเพื่อนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบ ความถูกต้องและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการควบคุมงานวิจัยค้นคว้าอิสระเสนอแนะจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่ออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบงานวิจัยในลักษณะกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาวะการณ์ไม่มีการทดลอง (the one shot, non-experimental case - study) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้

- เมื่อ
- S หมายถึง ประชากร
  - X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา
  - O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรโรงเรียนราชินีบูรณะ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการหรือปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการ 5 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 คนและครูผู้สอน135 คน รวมทั้งสิ้น 149 คน ทั้งนี้ไม่รวมผู้วิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรพื้นฐานและตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่และระดับการศึกษา

2. ตัวแปรที่ศึกษา คือ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบไปด้วยการดำเนินงาน 12 งาน ดังนี้

2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง มีการนำผลจากการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 และข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น มาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร ปรับปรุงและพัฒนาตามความเหมาะสม

2.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง ครูมีการจัดทำแผนการเรียนรู้ โดยจัดการกระบวนการเรียนรู้ เพื่อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นกระบวนการคิด การปฏิบัติจริงนำไปใช้ประโยชน์ มีการนิเทศการเรียนการสอนและส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม

2.3 การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง มีระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผลของสถานศึกษาที่ชัดเจน ครูมีการจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง มีการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะประสบการณ์และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการและจากแหล่งอื่นๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

2.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง มีการวิจัยการบริหารจัดการในภาพรวมของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ครูมีการจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และมีการเผยแพร่ผลงานการวิจัยกับสถานศึกษาและสถาบันอื่น

2.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง มีการวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ส่งเสริมและประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นในการผลิต จัดทำพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน มีการผลิตและพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน มีการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2.6 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง มีการสำรวจแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น องค์กรและหน่วยงานต่างๆ ในการจัดตั้ง พัฒนาและเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ร่วมกัน

2.7 การนิเทศการศึกษา หมายถึง มีการจัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา มีการใช้กระบวนการนิเทศที่หลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา มีการประเมินผล แลกเปลี่ยนการเรียนรู้และพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษา

2.8 การแนะแนวการศึกษา หมายถึง มีการจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพในสถานศึกษาโดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนการสอน มีการติดตาม ประเมินผล การแนะแนวในสถานศึกษา และมีการประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ด้านการแนะแนวศึกษากับสถานศึกษาและเครือข่าย

2.9 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง มีการจัดระบบโครงสร้างองค์กร เพื่อรองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการจัดทำมาตรฐานการศึกษา ตัวชี้วัด หลักเกณฑ์ วิธีการประเมินความสำเร็จของสถานศึกษา โดยให้สอดคล้องกับหลักของกระทรวงศึกษาธิการ และของสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา มีการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดำเนินการตามแผน ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินคุณภาพ เพื่อปรับปรุง พัฒนาอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการประเมินสถานศึกษาเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน หมายถึง มีการสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน โดยการจัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิดและเทคนิค ทักษะทางวิชาการ เพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นและส่งเสริมให้ชุมชนและท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษาและที่จัดโดยบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาอื่นและส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างกัน

2.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น หมายถึง มีการประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือ ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ในบริเวณใกล้เคียงและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่างๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

2.12 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง มีการศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา รวมทั้งให้การส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาวิชาการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็น แบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) เพื่อสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา 4) ตำแหน่งหน้าที่ และ 5) ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกรอบแนวทางคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นของวสันต์ ปรีदानันต์⁹⁵ เพื่อวัดระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ (Rating Scale) ซึ่งสามารถจัดลำดับคุณภาพได้ 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's five scale)⁹⁶ โดยมีความหมายดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชินีบูรณะ อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชินีบูรณะ อยู่ในระดับน้อย มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

⁹⁵วสันต์ ปรีदानันต์, "การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม" (การค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553), 133-39.

⁹⁶Rensis Likert, *New Pattern of Management* (New York: Mc Graw-Hill Book Company, 1961), 190.

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชินีบูรณะ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชินีบูรณะ อยู่ในระดับมาก มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชินีบูรณะ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

2. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสร้างโดยสังเคราะห์จากผลที่วิเคราะห์ได้ในการตอบ

แบบสอบถาม ในตอนที่ 1 โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 2 คน ครูผู้สอน 2 คน รวมทั้งสิ้น 6 คน โดยพิจารณาจากค่ามัธยฐานเลขคณิต สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ) ที่มีค่าน้อยที่สุดในแต่ละด้านมาเป็นประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและค้นคว้า เพื่อสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามขึ้นตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนด โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาวรรณกรรม หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ ตำรา เอกสารคู่มือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการบริหารงานวิชาการและได้ศึกษาแบบสอบถามเพื่อการวิจัยของนายสันต์ ปริदानันต์⁹⁷ โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ซึ่งมีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .974 โดยนำผลการศึกษาไปปรึกษาและรับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

2. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาคการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนราชินีบูรณะ อำเภอเมือง นครปฐม จังหวัดนครปฐม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 เพื่อขอเก็บข้อมูลในการตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

⁹⁷วสันต์ ปริदानันต์, “การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม” (การค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553), 133-139.

2. ผู้วิจัยนำหนังสือที่บัณฑิตวิทยาลัยออกให้ ส่งไปยังโรงเรียนราชินีบูรณะ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลและติดตามรวบรวมแบบสอบถามจากสถานศึกษาด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้เก็บแบบสอบถามกลับคืนมาแล้วพิจารณาตรวจหาความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วจึงมีการนำข้อมูลดังกล่าวมาจัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และนำเสนอในรูปของตารางและความเรียง โดยใช้สถิติการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

2. การวิเคราะห์ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ วิเคราะห์โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์⁹⁸ โดยถือว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามอยู่ในช่วงใดแสดงว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ มีรายละเอียดดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00 ถึง 1.49 แสดงว่า การบริหารงานวิชาการ

โรงเรียนราชินีบูรณะ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50 ถึง 2.49 แสดงว่า แสดงว่า การบริหารงานวิชาการ

โรงเรียนราชินีบูรณะ อยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50 ถึง 3.49 แสดงว่า แสดงว่า การบริหารงานวิชาการ

โรงเรียนราชินีบูรณะ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50 ถึง 4.49 แสดงว่า แสดงว่า การบริหารงานวิชาการ

โรงเรียนราชินีบูรณะ อยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50 ถึง 5.00 แสดงว่า แสดงว่า การบริหารงานวิชาการ

โรงเรียนราชินีบูรณะ อยู่ในระดับมากที่สุด

3.การวิเคราะห์หาแนวทางในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

⁹⁸ John W.Best, *Research in Education* (New Jersey: Prentice-Hall Inc., 1970).

สรุป

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ 2) เพื่อทราบแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ซึ่งเก็บข้อมูลจากประชากรคือ บุคลากรโรงเรียนราชินีบูรณะ จำนวน 149 คน ประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 คนและครูผู้สอน 135 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ตามกรอบแนวทางคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งแบ่งงานวิชาการออกได้เป็น 12 งานคือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนางาน วิชาการกับสถานศึกษาอื่น และ 12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาและแบบสัมมนาวิชาการหาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) มัชฌิมเลขคณิต (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) ประชากรคือ บุคลากรของโรงเรียนเป็นผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการ/ปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 5 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 คนและครูผู้สอน 135 คน รวมทั้งสิ้น 149 คน ซึ่งผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามไปยังประชากร จำนวน 149 ฉบับ โดยได้รับแบบสอบถามกลับมาครบทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และนำเสนอ เป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นบุคลากรของโรงเรียนราชินีบูรณะ จำนวน 149 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการ 5 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 คนและครูผู้สอน 135 คน รวมทั้งสิ้น 149 คน ซึ่งจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในการทำงาน โดยผู้วิจัยใช้ความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) ซึ่งมีรายละเอียดตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

ข้อที่	สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1.	เพศ		
	1. ชาย	47	31.54
	2. หญิง	102	68.46
	รวม	149	100.00
2.	อายุ		
	1. ต่ำกว่า 30 ปี	34	28.82
	2. 30 – 50 ปี	82	55.03
	3. 51 ปีขึ้นไป	33	22.15
	รวม	149	100.00
3.	ประสบการณ์ในการทำงาน		
	1. น้อยกว่า 10 ปี	53	35.57
	2. 10 – 20 ปี	65	43.62
	3. มากกว่า 20 ปี	31	20.81
	รวม	149	100.00
4.	ตำแหน่งหน้าที่		
	1. ผู้อำนวยการสถานศึกษา	1	0.67
	2. รองผู้อำนวยการ	5	3.36
	3. หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	8	5.37
	4. ครูผู้สอน	135	90.60
	รวม	149	100.00
5.	ระดับการศึกษา		
	1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-
	2. ปริญญาตรี	88	59.06
	3. สูงกว่าปริญญาตรี	61	40.94
	รวม	149	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เพศหญิง จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 68.46 เพศชาย จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 31.54 ในจำนวนนี้อายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 30 – 50 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 55.03 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 22.82 และอายุน้อยที่สุดอยู่ในช่วงอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 22.15 เมื่อพิจารณาด้านประสบการณ์ในการทำงาน ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 10 – 20 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 43.62 รองลงมาคือ ประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 35.57 และประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 20.81 เมื่อพิจารณาดำรงหน้าที่พบว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.67 รองผู้อำนวยการ/ปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.36 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.37 และครูผู้สอนจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 90.60 ด้านระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูล พบว่า ระดับปริญญาตรี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 59.06 และสูงกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 40.94 ไม่มีผู้ให้ข้อมูลคนใดมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

การวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1 โดยผู้วิจัยวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการทั้ง 12 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยใช้คำขวัญ 5 ประการ คือ 1) ส่งเสริมคุณภาพ 2) ส่งเสริมคุณธรรม 3) ส่งเสริมประชาธิปไตย 4) ส่งเสริมความเสมอภาค 5) ส่งเสริมความยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ) จำแนกโดยภาพรวมและรายด้านตามเกณฑ์แนวคิดของเบสท์ ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 9

(N=149)

ด้าน	การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนราชินีบูรณะ	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.25	0.27	มาก	1
2	การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้	4.16	0.52	มาก	3
3	การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	4.16	0.36	มาก	2
4	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.34	0.84	ปานกลาง	8
5	การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี	3.34	0.78	ปานกลาง	7
6	การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้	3.56	0.75	มาก	6
7	การนิเทศการศึกษา	3.68	0.69	มาก	5
8	การแนะแนวการศึกษา	3.31	0.78	ปานกลาง	9
9	การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	3.80	0.54	มาก	4
10	การส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน	2.97	0.91	ปานกลาง	12
11	การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	3.12	0.87	ปานกลาง	10
12	การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา	3.10	0.85	ปานกลาง	11
รวม		3.62	0.43	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก
($\mu=3.62$, $\sigma=0.43$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก 6 ด้าน
โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อยดังนี้ คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
($\mu =4.25$, $\sigma=0.27$) การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ($\mu=4.16$, $\sigma=0.36$)
การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ($\mu=4.16$, $\sigma=0.52$) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ

ภายในสถานศึกษา ($\mu=3.80$, $\sigma=0.54$) การนิเทศการศึกษา ($\mu=3.68$, $\sigma=0.69$)และการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ($\mu=3.56$, $\sigma=0.75$) และอยู่ในระดับปานกลาง 6 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานและค่าความถี่ จากมากไปน้อยดังนี้คือ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ($\mu=3.34$, $\sigma=0.78$) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\mu=3.34$, $\sigma=0.84$) การแนะแนวการศึกษา ($\mu=3.31$, $\sigma=0.78$) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ($\mu=3.12$, $\sigma=0.87$) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ($\mu=3.10$, $\sigma=0.85$) และการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ($\mu=2.97$, $\sigma=0.91$)

การวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 พิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน โดยผลการศึกษาดังตารางที่ 5 - 16

ตารางที่ 5 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ด้านที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

(N=149)

ข้อ	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1	ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลหลักสูตรข้อมูลสารสนเทศสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาชุมชนและท้องถิ่น	4.11	0.58	มาก	4
2	วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย โดยมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา	4.01	0.52	มาก	5
3	จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ได้อย่างเหมาะสม	4.36	0.55	มาก	2
4	นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้และมีการบริหารจัดการหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม	4.26	0.60	มาก	3
5	มีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม	4.49	0.56	มาก	1
รวม		4.25	0.27	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.25$, $\sigma=0.27$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิต จากมากไปน้อยได้ดังนี้ คือ การนิเทศ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม($\mu=4.49$, $\sigma=0.56$)การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์เป้าหมายได้อย่างเหมาะสม($\mu=4.36$, $\sigma=0.55$) การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้และมีการบริหารจัดการหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม ($\mu= 4.26$, $\sigma=0.60$) การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลหลักสูตรข้อมูลสารสนเทศ สภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น ($\mu=4.11$, $\sigma=0.58$) และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายโดยมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายรวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ($\mu=4.01$, $\sigma=0.52$)

ตารางที่ 6 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 9 ด้านที่ 2 การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้

(N=149)

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการเรียนรู้ ตามสาระการเรียนรู้และหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.32	0.66	มาก	1
2	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ บรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	4.30	0.57	มาก	2
3	ส่งเสริมให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ตาม ความเหมาะสม	3.82	0.71	มาก	5
4	มีกระบวนการนิเทศการเรียนการสอน แบบกัลยาณมิตร เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน ตามความเหมาะสม	4.11	0.83	มาก	4
5	ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูผู้สอนเพื่อพัฒนาการเรียน การสอนร่วมกันตามความเหมาะสม	4.25	0.62	มาก	3
รวม		4.16	0.52	มาก	

จากตารางที่ 6 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.16$, $\sigma=0.52$) เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามีชั้มิมเลขคณิต จากมากไปน้อยได้ดังนี้คือ การส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูผู้สอนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันตามความเหมาะสม ($\mu=4.25$, $\sigma=0.62$) การส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้และหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu=4.32$, $\sigma=0.66$) การส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ($\mu=4.30$, $\sigma=0.57$) สถานศึกษามีกระบวนการนิเทศการเรียนการสอนแบบกัลยาณมิตรเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันตามความเหมาะสม ($\mu=4.11$, $\sigma=0.83$) และการส่งเสริมให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม ($\mu=3.82$, $\sigma=0.71$) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 9 ด้านที่ 3 การวัดผลและเทียบโอนผลการเรียน

(N=149)

ข้อ	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1	กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติในการวัดผล ประเมินผล ของสถานศึกษา	4.44	0.61	มาก	1
2	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผล แต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดเป็นหลักรสำคัญ	4.28	0.71	มาก	2
3	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ จากกระบวนการปฏิบัติงานและผลงานตามสภาพจริง	4.01	0.48	มาก	4
4	มีการเทียบโอนทางการศึกษาจากสถานศึกษาอื่น ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด	4.15	0.60	มาก	3
5	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาเครื่องมือและวัดผล อย่างมีมาตรฐานด้วยวิธีการหลากหลาย	3.92	0.54	มาก	5
รวม		4.16	0.36	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.16$, $\sigma=0.36$) เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ คือ การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติในการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ($\mu=4.44$, $\sigma=0.61$) การส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การเรียนรู้และตัวชี้วัดเป็นหลักรสำคัญ ($\mu=4.28$, $\sigma=0.71$) การเทียบโอนทางการศึกษาจาก สถานศึกษาอื่นตามแนวทางกระทรวงศึกษาธิการกำหนด ($\mu=4.15$, $\sigma=0.60$) การส่งเสริมให้ครูผู้สอน ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้จากกระบวนการปฏิบัติงานและผลงานตามสภาพจริง ($\mu=4.01$, $\sigma=0.48$) การส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาเครื่องมือและวัดผลอย่างมีมาตรฐานด้วยวิธีการที่ หลากหลาย ($\mu=3.92$, $\sigma=0.54$) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 9 ด้านที่ 4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

(N=149)

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1	ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยการบริหารการจัดการ และการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการใน ภาพรวมของสถานศึกษา	3.64	0.60	มาก	1
2	ส่งเสริมให้ครูผู้สอน ศึกษา วิเคราะห์วิจัยและ นำผลไปใช้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการ สอนและงานวิชาการกับองค์กรอื่น	3.43	0.78	ปานกลาง	2
3	ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับองค์กรอื่น	2.85	0.77	ปานกลาง	3
4	เผยแพร่ผลงานวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการ เรียนการสอนและงานวิชาการกับองค์กรอื่น	2.39	0.88	น้อย	4
รวม		3.34	0.84	ปานกลาง	

จากตารางที่ 8 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu= 3.34$, $\sigma= 0.84$) เมื่อพิจารณา รายข้ออยู่ในระดับมากเพียงข้อเดียวคือ การศึกษาวิเคราะห์วิจัยการบริหารการจัดการและการพัฒนา คุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา ($\mu= 3.64$, $\sigma=0.60$) อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อยดังนี้คือ การส่งเสริมให้ครูผู้สอนศึกษาวิเคราะห์ วิจัยและนำผลไปใช้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับองค์กรอื่น ($\mu= 3.43$, $\sigma=0.78$) และการประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการ สอนและงานวิชาการกับองค์กรอื่น ($\mu= 2.85$, $\sigma= 0.77$) และข้อที่อยู่ในระดับน้อยและมีค่ามัชฌิม เลขคณิต น้อยที่สุดคือ การเผยแพร่ผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการ กับองค์กรอื่น ($\mu= 2.39$, $\sigma= 0.88$)

ตารางที่ 9 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 9 ด้านที่ 5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

(N=149)

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1	ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยถึงความจำเป็นในการใช้ สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียน การสอนและการบริหารงานวิชาการ	3.58	0.77	มาก	3
2	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนผลิต พัฒนาสื่อและ นวัตกรรมจัดการเรียนการสอน	3.63	0.73	มาก	2
3	จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัด การเรียนการสอนและพัฒนางานวิชาการ	3.73	0.75	มาก	1
4	ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ในการผลิต จัดหา พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอน	3.24	0.81	ปานกลาง	5
5	มีการนิเทศ ติดตามและประเมินผล การพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	3.30	0.94	ปานกลาง	4
รวม		3.34	0.78	ปานกลาง	

จากตารางที่ 9 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.34$, $\sigma=0.78$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ระดับมาก 3 ข้อ โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อย ดังนี้ คือ การจัดหาสื่อและเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนางานวิชาการ ($\mu=3.73$, $\sigma=0.75$) และการส่งเสริมให้ครูผู้สอนผลิตพัฒนาสื่อและนวัตกรรมจัดการเรียนการสอน ($\mu=3.63$, $\sigma=0.73$) รายข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อยดังนี้ คือ การนิเทศติดตามและประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\mu=3.30$, $\sigma=0.94$) และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการ

ผลิตจัดหาพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอน ($\mu=3.34$, $\sigma=0.81$) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 9 ด้านที่ 6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

(N=149)

ข้อ	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1	สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา คุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา	3.74	0.78	มาก	1
2	เผยแพร่แหล่งความรู้แก่ครูผู้สอนสถานศึกษาอื่น และองค์กรอื่นๆ ในบริเวณใกล้เคียง	3.43	0.91	ปาน กลาง	4
3	จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยประสานความ ร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นในการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ร่วมกัน	3.60	0.75	มาก	2
4	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และนอกสถานศึกษาในการจัดกระบวนการ เรียนรู้ โดยครอบคลุมแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.46	0.92	ปาน กลาง	3
รวม		3.56	0.75	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.56$, $\sigma=0.75$) เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อยดังนี้ คือ การสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ($\mu=3.74$, $\sigma=0.78$) และการจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ร่วมกัน ($\mu=3.60$, $\sigma=0.75$) รายชื่อที่อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อยดังนี้ คือ การส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยครอบคลุมแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น

($\mu=3.46$, $\sigma=0.92$)และการเผยแพร่แหล่งความรู้แก่ครูผู้สอนสถานศึกษาอื่นและองค์กรอื่นๆ ในบริเวณใกล้เคียง ($\mu=3.43$, $\sigma=0.91$) ตามลำดับ

**ตารางที่ 11 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 9 ด้านที่ 7 การนิเทศการศึกษา**

(N=149)

ข้อ	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการนิเทศการศึกษา	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1	จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียน การสอนภายในสถานศึกษา	4.19	0.50	มาก	1
2	ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการ สอนในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับ สถานศึกษา	3.82	0.63	มาก	4
3	ประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศ การศึกษาในสถานศึกษา	3.83	0.72	มาก	3
4	ติดตาม ประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อพัฒนาระบบกระบวนการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนของสถานศึกษา	3.91	0.60	มาก	2
5	แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การจัดระบบ การนิเทศศึกษากับสถานศึกษาอื่น	3.49	0.87	ปาน กลาง	5
รวม		3.68	0.69	มาก	

จากตารางที่ 11 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการนิเทศ
การศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.68$, $\sigma=0.69$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับ
มาก 4 ข้อ โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อยดังนี้คือ การจัดระบบการนิเทศงาน
วิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา ($\mu=4.19$, $\sigma=0.50$) การติดตามประสานงานกับ
หน่วยงานต้นสังกัดเพื่อพัฒนาระบบกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของ
สถานศึกษา ($\mu=3.91$, $\sigma=0.60$) การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศการศึกษาใน

สถานศึกษา ($\mu=3.83$, $\sigma=0.72$) การดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา ($\mu=3.82$, $\sigma=0.63$) และรายชื่อที่อยู่ในระดับปานกลางคือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศการศึกษา กับสถานศึกษาอื่น ($\mu=3.49$, $\sigma=0.87$) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 9 ด้านที่ 8 แนวทางการศึกษา (N=149)

ข้อ	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการแนะแนวการศึกษา	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1	จัดระบบแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายใน สถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนและกระบวนการเรียนการสอน	3.52	0.89	มาก	1
2	ดำเนินการแนะแนวการศึกษาด้วยความร่วมมือ จากครูผู้สอนทุกคนในสถานศึกษา	3.11	0.97	ปานกลาง	4
3	ติดตามและประเมินผลกระบวนการแนะแนว และระบบการแนะแนวการศึกษา	3.22	0.79	ปานกลาง	3
4	ประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ด้านการแนะแนวกับสถานศึกษาอื่น	3.38	0.87	ปานกลาง	2
รวม		3.31	0.78	ปานกลาง	

จากตารางที่ 12 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการแนะแนวการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.31$, $\sigma=0.78$) เมื่อพิจารณารายข้อที่อยู่ในระดับมากเพียงข้อเดียว คือ การจัดระบบแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษาโดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนการสอน ($\mu=3.52$, $\sigma=0.89$) เมื่อพิจารณาข้ออื่นๆ พบว่า อยู่ระดับปานกลาง 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อยดังนี้ คือ การประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวกับสถานศึกษาอื่น ($\mu=3.38$, $\sigma=0.87$) การติดตามและประเมินผลกระบวนการแนะแนวและระบบการแนะแนวการศึกษา ($\mu=3.22$, $\sigma=0.79$) ส่วนการดำเนินการแนะแนวการศึกษาด้วยความร่วมมือจากครูผู้สอนทุกคนในสถานศึกษา ($\mu=3.11$, $\sigma=0.97$) ตามลำดับ

ตารางที่ 13 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 9 ด้านที่ 9 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

(N=149)

ข้อ	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1	จัดระบบโครงสร้างขององค์กร เพื่อรองรับการจัดระบบ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.85	0.62	มาก	2
2	กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จตาม มาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดตามหน่วยงานต้นสังกัด	3.83	0.78	มาก	3
3	วางแผน ดำเนินงาน ติดตามและตรวจสอบการพัฒนา คุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	3.85	0.57	มาก	1
4	ประสานงานกับสถานศึกษาอื่น เพื่อปรับปรุงและ พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและพัฒนาคุณภาพ ทางการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา	3.72	0.79	มาก	5
5	ประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	3.76	0.71	มาก	4
รวม		3.80	0.54	มาก	

จากตารางที่ 13 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการพัฒนา
ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.80$, $\sigma=0.54$)
เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อย
ดังนี้ คือ การวางแผนดำเนินงานติดตามและตรวจสอบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกัน
คุณภาพการศึกษาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ($\mu=3.85$, $\sigma=0.57$) การจัดระบบ
โครงสร้างขององค์กรเพื่อรองรับการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\mu=3.85$, $\sigma=0.62$)
การกำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดตาม
หน่วยงานต้นสังกัด ($\mu=3.83$, $\sigma=0.78$) การประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานรับรอง
มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

($\mu=3.76$, $\sigma=0.71$) การประสานงานกับสถานศึกษาอื่นเพื่อปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ($\mu=3.72$, $\sigma=0.79$) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 9 ด้านที่ 10 การส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน

(N=149)

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1	ศึกษา สํารวจความต้องการและสนับสนุน งานวิชาการแก่ชุมชน	2.97	0.95	ปานกลาง	3
2	จัดกิจกรรมให้ความรู้ทางวิชาการเพื่อพัฒนา ทักษะวิชาชีพและคุณภาพชีวิตของ ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น	3.01	0.93	ปานกลาง	2
3	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนใน ชุมชนและองค์กรอื่นๆ ในกิจกรรมวิชาการ ของสถานศึกษา	3.17	0.97	ปานกลาง	1
4	ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ระหว่างบุคคล ครอบครั้ว ชุมชน ท้องถิ่น	2.89	1.00	ปานกลาง	4
รวม		2.97	0.91	ปานกลาง	

จากตารางที่ 14 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=2.97$, $\sigma=0.91$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อยดังนี้ คือ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนและองค์กรอื่นๆ ในกิจกรรมวิชาการของสถานศึกษา ($\mu=3.17$, $\sigma=0.97$) การจัดกิจกรรมให้ความรู้ทางวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น ($\mu=3.01$, $\sigma=0.93$) การศึกษาสำรวจความต้องการและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน ($\mu=2.97$, $\sigma=0.95$) การส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างบุคคลครอบครั้ว ชุมชน ท้องถิ่น ($\mu=2.89$, $\sigma=1.00$)

ตารางที่ 15 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 9 ด้านที่ 11 การประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา
และองค์กรอื่น

(N=149)

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1	วางแผนร่วมกับครูผู้สอนในสถานศึกษา เพื่อการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา อื่น ในการพัฒนาวิชาการของสถานศึกษา	3.09	0.87	ปานกลาง	2
2	ประสานความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาอื่นทั้งในระดับชั้น พื้นฐานและระดับอุดมศึกษา	3.21	0.95	ปานกลาง	1
3	สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ เพื่อพัฒนาวิชาการได้อย่างเหมาะสม	3.05	0.83	ปานกลาง	3
รวม		3.12	0.87	ปานกลาง	

จากตารางที่ 15 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการประสาน
ความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
($\mu=3.12$, $\sigma=0.87$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิม
เลขคณิต จากมากไปน้อยดังนี้ คือ การประสานความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับ
สถานศึกษาอื่นทั้งในระดับชั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ($\mu=3.21$, $\sigma=0.95$) การวางแผนร่วมกับ
ครูผู้สอนในสถานศึกษา เพื่อการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นในการพัฒนาวิชาการของ
สถานศึกษา ($\mu=3.09$, $\sigma=0.87$) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ เพื่อพัฒนาวิชาการ
ได้อย่างเหมาะสม($\mu=3.05$, $\sigma=0.83$) ตามลำดับ

ตารางที่ 16 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านที่ 12 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (N=149)

ข้อ	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1	สำรวจ ศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษาจากแหล่ง ต่างๆ	3.26	0.76	ปานกลาง	1
2	สำรวจความต้องการในการได้รับการสนับสนุน ด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	2.90	0.97	ปานกลาง	4
3	ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาวิชาการและพัฒนา คุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัด การศึกษา	3.11	0.89	ปานกลาง	2
4	แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา	3.03	0.94	ปานกลาง	3
รวม		3.10	0.85	ปานกลาง	

จากตารางที่ 16 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.10$, $\sigma=0.85$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยฐานเลขคณิต มากไปน้อยดังนี้ คือ การสำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษาจากแหล่งต่างๆ ($\mu= 3.26$, $\sigma=0.76$) การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ($\mu=3.11$, $\sigma=0.89$) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ($\mu=3.03$, $\sigma=0.94$) และการสำรวจความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ($\mu= 2.90$, $\sigma=0.97$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ทราบค่ามัชฌิมเลขคณิต สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ) ที่น้อยที่สุดในแต่ละด้าน ซึ่งผู้วิจัยนำมาเป็นประเด็นปัญหาในการสัมภาษณ์ (interview) ประกอบด้วยกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน รวมทั้งสิ้น 6 คน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ซึ่งประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์ (interview) เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากด้านที่น้อยไปมาก ดังต่อไปนี้

1. ด้านการส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน มีแนวทางในการพัฒนาการบริหารงาน ดังนี้คือ สถานศึกษาควรจัดทำโครงการส่งเสริมความรู้สู่ชุมชน RN Knowledge Centre แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการส่งเสริมความรู้สู่ชุมชน โดยกำหนดเป็นนโยบายที่เกิดจากความร่วมมือจากทุกฝ่ายในสถานศึกษาและจัดสรรงบประมาณสำหรับการส่งเสริมวิชาการและร่วมกันจัดทำกิจกรรมภายใต้โครงการส่งเสริมความรู้สู่ชุมชนลงในแผนปฏิบัติการประจำปี เป้าหมายเพื่อบริการความรู้ทางวิชาการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพและเผยแพร่ความรู้ที่เป็นอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ส่งเสริมความรู้และเกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่น โดยใช้กิจกรรมการอบรมให้ความรู้ทางวิชาการในการพัฒนาทักษะวิชาชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มีแนวทางในการพัฒนาการบริหารงาน ดังนี้คือ สถานศึกษาควรเป็นแกนนำในการพัฒนางานวิชาการและศูนย์กลางการประสานงานในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษามัธยมศึกษาสหวิทยาเขตวัชรirimยา ควรจัดการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการศึกษาร่วมกับเครือข่าย มีการสำรวจความต้องการในการได้รับการสนับสนุนงานวิชาการของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายและจัดทำข้อมูลสารสนเทศ สถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในด้านต่าง ๆ มานำเสนอแนวทางการดำเนินงานเป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อหาแนวทางการพัฒนางานวิชาการร่วมกันในเครือข่ายและนอกเครือข่าย

3. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น มีแนวทางในการพัฒนาการบริหารงาน ดังนี้คือ สถานศึกษาควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ เพื่อพัฒนาวิชาการในทุกด้าน สถานศึกษาควรแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการเครือข่ายสหวิทยาเขตวัชรirimยา โดยสถานศึกษาควรให้ครูผู้สอน หัวหน้ากลุ่มสาระฯ หัวหน้างานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมวางแผนการดำเนินงาน กำหนดปฏิทินการประชุมการที่

ชัดเจนในแต่ละปีการศึกษา ทั้งนี้สถานศึกษาควรเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์มหาวิทยาลัยในระดับอุดมศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญในระบบการบริหารงานวิชาการมาเป็นวิทยากร เพื่อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการให้พัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

4. ด้านการแนะแนวการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้คือ สถานศึกษาควรจัดโครงการอบรมให้ความรู้ครูผู้สอนและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในด้านจิตวิทยาการแนะแนว การส่งเสริมความตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการแนะแนว กำหนดรูปแบบขั้นตอนการดำเนินงานแนะแนวการศึกษาที่ชัดเจนและมีการประสานงานร่วมกันระหว่างงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับงานแนะแนวการศึกษา โดยเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าระดับสายชั้น ครูแนะแนว ครูผู้สอนและครูที่ปรึกษาและแต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม ประเมินผลกระบวนการแนะแนวการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อการพัฒนากระบวนการแนะแนวการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้คือ สถานศึกษาควรจัดทำวารสารงานวิจัย “ราชินีบูรณะวิจัย” รวบรวมเป็นฐานข้อมูลงานวิจัย Rachineeburana Online Journal ที่สามารถทำให้สถานศึกษาอื่น องค์กร ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามาสืบค้นหาความรู้งานวิจัยได้อย่างสะดวก รวดเร็ว อีกทั้งควรมีการสร้างเครือข่ายในพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียนร่วมกับสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สถานศึกษาที่อยู่ภายในเครือข่ายสหวิทยาเขตและมหาวิทยาลัยที่ทำข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการเป็นการประสานความร่วมมือในการศึกษาและพัฒนางานวิจัยร่วมกัน รวมทั้งสถานศึกษาควรมีแนวทางการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้ศึกษาวิเคราะห์วิจัยและนำผลไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน สถานศึกษาควรกำหนดให้งานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน เพื่อกระตุ้นให้ครูผู้สอนตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนและเกิดพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างแท้จริง

6. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี มีแนวทางการพัฒนาดังนี้คือ สถานศึกษาควรจัดการอบรมให้ความรู้ในการผลิตสื่อ นวัตกรรม เพื่อการเรียนการสอนสำหรับครูผู้สอนทุกคนในสถานศึกษา โดยร่วมมือจากสถาบันอุดมศึกษาที่ได้ทำข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษาและควรให้ผู้เรียนได้ประเมินการใช้สื่อ นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชา รวมทั้งครูผู้สอนควรวิเคราะห์ วิจัย ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนและพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ

7. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้คือ สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ภายในที่หลากหลาย แต่ยังขาดการรวบรวมข้อมูล ดังนั้น สถานศึกษาควรรวบรวมแหล่งเรียนรู้ที่มีภายในสถานศึกษารวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดทำเป็นสารสนเทศแหล่งเรียนรู้โรงเรียนราชินีบูรณะ และเผยแพร่สารสนเทศแหล่งเรียนรู้บนเว็บไซต์ วารสารโรงเรียนราชินีบูรณะ และควรส่งเสริมให้

ครูผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ บันทึกการใช้แหล่งเรียนรู้และรายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้ อีกทั้งสถานศึกษาควรร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในเครือข่ายสหวิทยาเขตและนอกเครือข่าย

8. ด้านการนิเทศการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้คือ สถานศึกษาควรพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษา นิเทศการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย มีการประเมินความสำเร็จของการจัดระบบรูปแบบการนิเทศการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาอื่นในสหวิทยาเขตและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระบบการนิเทศร่วมกัน เพื่อนำมาปรับใช้ในการพัฒนากระบวนการนิเทศการศึกษาให้มีความเหมาะสมมากขึ้น

9. ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้คือ สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ แต่ควรให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษามีความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยจัดการอบรมให้ความรู้ด้านระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทำให้เกิดความร่วมมือจากทุกฝ่ายในกันพัฒนาและประสานงานกับสถานศึกษาอื่นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ความรู้ด้านงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาร่วมกัน

10. ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน มีแนวทางการพัฒนาดังนี้คือ สถานศึกษาควรจัดการอบรมให้ความรู้ด้านเครื่องมือวัดผล ประเมินผลที่ครอบคลุมเนื้อหาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้แก่ครูผู้สอนอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา ทำให้ครูผู้สอนสามารถวัดผล ประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและนำไปใช้ในการประเมินการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง

11. ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้คือ สถานศึกษาควรมีแนวทางการสนับสนุนส่งเสริมให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชน ผู้ปกครองและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ โดยประสานกับเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนในทุกระดับชั้น เพื่อหาข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

12. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้คือ สถานศึกษามีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษามีบทบาทพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ แต่สถานศึกษาขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากับสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขตและร่วมกันพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ 2) เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ โดยใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ประชากรคือ บุคลากรของสถานศึกษาเป็นผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการหรือปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 5 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 คนและครูผู้สอน 135 คน รวมทั้งสิ้น 149 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามกรอบแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล กระทรวงศึกษาธิการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อยดังนี้ คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษาและการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ในระดับปานกลาง 6 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อยดังนี้ คือ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงาน วิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาและการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน

2. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จากการนำข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิต น้อยที่สุดในแต่ละด้านมาเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ (interview) ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน รวมทั้งสิ้น 6 คน ได้แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิต จากน้อยไปมากดังนี้

1) ด้านการส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\mu=2.97$, $\sigma=0.91$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดคือ การส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น แนวทางในการพัฒนาคือ สถานศึกษาควรจัดทำโครงการส่งเสริมความรู้สู่ชุมชน RN Knowledge Centre โดยกำหนดเป็นนโยบายที่เกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่ายในสถานศึกษาและจัดสรรงบประมาณในการส่งเสริมวิชาการและจัดกิจกรรมภายใต้โครงการส่งเสริมความรู้สู่ชุมชน กำหนดในแผนปฏิบัติการประจำปี มีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย เพื่อบริการความรู้ทางวิชาการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพและเผยแพร่ความรู้ที่เป็นอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งเป็นการพัฒนาทักษะวิชาชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.10$, $\sigma=0.85$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดคือ การสำรวจความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา แนวทางการพัฒนาคือ สถานศึกษาควรเป็นแกนนำในการพัฒนางานวิชาการและศูนย์กลางการประสานงานในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษามัธยมศึกษาสภวิทยาเขตวัชรธรมยา ควรจัดการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการร่วมกับสถานศึกษาในเครือข่าย สำรวจความต้องการในการได้รับการสนับสนุนงานวิชาการและจัดทำข้อมูลสารสนเทศระบบการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในด้านต่างๆ มานำเสนอแนวทางการดำเนินงานเป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อหาแนวทางการพัฒนางานวิชาการร่วมกันในเครือข่ายและนอกเครือข่าย

3) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.12$, $\sigma=0.87$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดคือ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ เพื่อพัฒนาวิชาการได้อย่างเหมาะสม แนวทางการพัฒนาคือสถานศึกษาควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นที่อยู่ในเครือข่ายสภวิทยาเขต ควรแต่งตั้งคณะกรรมการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับเครือข่าย

สหวิทยาเขต มีบทบาทหน้าที่ในการประสานงานด้านวิชาการภายในสถานศึกษา มีการวางแผน การดำเนินงาน กำหนดปฏิทินการประชุมให้ชัดเจนในแต่ละปีการศึกษาและจัดอบรมให้ความรู้ ด้านการพัฒนางานวิชาการ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนรู้ทางด้านวิชาการร่วมกัน เสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้พัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

4) ด้านการแนะแนวการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.31$, $\sigma=0.78$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่ามัธยฐานอันดับน้อยที่สุดคือ การดำเนินการแนะแนวการศึกษา ด้วยความร่วมมือจากครูผู้สอนทุกคนในสถานศึกษา แนวทางการพัฒนาคือ สถานศึกษาควร จัดโครงการอบรมให้ความรู้ครูผู้สอน ครูที่ปรึกษาและบุคลากรทุกฝ่ายในด้านจิตวิทยาการแนะแนว ส่งเสริมความตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการแนะแนว กำหนดรูปแบบ ขั้นตอน การดำเนินงานแนะแนวการศึกษาที่ชัดเจนและมีการประสานงานร่วมกันระหว่างงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับงานแนะแนวการศึกษา โดยเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรทุกคน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าระดับสายชั้น ครูแนะแนว ครูผู้สอนและครูที่ปรึกษา อีกทั้งสถานศึกษา ควรแต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม ประเมินผลกระบวนการแนะแนวการศึกษาของสถานศึกษาและ ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการแนะแนวร่วมกับสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต เพื่อการพัฒนากระบวนการแนะแนวการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.34$, $\sigma=0.84$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่ามัธยฐานอันดับน้อยที่สุดคือ การเผยแพร่ ผลงานวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับองค์กรอื่น แนวทางการพัฒนา คือ สถานศึกษาควรจัดทำวารสารงานวิจัย “ราชินีบูรณะวิจัย” และรวบรวมเป็นฐานข้อมูลงานวิจัย Rachineeburana Online Journal ที่ให้สถานศึกษาอื่น องค์กร ผู้ปกครอง ชุมชน สามารถเข้ามา สืบค้นหาความรู้งานวิจัยได้อย่างสะดวก รวดเร็ว อีกทั้งสถานศึกษาควรมีการสร้างเครือข่ายในพัฒนา งานวิจัยในชั้นเรียนร่วมกับสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขตและสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เป็นการ ประสานความร่วมมือในการศึกษาและพัฒนางานวิจัยร่วมกัน สถานศึกษาควรมีแนวทางการส่งเสริม ให้ครูผู้สอนได้ศึกษาวิเคราะห์ วิจัยและนำผลไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและควรกำหนดให้ งานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน เพื่อกระตุ้นให้ครูผู้สอนตระหนัก ถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนและเกิดพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างแท้จริง

6) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.34$, $\sigma=0.78$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่ามัธยฐานอันดับน้อยที่สุดคือ การประสาน ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการผลิต จัดทำ พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการจัด การเรียนการสอน แนวทางการพัฒนาคือ สถานศึกษาควรจัดการอบรมให้ความรู้ในการผลิตสื่อ

นวัตกรรม เพื่อการเรียนการสอนสำหรับครูผู้สอนในสถานศึกษา โดยได้รับความร่วมมือจากสถาบันอุดมศึกษาที่ได้ทำข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการภายใต้โครงการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา สถานศึกษาควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินสื่อ นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชา ควรให้ครูผู้สอนทำการวิเคราะห์ วิจัย ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีในแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

7) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.56$, $\sigma=0.75$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่ามัธยฐานอันดับน้อยที่สุดคือ การเผยแพร่แหล่งความรู้แก่ครูผู้สอน สถานศึกษาอื่นและองค์กรอื่นในบริเวณใกล้เคียง แนวทางการพัฒนาคือ สถานศึกษาควรจัดการแหล่งเรียนรู้ที่มีในสถานศึกษารวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นระบบ รวบรวมเป็นฐานข้อมูลสารสนเทศบนเว็บไซต์โรงเรียนราชินีบูรณะและวารสารโรงเรียนราชินีบูรณะ อีกทั้งควรเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ให้กับครูผู้สอนที่อยู่ในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาและครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขต เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยบูรณาการเข้ากับแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะต้องครอบคลุมถึงแหล่งเรียนรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น มีบันทึกการใช้แหล่งเรียนรู้ ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสืบค้น ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้มากขึ้น และร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นทั้งในเครือข่ายและนอกเครือข่ายในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีคุณภาพร่วมกัน

8) ด้านการนิเทศการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.68$, $\sigma=0.69$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่ามัธยฐานอันดับน้อยที่สุดคือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จัดการระบบนิเทศศึกษากับสถานศึกษาอื่น แนวทางการพัฒนาคือ สถานศึกษาควรมีการประเมินความสำเร็จของการจัดระบบรูปแบบการนิเทศการศึกษา มีการวิเคราะห์ข้อมูลของการนิเทศการศึกษาและกระบวนการนิเทศศึกษาร่วมกับสถานศึกษาอื่นในเครือข่ายสหวิทยาเขตและนำมาปรับ พัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาให้มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ควรใช้รูปแบบการนิเทศที่หลากหลายทั้งการนิเทศงานวิชาการและนิเทศการสอน บุคลากรในสถานศึกษาควรร่วมกันจัดทำคู่มือการนิเทศการศึกษาควบคู่ไปกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน ทำให้การนิเทศการศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขตเกิดการพัฒนาดังกล่าวอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

9) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.80$, $\sigma=0.54$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่ามัธยฐานอันดับน้อยที่สุดคือ การประสานงานกับสถานศึกษาอื่น เพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและพัฒนาคุณภาพ

ทางการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา แนวทางการพัฒนาคือ งานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาควรประสานงานกับสถานศึกษาในเครือข่าย เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาร่วมกัน ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความร่วมมือระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาดำเนินการปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จัดอบรมให้ความรู้ด้านการประกันคุณภาพสถานศึกษา สร้างความตระหนักในความสำคัญของคุณภาพการจัดการศึกษาและเป็นไปตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด

10) ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.16$, $\sigma=0.36$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุดคือ การส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาเครื่องมือและวัดผลอย่างมีมาตรฐานด้วยวิธีการที่หลากหลาย แนวทางการพัฒนาคือผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมและให้ความรู้แก่ครูผู้สอนในด้านการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย มีความแม่นยำและถูกต้องได้มาตรฐาน โดยจัดการอบรมให้ความรู้ด้านเครื่องมือวัดผล ประเมินผลที่ครอบคลุมเนื้อหาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้แก่ครูผู้สอนอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาเครื่องมือและวัดผลอย่างมีมาตรฐานด้วยวิธีการที่หลากหลายและประเมินกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง

11) ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.16$, $\sigma=0.52$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุดคือ การส่งเสริมให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม แนวทางการพัฒนาคือ สถานศึกษาควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้เพิ่มมากขึ้น โดยใช้กลุ่มผู้ปกครองเครือข่ายนักเรียนในทุกระดับชั้นเป็นแกนนำหลัก สืบค้นความต้องการ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในกระบวนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สร้างกลุ่มเครือข่ายเพื่อการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นตามความเหมาะสม

12) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.25$, $\sigma=0.27$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุดคือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย โดยมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายรวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา แนวทางการพัฒนาคือ สถานศึกษาควรให้ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมีส่วนในการวางแผน วิเคราะห์ประเมินสภาพแวดล้อมและประเมินสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง พร้อมเสนอแนวทางการในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับความต้องการและกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ เป้าหมายและนำผลที่ได้มาปรับปรุง เพื่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็น

ระบบชัดเจนและทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนมีความเหมาะสม สถานศึกษาควรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษาอื่นในเครือข่ายสหวิทยาเขต เพื่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพพร้อมสถานศึกษาอื่นๆ

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาพิจารณา เพื่อให้ทราบถึงการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยผู้วิจัย อภิปรายผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 พบว่า การบริหารงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.62$, $\sigma=0.43$) ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษามีเป้าหมายพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสร้างเสริมให้โรงเรียนเป็นองค์กรที่เป็นเลิศ บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพและกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลที่ส่งเสริมการประสานความร่วมมือทางวิชาการ สร้างเครือข่ายร่วมกับสถาบันการศึกษาอื่น สถาบันอุดมศึกษาอาทิเช่น มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยสถานศึกษานำบุคลากรเข้ารับการอบรมด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ เกิดการอบรมแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครูผู้สอนในโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และแนวทางในการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนได้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ เสียงหวาน ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนและด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนบริหารจัดการสถานโดยยึดวิสัยทัศน์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อีกทั้งผู้บริหารเล็งเห็นถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จึงทำให้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของภาณุวัฒน์ กมล ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สังกัดเทศบาลจังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการและผู้บริหารโรงเรียนให้คำปรึกษาแก่ครูผู้สอนในการนำหลักสูตรไปใช้ จึงทำให้การบริหารงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ซึ่งเรียงลำดับจาก

ด้านที่มากไปน้อยคือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้และด้านการวัดผลและประเมินผล

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 เมื่อพิจารณารายด้าน 12 ด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก มี 6 ด้านและอยู่ในระดับปานกลาง 6 ด้าน มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากและมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu=4.25$, $\sigma=0.27$) ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนราชินีบูรณะเป็นสถานศึกษาที่มีกระบวนการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) โรงเรียนมาตรฐานสากล กระทรวงศึกษาธิการ โดยคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ทำหน้าที่กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติงานฝ่ายต่าง ๆ ในส่วนของงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้มีการจัดการอบรมประชุม ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน อีกทั้งหลักสูตรสถานศึกษาได้รับการพิจารณาความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระบบทุกขั้นตอน สอดคล้องกับแนวคิดของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ที่กล่าวว่า หลักสูตรเป็นหลักและเป็นหัวใจของการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการศึกษาความเข้าใจเรื่องของหลักสูตรและการเรียนการสอนจะทำให้การศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ เสียงหวาน ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนน่านโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ในด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยจัดอบรมให้กับผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอนและผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องในด้านความรู้ด้านพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ทำให้ครูสามารถพัฒนาหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลชรี พิภพเกษม ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัด ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับมากเช่น

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.16$,

$\sigma=0.52$) ทั้งนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนราชินีบูรณะ ได้ดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) โรงเรียนมาตรฐานสากล มีนโยบายส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสถานศึกษานำแผนการศึกษากระทรวงศึกษาธิการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2579 โดยสถานศึกษามีคณะกรรมการติดตามตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อแผนการจัดการเรียนรู้ผ่านการตรวจสอบจากคณะกรรมการเรียบร้อย จึงนำเสนอผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่ออนุมัติการใช้แผนการสอนและครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้ ซึ่งสถานศึกษามีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลให้ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า สถานศึกษา จะต้องจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยยึดหลักให้ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุนันทา เนียมทอง ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เพราะผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพระยา ได้ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่กำหนดกลยุทธ์การบริหาร โดยให้ความสำคัญกับ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถด้าน เทคโนโลยี เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบให้สามารถ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพและพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการตาม แนวทางการกระจายอำนาจทางการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน จึงทำให้ผลการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน

1.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.16$, $\sigma=0.36$) ทั้งนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนราชินีบูรณะ ได้ดำเนินการตามกระบวนการการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษาต้องสนับสนุนการ ประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนและยกระดับคุณภาพทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตรงตาม เป้าหมายสำคัญของการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสำนักวิชาการและมาตรฐาน

การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่กำหนดแนวทางในการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน โดยงานวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษามีขั้นตอนการดำเนินงานที่ผ่านการเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อีกทั้งสถานศึกษาปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงทำให้การบริหารงานวิชาการด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพครู ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษามีกระบวนการให้ครูประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง มีการปรับปรุง พัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผล กำหนดระเบียบการวัดผล ประเมินผลและการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการวัดผลและประเมินผล

1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.34$, $\sigma=0.84$) ทั้งนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนราชินีบูรณะมีการจัดอบรมให้ความรู้ด้านกระบวนการทำวิจัยยังไม่เพียงพอและไม่ต่อเนื่อง ทำให้ครูผู้สอนที่มีอายุราชการน้อยและประสบการณ์การทำงานน้อยอาจมีความรู้ด้านกระบวนการวิจัยไม่เพียงพอ ครูผู้สอนขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียนและครูผู้สอนไม่ได้นำผลการวิจัยมาปรับปรุงหรือพัฒนาการเรียนการสอนอย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชา พุ่มพวง ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยได้ยังไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะครูไม่นำผลการวิจัยที่ค้นพบไปพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองและครูผู้สอนจะแก้ไขปัญหาด้วยความคิดและแนวทางการตัดสินใจของตนเอง อีกทั้งสถานศึกษามีระบบฐานข้อมูลงานวิจัยยังไม่อำนวยความสะดวกต่อการใช้งาน ขาดการรวบรวมสารสนเทศงานวิจัยและเผยแพร่งานวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้งานวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ ทิพย์สุข ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี พบว่า ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ขาดการนำผลการวิจัยมาใช้แก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนควบคู่กับการเรียนการสอน ครูขาดความตระหนักและไม่เห็นความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนเช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุกฤตา เกตานนท์ ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน

ประถมศึกษา อำเภอโคกเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 กรณีศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า บุคลากรบางส่วนในโรงเรียนยังไม่ทำวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างจริงจัง ขาดการบันทึก การเก็บข้อมูลและการเผยแพร่งานวิจัย อีกทั้งสถานศึกษาขาดครูที่มีความรู้ความเข้าใจด้านการวิจัย จึงทำให้เกิดปัญหาของงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเช่นกัน

1.5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง มีค่ามัชฌิมเลขคณิต เท่ากับ 3.34 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.78 ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนราชินีบูรณะ มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการจัดอบรมให้ความรู้ให้แก่ครูผู้สอนและบุคลากรของสถานศึกษา ในด้านการผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนค่อนข้างน้อย ไม่ต่อเนื่องเท่าที่ควร จึงทำให้ครูผู้สอนขาดทักษะความรู้ในด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ครูผู้สอนไม่สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมเรียนการสอนได้เพียงพอส่งผลให้การใช้สื่อไม่ประสบผลสำเร็จไม่ตรงตามความต้องการและไม่กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์และอายุราชการค่อนข้างมากที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาการ แต่ยังคงขาดทักษะด้านเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้ครูผู้สอนส่วนใหญ่เลือกใช้สื่อสำเร็จรูป เพราะสะดวก รวดเร็วและง่ายต่อการใช้งาน อีกทั้งสถานศึกษาไม่มีการวิเคราะห์ วิจัยความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยี จึงทำให้ผลการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชา พุ่มพวง ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เมื่อพิจารณาด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนไม่สามารถใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะครูขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ขาดทักษะและประสบการณ์ที่จะนำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของนิത്യธิดา จันดาสงค์ ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี พบว่า ปัญหาการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เกิดจากผู้บริหารไม่ส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดสภาพแวดล้อม สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ขาดบุคลากรด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยีเช่นกัน

1.6 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.56$, $\sigma=0.75$) ทั้งนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนราชินีบูรณะ ได้มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สถานศึกษาจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ที่มีการบูรณาการความรู้ท้องถิ่นเข้ากับอัตลักษณ์ของสถานศึกษาและบุคลากรของสถานศึกษาร่วมกันสรรหาแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า อาทิเช่น แหล่งเรียนรู้สมัยทวารวดี ทุ่งพระเมรุ องค์พระปฐมเจดีย์ ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นที่สถานศึกษาได้นำมาบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนรายวิชาสังคมศึกษา ทั้งนี้โรงเรียนราชินีบูรณะขาดการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้แก่ชุมชน หน่วยงานองค์กรอื่นและยังไม่มีส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน มีเพียงบางรายวิชาเท่านั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลพร คงอินทร์ ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย สตุล (โรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค) เมื่อพิจารณาด้านการพัฒนา แหล่งเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบข้อเสนอแนะว่าสถานศึกษาต้องมีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก ชุมชน ท้องถิ่นในเขตพื้นที่การศึกษาและใกล้เคียงให้ครอบคลุมสอดคล้องกับหลักสูตรและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งนี้อาจประยุกต์ใช้ความรู้ด้านเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดแหล่งเรียนรู้เป็นฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนสืบค้นและเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยของมุนา จารง ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารจัดให้มีแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้พอเพียงเพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกับการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารจัดระบบข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนของสถานศึกษาของตนเอง เช่น จัดเส้นทาง/แผนที่และระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายห้องสมุด ประชาชน ห้องสมุดสถาบันการศึกษา พิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

1.7 ด้านการนิเทศการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการนิเทศการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.68$, $\sigma=0.69$) ทั้งนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนราชินีบูรณะ มีคณะกรรมการนิเทศการศึกษาดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ดำเนินการนิเทศครูผู้สอนและนิเทศแบบ

เพื่อนครุניתศครู โดยกำหนดให้มีการนิเทศการสอน 2 ครั้งต่อปีการศึกษาและมีการติดตามประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัดอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้ผลการวิจัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวิมล เดชะ ได้ศึกษาวิจัยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลเขต 2 ผลการศึกษาพบว่าการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการสำรวจสภาพปัญหาความต้องการในการวางแผนการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผลการนิเทศทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีการวางแผนจัดทำการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบหลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา ทั้งนี้แม้ว่าการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนราชินีบูรณะ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สถานศึกษาขาดการประสานงานในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการนิเทศศึกษารูปแบบการนิเทศกับสถานศึกษาอื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญใจ แสงเจริญ ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดหนองแวง (สหราษฎร์บูรณะ) สำนักงานเขตหนองแวง สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดหนองแวง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนวัดหนองแวง (สหราษฎร์บูรณะ) สำนักงานเขตหนองแวง สังกัดกรุงเทพมหานคร ให้ครูปฏิบัติหน้าที่ทั้งเป็นผู้นิเทศและเป็นผู้รับการนิเทศ โรงเรียนมีการนิเทศงานวิชาการเพื่อปรับปรุงหรือพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารและครูได้วางแผนและดำเนินการร่วมกันเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานด้านวิชาการให้ได้ผลดีขึ้น

1.8 ด้านการแนะแนวการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการแนะแนวการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.31$, $\sigma=0.78$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดเพียง 1 ข้อ คือ การจัดระบบแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนการสอนและอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ ทั้งนี้เนื่องจากงานแนะแนวการศึกษาของสถานศึกษามีทีมครูแนะแนวทำหน้าที่รับผิดชอบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพให้กับผู้เรียนภายในสถานศึกษา มีการเชิญมหาวิทยาลัยและหน่วยงานภายนอกเข้ามาให้ความรู้ด้านการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาแก่ผู้เรียนในคาบวิชาแนะแนวและมีการจัดกิจกรรมนิทรรศการส่งเสริมอาชีพเป็นส่วนหนึ่งในการจัดกิจกรรม Open House ของสถานศึกษา โดยมีคณะกรรมการบริหารงานวิชาการเป็นผู้ขับเคลื่อนดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อสำหรับนักเรียนภายในสถานศึกษา หัวหน้าระดับสายชั้นและครูที่ปรึกษายังไม่มียุทธศาสตร์ด้านงานแนะแนวมากเท่าที่ควร อีกทั้งครูมีความรู้ความเข้าใจในการแนะแนวการศึกษาไม่เพียงพอ การมีส่วนร่วมของชุมชน

ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและสถานศึกษาอื่นๆ ค่อนข้างน้อย ยังขาดการติดตามและประเมินผล กระบวนการแนะแนวการศึกษา ระบบการแนะแนวจากผู้บริหารสถานศึกษาอย่างชัดเจนและสถานศึกษายังไม่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการแนะแนวกับสถาบันอื่น จึงทำให้การแนะแนวการศึกษาของโรงเรียนราชินีบูรณะ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนีย สีหะวงษ์ ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ประถมศึกษากลุ่มเครือข่ายวังสมบูรณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า การแนะแนวการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากโรงเรียนยังขาดการประสานงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวและไม่มี การติดตามและประเมินผล การจัดระบบกระบวนการแนะแนวการศึกษา จึงทำให้การดำเนินงานแนะแนวการศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนม์ผศุทธิ์ พัฒพันธ์ ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการแนะแนวการศึกษา เกิดจากโรงเรียนไม่มีระบบการแนะแนวทั้งทางด้านวิชาการและด้านอื่นๆ อีกทั้งยังขาดความร่วมมือ และความเข้าใจกับครูคนอื่นเกี่ยวกับงานแนะแนวว่าเป็นหน้าที่ของครูทุกคนด้วย จึงส่งผลทำให้งานแนะแนวไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร และสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชา พุ่มพวง ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการแนะแนวการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการแนะแนวการศึกษา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามและการประเมินผล การแนะแนวการศึกษาเช่นกัน

1.9 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.80$, $\sigma=0.54$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญและจัดระบบโครงสร้างงานประกันคุณภาพและปฏิบัติงานประกันคุณภาพตามกรอบนโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวทางการบริหารงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากล และ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 4 พ.ศ.2562 กล่าวถึง การประกันคุณภาพของสถานศึกษาทั้งระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษา มาตรา 47 ให้สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐานและการอาชีวศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ด้วยเหตุนี้โรงเรียนราชินีบูรณะ จึงมีแนวทางการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยจัดตั้ง

คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาภายใต้กลุ่มงานนโยบาย แผนและวิจัยระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนในการกำหนดเกณฑ์การประเมินความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สถานศึกษาใช้หลักการบริหารงานคุณภาพตามเกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาได้จัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้กับหน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำทุกปีการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฉัตรดา เวชญาลักษณ์ ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารจัดทำแผนการปฏิบัติการประจำปี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินการที่ชัดเจนสามารถปฏิบัติได้จริงและกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของธิดิมาวดี สุกุลศิลป์ศิริ ได้ศึกษาการบริหารกิจการที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการ ในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารมีเป้าหมายพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสร้างเสริมให้โรงเรียนเป็นองค์กรที่เป็นเลิศ ซึ่งต้องใช้การบริหารด้วยวิธีพิเศษที่เรียกว่า การบริหารจัดการระบบคุณภาพ ซึ่งยึดหลักการมีส่วนร่วมในการทำงานตามบริบทของสถานศึกษามีการกระตุ้นพัฒนาระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีการกระจายอำนาจและเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานและสอดคล้องกับงานวิจัยของเนวิลล์(Naville, 1999) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการในด้านการประกันคุณภาพและการวางแผนปรับปรุงในโรงเรียนประถมศึกษา 2 โรงเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนของรัฐอิลลินอยส์ที่มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นพบว่า กิจกรรมที่ทำร่วมกันด้วยการประกันคุณภาพและการวางแผนที่เหมาะสมเป็นประโยชน์ในด้านความร่วมมือและเพิ่มความมั่นใจในการวางแผน ปรับปรุงโรงเรียนอย่างเป็นระบบ อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิลวรรณ วัฒนา ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัด ชลบุรี พบว่า ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนที่อยู่ภายในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ปฏิบัติงานตามภารกิจของสำนักงานเขตคือ การจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพมาตรฐานตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร มีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็ง จึงเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญของโรงเรียนขนาดเล็ก

1.10 การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=2.97$, $\sigma=0.91$) เป็นด้านที่มีค่ามัธยเลขคณิต น้อยที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาไม่มีโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมงานวิชาการสู่ชุมชน ท้องถิ่น ขาดการสำรวจความต้องการในการสนับสนุนให้ความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ไม่มีการจัดกิจกรรมให้ความรู้ทางทักษะวิชาชีพสำหรับประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น ส่วนมากจะเป็นการรณรงค์ให้ความรู้ในวันสำคัญต่างๆ เพียงเท่านั้น อีกทั้งสถานศึกษาไม่มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่น เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาเล็งเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมให้ความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนค่อนข้างน้อย ไม่ได้จัดสรรงบประมาณและไม่มีผู้รับผิดชอบงานนี้โดยตรง เนื่องด้วยภาระงานของครูผู้สอนที่ต้องรับผิดชอบงานพิเศษนอกเหนือจากการสอนค่อนข้างมาก จึงไม่มีเวลาในการดำเนินกิจกรรมในด้าน การส่งเสริมทางวิชาการแก่ชุมชนและการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารทางวิชาการของสถานศึกษา เข้าไม่ถึงชุมชนเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชา พุ่มพวง ได้ศึกษาวิจัยปัญหาและ แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 พบว่า การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นผลจากโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์สู่ชุมชนยังไม่เพียงพอและชุมชน ให้ความร่วมมือน้อย ไม่มีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน เนื่องจากผู้ปกครองในชุมชนต้องประกอบอาชีพ จึงไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมความรู้ ด้านวิชาการแก่ชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยธิดา จันดาสงค์ ได้ศึกษาปัญหาและ แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า ปัญหาด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน โรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการส่งเสริมความรู้ให้ประชาชนในท้องถิ่นและการ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนเข้าไม่ถึงชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของชนม์ผศุทธิ์ พัฒน์ ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสการศึกษา อำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ด้านการส่งเสริมความรู้ทาง วิชาการแก่ชุมชน มีปัญหาเนื่องจากชุมชนส่วนใหญ่ต้องประกอบอาชีพ ไม่มีเวลาที่จะมารับความรู้ หรือไม่มีเวลาร่วมกิจกรรมทางวิชาการกับสถานศึกษาและอีกประการหนึ่งมาจากครูไม่มีเวลามาก พอที่จะถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน จึงทำให้ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน เป็นปัญหาที่ควรได้รับการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภรภัทร เอ็งนิรันดร ได้ศึกษา ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 พบว่า ปัญหาด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนเกิดจากสภาพชุมชนบริเวณโรงเรียนเป็นโรงงานอุตสาหกรรม นักเรียนส่วนหนึ่งติดตามผู้ปกครองมาเรียนต่อในโรงเรียน ซึ่งผู้ปกครองใช้เวลาส่วนใหญ่กับการทำงาน ทำให้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชนต่อกิจกรรมทางวิชาการของโรงเรียนค่อนข้างน้อยเช่นกัน

1.11 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.12$, $\sigma=0.87$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนราชินีบูรณะ ยังขาดผู้รับผิดชอบทำหน้าที่ประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นอย่างชัดเจน มีประชุม อบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานวิชาการค่อนข้างน้อย ขึ้นอยู่กับหน่วยงานต้นสังกัดเท่านั้น สถานศึกษาไม่มีโครงการหรือกิจกรรมที่จะส่งเสริมการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการร่วมกับสถานศึกษาอื่น เนื่องจากไม่ได้จัดสรรงบประมาณในส่วนนี้ อีกทั้งสถานศึกษามีการวางแผนและมีการประสานความร่วมมือกับกลุ่มเครือข่ายค่อนข้างน้อย สถานศึกษามีกลยุทธ์ในการพัฒนาวิชาการร่วมกับสถานศึกษาในระดับระดับอุดมศึกษามากกว่าเครือข่ายระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกันในสหวิทยาเขต จึงทำให้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านวิชาการยังไม่ครบถ้วน อีกทั้งมีข้อจำกัดเรื่องช่วงเวลาที่เหมาะสมและงบประมาณในการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของฐิติารีย์ ไชยชิน ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนกลุ่มบ่อทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า โรงเรียนยังไม่มีมีการดำเนินการจัดให้ความรู้ทักษะทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนและขาดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของนภาพร พลอยบ้านแพ้ว ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีวิชัย จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 พบว่า สถานศึกษาขาดการประสานงานความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการ ขาดการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง ผู้รับผิดชอบการวางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ไม่มีความชำนาญและขาดความร่วมมือจากชุมชน หน่วยงาน องค์กรอื่นๆ รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชา พุ่มพวง ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 พบว่า การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนขาด

ความร่วมมือ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขาดการวางแผนประสานความร่วมมือการพัฒนา งานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น จึงทำให้การสร้างเครือข่ายทางวิชาการไม่สัมฤทธิ์ผล

1.12 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ราชินีบูรณะ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานและ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.10$, $\sigma=0.85$) เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนราชินีบูรณะ ยังไม่มีการ มอบหมายผู้รับผิดชอบในประสานงานการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาไม่มีการสำรวจความต้องการในการได้รับสนับสนุน ด้านวิชาการทั้งสถานศึกษาที่อยู่ในสหวิทยาเขตในการส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการค่อนข้างน้อย อีกทั้งสถานศึกษายังมีการประสานความร่วมมือในการช่วยเหลือการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา ของรัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนางานวิชาการไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของชนม์ผศุตม์ พัฒพันธ์ ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา อำเภอดาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระแก้ว เขต 2 พบว่า โรงเรียนขาดการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษา เนื่องจากครูผู้สอนมีภาระงานมาก ทำให้ไม่สามารถที่จะเข้าไปสัมผัส พูดคุยกับคนในชุมชนได้ จึงทำให้ขาดการสำรวจความต้องการด้านวิชาการของชุมชนและขาดการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ และบุคลากรในการจัดการศึกษาร่วมกับชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของนภาพร พลอยบ้านแพ้ว ได้ทำการวิจัยปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีวิชัย จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 พบว่า สถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุน งานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาอยู่ในระดับปาน กลางเช่นเดียวกัน

2. จากผลการวิจัยข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จากการพิจารณาคำสัมภาษณ์เลข คณิต ในแต่ละด้าน เพื่อตั้งเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ (interview) ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน จำนวน 6 คน ผู้วิจัยอภิปรายแนวทางการพัฒนาการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ข้อที่มีคำสัมภาษณ์น้อยที่สุดคือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย โดยมีส่วนร่วม ของทุกฝ่ายทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา แนวทางการพัฒนาดังนี้คือ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้

ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในการบริหารหลักสูตร วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและดำเนินการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น สถานศึกษาควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขต เพื่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพพร้อมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยธิดา จันดาสงค์ ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาคือ สถานศึกษาต้องสามารถจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนตามกลุ่มเป้าหมาย โดยผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นและสถาบันทางการศึกษาอื่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและเครือข่ายสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิตารีย์ ไชยชิน ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน กลุ่มบ่อทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาคือ สถานศึกษาควรมีการอบรมคณะครูภายในโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพราะการวางแผนการพัฒนาหลักสูตรจะสะท้อนสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู สามารถดำเนินงานได้ตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

2.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด คือ การส่งเสริมให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนให้มากยิ่งขึ้น แนวทางการพัฒนาดังนี้คือ สถานศึกษาควรสนับสนุนส่งเสริมให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชน ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ประสานงานร่วมกับเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนในทุกระดับชั้น เพื่อสอบถามความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและบูรณาการความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับหลักสูตรสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนมากที่สุด สถานศึกษาควรมีกระบวนการนิเทศการเรียนการสอนแบบกัลยาณมิตรและให้ครูผู้สอนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันตามความเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิตารีย์ ไชยชิน ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน กลุ่มบ่อทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ คือ สถานศึกษาควรอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ครูผู้สอนในการให้ความรู้ความสามารถในการสอน การใช้เทคนิคใหม่ๆ มีการศึกษาถึงความต้องการของผู้เรียนและจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน

2.3 ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ข้อที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุดคือ การส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาเครื่องมือและวัดผลอย่างมีมาตรฐานด้วยวิธีการหลากหลาย อาจเนื่องจากสถานศึกษามีการอบรมให้ความรู้กับครูผู้สอนยังไม่เพียงพอและยังไม่ตรงกับบริบทของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ จึงทำให้วิธีการวัดผลไม่หลากหลายและไม่ได้รับการพัฒนาเครื่องมือการวัดผล แนวทางการพัฒนาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมและให้ความรู้แก่ครูผู้สอนในด้านการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย โดยจัดการอบรมให้ความรู้ด้านเครื่องมือวัดผล ประเมินผลสำหรับบุคลากรใหม่ในทุกปีการศึกษาที่ครอบคลุมเนื้อหาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้แก่ครูผู้สอนอย่างต่อเนื่องและจัดทำคู่มือสำหรับการวัดและประเมินผลเป็นสารสนเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยธิดา จันตาสงค์ ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการพัฒนาการด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนคือ โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนการวัด ประเมินผลและสร้างเครื่องมือวัดแบบต่าง ๆ

2.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ข้อที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุดคือ การเผยแพร่ผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิจัยกับองค์กรอื่น รองลงมาคือ การประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับองค์กรอื่น แนวทางการพัฒนาคือ สถานศึกษาควรจัดทำวารสารงานวิจัย “ราชินีบูรณะวิจัย” และรวบรวมเป็นฐานข้อมูลงานวิจัย Rachineeburana Online Journal ที่สามารถทำให้สถานศึกษาอื่น องค์กร ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามาสืบค้นหาความรู้งานวิจัยได้อย่างสะดวก รวดเร็ว สถานศึกษาควรมีการสร้างเครือข่ายในพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียนร่วมกับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายสหวิทยาเขตและมหาวิทยาลัยที่ทำข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการและควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้รับความรู้ด้านการวิจัยในชั้นเรียน โดยจัดการอบรมอย่างต่อเนื่องและส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้ศึกษาวิเคราะห์ วิจัยและนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน อีกทั้งสถานศึกษาควรกำหนดให้งานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน เพื่อกระตุ้นให้ครูผู้สอนตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนและเกิดพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยธิดา จันตาสงค์ ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการพัฒนาการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ สถานศึกษาควรจัดอบรมความรู้ด้านการวิจัยให้กับครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูผู้สอนในสถานศึกษาได้ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาและสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ รัชณี สีหะวงษ์ ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษากลุ่มเครือข่าย วังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภรภัทร เอ็งนิรันดร ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ผู้วิจัยได้เสนอ แนวทางการพัฒนาการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีความสำคัญมากเพราะวิจัยที่กระทำโดยครูผู้สอนเป็นการวิจัยตามสภาพจริงและต้องการแก้ไข ควรให้ครูผู้สอน สอดแทรกการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนรู้

2.5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดคือ การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ในการผลิต จัดทำ พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ การนิเทศ ติดตามและประเมินการ พัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แนวทางการพัฒนาคือ สถานศึกษาควร จัดการอบรมให้ความรู้ในการผลิตสื่อ นวัตกรรม เพื่อการเรียนการสอนสำหรับครูผู้สอนทุกคนใน สถานศึกษา โดยร่วมมือจากสถาบันอุดมศึกษาภายใต้โครงการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษาควรมีระบบติดตามและประเมินผลการใช้สื่อและนวัตกรรม สถานศึกษาควรเปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินการใช้สื่อ นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชา ครูผู้สอน จะต้องวิเคราะห์ความจำเป็น ในการใช้สื่อ เทคโนโลยีในการเรียนการสอนและนำข้อมูลที่ได้ไป พัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของวิมล เดชะ ได้ทำการศึกษการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตีประจําตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลเขต 2 ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีคือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนให้ครูผู้สอนเกิดการพัฒนาด้านสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน โดยให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีผ่านการอบรมอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรียา ศรีจิวราย ที่ได้ทำการศึกษการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดสระกะเทียม(สถาพรทักษิณาการ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ได้เสนอ แนวทางการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาคือ สถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนได้เข้ารับการอบรมสัมมนาการจัดการเรียนรู้และการจัดทำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและพัฒนาผู้เรียนให้เท่าทันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

2.6 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดคือ การเผยแพร่ แหล่งความรู้แก่ครูผู้สอน สถานศึกษาอื่นและองค์กรอื่นๆ ในบริเวณใกล้เคียง แนวทางการพัฒนาคือ สถานศึกษาควรจัดระบบแหล่งเรียนรู้ที่มีในสถานศึกษารวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นและรวบรวมจัดทำ เป็นข้อมูลสารสนเทศ เผยแพร่บนเว็บไซต์โรงเรียนราชินีบูรณะ วารสารโรงเรียนราชินีบูรณะ

ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยครอบคลุมถึงแหล่งเรียนรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการบันทึกการใช้แหล่งเรียนรู้และส่งเสริมให้ผู้เรียนสืบค้น ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้มากขึ้น อีกทั้งสถานศึกษาควรร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษาในเครือข่ายสหวิทยาเขตและนอกเครือข่ายในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลพร คงอินทร์ ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนจุฬาภรราชวิทยาลัย สตุล (โรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 16 ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้คือ สถานศึกษาต้องมีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกชุมชน ท้องถิ่นในเขตพื้นที่การศึกษาและใกล้เคียงให้ครอบคลุมสอดคล้องกับหลักสูตรและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งนี้อาจประยุกต์ใช้ความรู้ด้านเทคโนโลยีในการจัดแหล่งเรียนรู้เป็นฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนสืบค้นและเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรทราย บัลลังก์ปัทมา ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนวัดไร่ขิง(สุนทรอุทิศ) อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้คือ สถานศึกษาควรมีการพัฒนาสื่อและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนส่งเสริมให้ครูผู้สอนและผู้เรียนใช้สื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาในการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมเช่นกัน

2.7 ด้านการนิเทศการศึกษา ข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์อันดับน้อยที่สุดคือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศการศึกษากับสถานศึกษาอื่น แนวทางการพัฒนาคือ สถานศึกษาควรมีระบบการนิเทศการเรียนการสอนที่รูปแบบหลากหลายและความเหมาะสมกับสถานศึกษา ควรมีการประเมินความสำเร็จของการจัดระบบรูปแบบการนิเทศการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาอื่นในสหวิทยาเขต ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จัดระบบการนิเทศร่วมกันและนำมาปรับใช้ในการพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาให้มีความเหมาะสมมากขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ขับเคลื่อนกระตุ้นครูผู้สอนให้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบการนิเทศการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของอนุชา พุ่มพวง ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการและจัดตั้งคณะกรรมการนิเทศทำหน้าที่ตรวจสอบติดตาม นิเทศและประเมินเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมออย่างเป็นกัลยาณมิตร

2.8 ด้านการแนะแนวการศึกษา ข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์อันดับน้อยที่สุด คือ การดำเนินการแนะแนวการศึกษาด้วยความร่วมมือจากครูผู้สอนทุกคนในสถานศึกษา แนวทางการพัฒนาคือ

สถานศึกษาควรจัดโครงการอบรมให้ความรู้ครูผู้สอน บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในด้านจิตวิทยาการแนะแนว ส่งเสริมความตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการแนะแนว กำหนดรูปแบบ ขั้นตอน การดำเนินงานแนะแนวการศึกษาที่ชัดเจนและมีการประสานงานร่วมกันระหว่างงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับงานแนะแนวการศึกษา โดยสร้างความร่วมมือให้เกิดกับบุคลากรทุกฝ่าย ตั้งแต่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าระดับชั้น ครูแนะแนวและครูที่ปรึกษาและแต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม ประเมินผลกระบวนการแนะแนวการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อการพัฒนากระบวนการแนะแนวการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของคณิตร์ จับจิตต์ ได้ศึกษา แนวทางการส่งเสริมงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการพัฒนาด้านการแนะแนว การศึกษา คือ สถานศึกษาควรพัฒนางานแนะแนวการศึกษาด้วยการส่งครูและบุคลากรไปฝึกอบรม ด้าน จิตวิทยาการแนะแนว การส่งเสริมความตระหนักถึงความสำคัญของงานแนะแนวและแต่งตั้ง คณะทำงานติดตามผลและประเมินผลการแนะแนวที่ชัดเจน ซึ่งแนวทางการดำเนินงานดังกล่าว มีผลการวิจัย อยู่ในระดับมากทุกรายการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนม์ผศุทธิ์ พัฒพันธ์ ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอตาพระยา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการพัฒนาการแนะแนวการศึกษา คือ สถานศึกษาควรมีการติดตาม ประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการแนะ แนวการศึกษาในสถานศึกษา จัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ครู บุคลากรและควรมีการส่งเสริมให้ครู ใช้กระบวนการแนะแนวการศึกษาและนำมาบูรณาการกับการเรียนการสอน

2.9 ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ข้อที่มีค่ามีขมิ้มเลขคณิตน้อยที่สุด คือ การประสานงานกับสถานศึกษาอื่นเพื่อปรับปรุงและพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในและพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา แนวทางการพัฒนา คือ สถานศึกษาควรประสานงานในกลุ่มเครือข่ายจัดการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ความรู้ด้านงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายใน ประเมินผลการดำเนินงานและสรุปผลรวบรวมเป็นข้อมูลสารสนเทศและ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเข้าทำงานประกัน เพื่อให้มีความสะดวก รวดเร็วต่อการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของรัชนิย์ สีหะวงษ์ ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนประถมศึกษากลุ่มเครือข่ายวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพภายใน

สถานศึกษาและควรกำกับติดตามการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องและบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

2.10 ด้านการส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน เป็นด้านที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ควรได้รับการพัฒนาส่งเสริมอย่างเร่งด่วนและข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด คือ การส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่นแนวทางการพัฒนา คือ สถานศึกษาควรจัดทำโครงการส่งเสริมความรู้สู่ชุมชน RN Knowledge Centre โดยกำหนดโครงการนี้ลงในแผนปฏิบัติการและจัดสรรงบประมาณสำหรับการส่งเสริมวิชาการร่วมกัน เป้าหมายเพื่อบริการความรู้ทางวิชาการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพและเผยแพร่ความรู้ที่เป็นอัตลักษณ์ของสถานศึกษา มีการสำรวจความต้องการให้สถานศึกษาสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน เก็บข้อมูลและนำผลมาวิเคราะห์ร่วมกันในที่ประชุม ส่งเสริมความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่น โดยใช้กิจกรรมการอบรมให้ความรู้ ทางวิชาการในการพัฒนาทักษะวิชาชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของชนมผศุตม์ พัฒพันธ์ ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอดาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน คือ สถานศึกษาควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน ชุมชนท้องถิ่นต้องมีบทบาทในการพัฒนาและร่วมมือกันวิเคราะห์เนื้อหาปรับให้สอดคล้อง กับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน อีกทั้งมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่าง สถานศึกษากับชุมชนในท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระชาติ ชาฎุหลง ได้ศึกษาการพัฒนา ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการจัดการศึกษา ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารและครูมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษาและมีการ ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญในการ จัดการศึกษาาร่วมกัน ผู้ปกครองและชุมชน เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาและมีการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ชุมชนเกิดความพอใจและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็นอย่างดี

2.11 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดคือ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ เพื่อพัฒนาวิชาการได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น แนวทางการพัฒนา คือ สถานศึกษาควรวางแผนสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ โดยมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบประสานงานกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นในเครือข่ายสหวิทยาเขต ทั้งนี้สถานศึกษามีการวางแผนการปฏิบัติงานด้านความร่วมมือพัฒนาวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน หัวหน้ากลุ่มสาระฯ หัวหน้างานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม วางแผนการดำเนินงาน กำหนดปฏิทินการดำเนินงานทุกปีการศึกษา ทั้งนี้สถานศึกษาควร

เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์มหาวิทยาลัยในระดับอุดมศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญในการบริหารงานวิชาการมาเป็นวิทยากรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ เพื่อพัฒนาวิชาการในทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภาพร พลอยบ้านแพ้ว ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีวิชัย จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการพัฒนาการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นและองค์กรอื่น คือ โรงเรียนควรมีการประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือ ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชนและองค์กรปกครองท้องถิ่น อีกทั้งมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรนั้นๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของฐิตารีย์ ไชยชิน กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นดังนี้คือ 1) ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา มีวิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนานักเรียนทุกด้าน 2) เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนในการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น 3) ให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการที่อื่นๆ 4) จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครองนักเรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น

2.12 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ข้อที่มีความสำคัญมีเลขคี่น้อยที่สุดคือ การสำรวจความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา แนวทางในการพัฒนาการบริหารงาน คือ สถานศึกษาควรเป็นแกนนำในการพัฒนางานวิชาการและศูนย์กลางการประสานงานในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษามัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวัชรวิริมาฯ สถานศึกษาควรร่วมกับเครือข่ายจัดการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการศึกษา สำรวจความต้องการในการได้รับการสนับสนุนงานวิชาการของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายและจัดทำข้อมูลสารสนเทศ สถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในด้านต่าง ๆ มานำเสนอแนวทางการดำเนินงานเป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อหาแนวทางการพัฒนางานวิชาการร่วมกัน ทั้งในเครือข่ายและนอกเครือข่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของนภาพร พลอยบ้านแพ้ว ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีวิชัย จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการพัฒนาการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นและองค์กรอื่นคือ โรงเรียนควรมีการประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือ ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชนและองค์กรปกครองท้องถิ่นและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานวิชาการของ สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

1. สถานศึกษาควรจัดทำโครงการส่งเสริมความรู้สู่ชุมชนหรือจัดตั้งศูนย์บริการทาง วิชาการแก่ชุมชน หน่วยงาน องค์กรและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา เป้าหมายเพื่อให้ความรู้ ส่งเสริม บริการวิชาการและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการบริหารวิชาการกับสถานศึกษาอื่นๆ

2. สถานศึกษาควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับสถานศึกษาอื่นในระดับ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ทั้งสถานศึกษาที่อยู่ภายในสหวิทยาเขตและอื่นๆ จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและ องค์กรอื่นที่จัดการศึกษา กำหนดเป็นโครงการหรือกิจกรรม จัดทำแผนการดำเนินงานในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ขับเคลื่อนนโยบาย

3. สถานศึกษาควรส่งเสริมการแนะแนวการศึกษา โดยจัดการอบรมให้ความรู้แก่ ครูผู้สอนและบุคลากรในสถานศึกษาด้านจิตวิทยาการแนะแนว ส่งเสริมความตระหนักถึงความสำคัญ ของกระบวนการแนะแนว กำหนดรูปแบบ ขั้นตอนการดำเนินงานแนะแนวที่ชัดเจนและมีระบบ ติดตาม ประเมินผลกระบวนการแนะแนว รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านระบบการแนะแนวกับ สถานศึกษาอื่นๆ เพื่อพัฒนาการแนะแนวการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. สถานศึกษาควรจัดทำวารสารงานวิจัยและรวบรวมเป็นฐานข้อมูลงานวิจัย E-journal ที่สามารถให้สถานศึกษาอื่น องค์กร ผู้ปกครอง ชุมชน ใช้สืบค้นหาความรู้งานวิจัยได้อย่าง สะดวก รวดเร็ว สร้างเครือข่ายในพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียนร่วมกับสถาบันทางการศึกษาอื่นๆ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้ศึกษาวิเคราะห์ วิจัย ควรกำหนดให้งานวิจัยเป็นส่วน หนึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน เพื่อกระตุ้นให้ครูผู้สอนตระหนักถึงความสำคัญ ของ การวิจัยในชั้นเรียนและนำผลการวิจัยชั้นเรียนไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9
3. ควรศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

รายการอ้างอิง

- B., Neville Lynn. "Quality Assurance and Improvement Planning in Two Elementary School : Case Studies in Lllinois School Reform." **UMI ProQuest Digital Dissertation-Full Citation & Abstract** (1999).
- Barnett Ronald. "The Ideal of Academic Administration 2006." access : April 24, 2017 , Available from <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1467-9752.1993.tb00298.x/epdf>.
- Ben M. Harris. **Supervisory Behavior in Education (Third Edition)**. New Jersey Prentice Hall, 1985.
- C., Duke. **The Learning University: Toward a New Paradigm**. Buckingham: Open University Press, 1994.
- C.D. Glickman. "Developmental Supervision : Altermative Practice for Helping Teachers Jmprove Instruction." **Washington D.C : Association for Supervision and Curriculum Development** (1981).
- Calton W.Erickson. **Administering Instructional Media Programmes**. NewYork RR Bouker Co., 1970.
- Chester, N. M. **An Introduction to School Administration Selected Reading**. New York: McMillan, 1996.
- Deedra Albert-Green. "Teachers Parents and Students Perception of Effective School Characteristics of Two Texas Urban Exemply Open-Enrollment Charter Schools." **A Dissertation of Doctor of Philosophy for the Degree Texas A&M University** (2005).
- Dull, Lloyd W. **Supervision : School Leadership Handbook** cohio Charles E. Merrill Publishing Co., 1981.
- Edgar Dale. **Auto-Visual Methods in Teaching**. New York Rinchart and Winston, 1975.
- Fred C. Lunenburg. and Allan C. Ornstein. **Educational Administration: Concepts and Practices,6th ed**. CA Wadsworth Cengage Learning, 2012.
- H., Hullfish. **Democracy in the Administration of Higher Education** New York Harpers & Row Publishers, Inc., 1950.

Hullfish H. **Democracy in the Administration of Higher Education**. New York Harpers & Row Publishers, Inc, 1950.

John W. Best. **Research in Education**. New Jersey: Prentice-Hall Inc., 1970.

Joseph, Juran M., and DeFeo A. **Juran's Quality Handbook: The Complete to Performance Excellence. (6th Ed.)**. Singapore: McGraw-Hill, 2010.

Mayra E. Santiago - Vargas. "The Relationship of Mental Models to Learning and Partnerships between Academic and Student Affairs Deans in Puerto Rican Undergraduate Education." 2010.

Others, Robert Goldhammer and. **Clinical Supervision** New York Holt Rine hart and Winston, 1980.

Rensis Likert. **New Pattern of Management**. New York: Mc Graw-Hill Book Company, 1961.

UNESCO. **Education in Asia and the Pacific: Reviews Reports and Notes**. Vol. number 26, New York: Harper Collins, 1992.

William M. Proctor. **Principles of Guidance**. New York: Thomas Y. Crowell Co., 1983.

กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2552.

กระทรวงศึกษาธิการและสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย. **แนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติงานเพื่อการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม เล่มที่ 6, การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ ดีเอ็มเพอเรียร์ พี กรุ๊ป จำกัด, 2544.

กุลฑรี พิกุลเกม. "การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2", วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.

เกรียงไกร ปริธรรมมัง. "ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา จังหวัดสระแก้วตามทัศนะของนักเรียน." งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2551.

ขวัญใจ แสงเจริญ. "การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดหนองแขม(สหราษฎร์บูรณะ) สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร." การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2558.

ฉันท ชาติทอง. **การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. นครปฐม เพชรเกษมการพิมพ์, 2552.

- จันทร์ชลี มาพทุธ. เอกสารประกอบการสอนพื้นฐานการศึกษาชั้นสูง Vol. พิมพ์ครั้งที่ 2, ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2556.
- จิณัญญาพัจน์ โคตรหลักคำ. "แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2559.
- ชนม์ผศุตม์ พัฒพันธ์. "ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2." งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2557.
- ฐิตารีย์ ไชยชิน. "ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน กลุ่มบ่อทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2." งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2556.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. "การศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 1." วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 2557.
- ดวงกมล สิ้นเพ็ง. **การพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.** Vol. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.
- ทัศนีย์ เสียงหวาน. "ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6." วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2557.
- นภาพร พลอยบ้านแพ้ว. "ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีวิชัย จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9." งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2555.
- นภารัตน์ ชลศฤงคาร. "การบริหารงานวิชาการกับมาตรฐานด้านผู้เรียนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557.
- นิตยธิดา จินดาสงค์. "ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2." วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2558.
- นิลวรรณ วัฒนา. "การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี." สารนิพนธ์ ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต

- สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2555.
- ปริยา ศรีจิวราย. "การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดสระเกษียม(สภาพรทักษิณาการ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1", วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทองสุข, 2556.
- ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2553.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) **สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและ พัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546.
- เพชริน สงค์ประเสริฐ "การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีม ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน." วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2550.
- ไพฑูรย์ ทิพย์สุข. "ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี." งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2551.
- ภรภัทร เอ็งนิรันดร. "ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2." งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2557.
- ภาคิน ลุนลี อ่างถึงใน รัชนิย์ สีหะวงษ์. "ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษากลุ่มเครือข่ายวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1." วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2558.
- ภาณุวัฒน์ กมล. "การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี." งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2554.
- ภารตี อนันต์นาวิ. **หลักการแนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**. Vol. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ มนตรี, 2552.
- มูนา จารง. "การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่าย ต.ลิ้งชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2." การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2560.
- รสสุคนธ์ พหลเทพ. **อำนาจในสถาบันอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- รัชนิย์ สีหะวงษ์. "ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษากลุ่ม

- เครือข่ายวังสมบูรณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1." วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2558.
- รัชนิย์ สีหะวงษ์. "ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษากลุ่ม เครือข่ายวังสมบูรณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1." วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2558.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. **การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. สงขลา ศูนย์หนังสือ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2550.
- โรงเรียนราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9. **รายงานการประเมินตนเองของ สถานศึกษา(Sar) ปีการศึกษา 2559**. 2559.
- กองทัพ เคลือบพนิชกุล,และคณะ. **รวมกฎหมายและระเบียบที่ใช้ในการปฏิบัติราชการ**. กรุงเทพฯ : : สำนักพิมพ์ภูมิบัณฑิต, 2549.
- วรภรณ์ แสงพลสิทธิ์. **รายงานการวิจัยเรื่อง ความต้องการการนิเทศการสอนของครู เครือข่าย โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม**. กรุงเทพฯ: โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม, 2554.
- วสันต์ ปรีดานันท์. "การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมือง สมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม." การค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.
- วิมล เดชะ. "การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนดีประจำตำบลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสตูล เขต 2." สารนิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, 2559.
- วิโรจน์ สลีสองสม. "การปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่พิเศษ กลุ่มเครือข่ายการศึกษาเทิดไทย เขตพื้นที่การศึกษาเชิงรายเขต 3." การศึกษาอิสระ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2551.
- วิไลพร คงอินทร์. "ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย สตูล(โรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 16 ", วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559.
- สมาน อ่อนสระ. "ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียน ชุมชนวัดวัง เคียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท." วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, 2550.

สันติ บุญภิรมย์. **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ ไทยร่วมเกล้า, 2552.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **การใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน**. กรุงเทพฯ โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2547.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **เอกสารประชาสัมพันธ์เพื่อปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว กรุงเทพฯ, 2553.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. **แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564**. กรุงเทพฯ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, 2560.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579**. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2560.

สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2555.

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการบริหารงานมัธยมศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ, 2560.

สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารักษาการตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2560.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. **แนวทางการปฏิบัติงานวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. Vol. พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2557.

สุกฤตา เกตานนท์. "ปัญหาและแนวทางพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโคกเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 กรณีศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก." งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2555.

สุนันทา เนียมทอง. "พฤติกรรมกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย พระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2." งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2557.

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. **แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียน**

สังกัดกรุงเทพมหานคร การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานการศึกษา, 2554.

———. **แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร การบริหารวิชาการ.**

กรุงเทพฯ : : สำนักงานการศึกษา, 2554.

อภิชา พุ่มพวง. "ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด

สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6." วิทยานิพนธ์ปริญญา

การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559.

เอมอร ผลบุภพ. "การวิจัยในชั้นเรียน." กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2551.

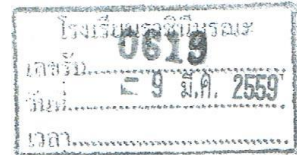

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 0520.203.2 /3๐5

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

7 มีนาคม 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนราชินีบูรณะ

ด้วย นางสาวเกตุกนก สวยคำข้าว นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำการค้นคว้าอิสระ
เรื่อง “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9” มี
ความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากท่าน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และคณะ
ครู เพื่อประกอบการทำการค้นคว้าอิสระ ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน
โปรดกรุณาแจ้งรองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และคณะครูทราบ เพื่อขอความร่วมมือใน
การตอบแบบสอบถามให้แก่ นักศึกษาดังกล่าวด้วย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนราชินีบูรณะ เพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ
ดร.สุภาภรณ์ วัฒนคุณาศาสตร์
ผ.ศิลปากร ขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

9 มี.ค. 2559

ลงชื่อ

งานธุรการ

โทรศัพท์ / โทรสาร 0 3421 9136

- กลุ่มงานบริหาร
- กลุ่มงานวิชาการ
- กลุ่มงานบริหารทั่วไป
- กลุ่มงานบริการ
- กลุ่มงานโสตทัศนศึกษา
- กลุ่มงานประชาสัมพันธ์
- กลุ่มงานคอมพิวเตอร์

(นายธีรวิจน์ ตุ่มทอง)

รองผู้อำนวยการ รักษาการแทน
ผู้อำนวยการโรงเรียนราชินีบูรณะ

๑ มี.ค. ๕๙

นางสุภาภรณ์ วัฒนคุณาศาสตร์

๑๐ มี.ค. ๕๙

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

คำชี้แจงในการตอบคำถามแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9
2. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ได้แก่
  - 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 ท่าน
  - 2) รองผู้อำนวยการสถานศึกษา / ปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการ 5 ท่าน
  - 3) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 ท่าน
  - 4) ครูปฏิบัติการสอน 135 ท่าน
3. แบบสอบถามฉบับนี้ มี 2 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดให้ข้อมูลตามสภาพจริงที่ปรากฏในสถานศึกษาของท่านและตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ คำตอบที่ได้จากความคิดเห็นของท่านนั้นจะนำมาวิเคราะห์โดยภาพรวมและจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการ จึงไม่มีผลต่อท่านหรือสถานศึกษาของท่านแต่ประการใด ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากทุก ๆ ท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวเกตกนก สวยคำข้าว
 นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 ภาควิชาการบริหารการศึกษา
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน [ ] หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

ข้อ	สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับผู้วิจัย
1	เพศ [ ] ชาย [ ] หญิง	[ ] 1
2	อายุ [ ] น้อยกว่า 30 ปี [ ] 30 - 50 ปี [ ] มากกว่า 50 ปี	[ ] 2
3	ประสบการณ์ทำงาน [ ] น้อยกว่า 10 ปี [ ] 10 - 20 ปี [ ] มากกว่า 20 ปี	[ ] 3
4	ตำแหน่งหน้าที่ [ ] ผู้อำนวยการ [ ] รองผู้อำนวยการ [ ] หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ [ ] ครูผู้สอน	[ ] 4
5	ระดับการศึกษา [ ] ต่ำกว่าปริญญาตรี [ ] ปริญญาตรี [ ] สูงกว่าปริญญาตรี	[ ] 5

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ พิจารณาว่าสถานศึกษามีระดับการปฏิบัติตามรายการแต่ละข้อ อยู่ในระดับใดและใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงตามความคิดเห็นของท่าน

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนราชินีบูรณะ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						
1	ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลหลักสูตร ข้อมูลสารสนเทศ สภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น						[ ] 6
2	วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา						[ ] 7
3	จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้อย่างเหมาะสม						[ ] 8
4	นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการใช้หลักสูตรได้อย่างเหมาะสม						[ ] 9
5	นิเทศ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรรวมทั้งปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม						[ ] 10

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนราชินีบูรณะ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
	การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้						
6	ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ตามสาระ การเรียนรู้และหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ						[ ] 11
7	ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ จัด บรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่ เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน						[ ] 12
8	ส่งเสริมให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการ จัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม						[ ] 13
9	นิเทศการเรียนการสอน โดยร่วมมือ ช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เพื่อ พัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันตามความ เหมาะสม						[ ] 14
10	ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนาการ เรียนการสอนร่วมกันตามความเหมาะสม						[ ] 15
	การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการ เรียน						
11	กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติในการวัดผลและ ประเมินผลของสถานศึกษา						[ ] 16
12	ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล ประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดเป็นหลัก สำคัญ						[ ] 17

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนราชินีบูรณะ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
	การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้						
13	ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนและดำเนินการวัดผล ประเมินผลการเรียนการสอน ให้สอดคล้อง กับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ จากกระบวนการการ ปฏิบัติงานและผลงาน ตามสภาพจริง						[ ] 18
14	จัดให้มีการเทียบโอนทางการศึกษา จากสถานศึกษาอื่นตามแนวทางที่ กระทรวงศึกษาธิการ กำหนด						[ ] 19
15	ส่งเสริมให้ครูสามารถพัฒนาเครื่องมือและ วัดผลให้ได้มาตรฐานด้วยวิธีการที่หลากหลาย						[ ] 20
	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
16	ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหาร การ จัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการใน ภาพรวมของสถานศึกษา						[ ] 21
17	ส่งเสริมให้ครู ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและนำ ผลไปใช้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการ สอนและงานวิชาการกับองค์กรอื่น						[ ] 22
18	ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับองค์กรอื่น						[ ] 23
19	เผยแพร่ผลงานการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอนและงานวิชาการกับองค์กร อื่น						

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนราชินีบูรณะ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
	การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา						
20	ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยถึงความจำเป็นในการใช้ สื่อและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการ สอนและการบริหารงานวิชาการ						[ ] 25
21	ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรม การจัดการเรียนการสอน						[ ] 26
22	จัดหาสื่อและเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการจัดการ เรียนการสอนและพัฒนางานวิชาการ						[ ] 27
23	ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการ ผลิต จัดทำ พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอน						[ ] 28
24	นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา						[ ] 29
	การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้						
25	สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา คุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา						[ ] 30
26	เผยแพร่แหล่งความรู้แก่ครูสถานศึกษาอื่นและ องค์กรอื่น ๆ ในบริเวณใกล้เคียง						[ ] 31
27	จัดตั้งพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ประสานความ ร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นในการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ร่วมกัน						[ ] 32

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนราชินีบูรณะ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
28	ส่งเสริมให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอก สถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยครอบคลุมแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น						[ ] 33
	การนิเทศการศึกษา						
29	จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียน การสอนภายในสถานศึกษา						[ ] 34
30	ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการ สอนในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับ สถานศึกษา						[ ] 35
31	ประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศ การศึกษาในสถานศึกษา						[ ] 36
32	ติดตาม ประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงาน วิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษา						[ ] 37
33	แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การ จัดระบบนิเทศศึกษากับสถานศึกษาอื่น						[ ] 38
	การแนะแนวการศึกษา						
34	จัดระบบแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพ ภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียน การสอน						[ ] 39
35	ดำเนินการแนะแนวการศึกษา โดยความ ร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา						[ ] 40

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนราชินีบูรณะ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
36	ติดตามและประเมินผลการจัดการระบบและ กระบวนการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา						[ ] 41
37	ประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ด้านการแนะแนวกับสถานศึกษา อื่น						[ ] 42
	การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา						
38	จัดระบบโครงสร้างขององค์กร เพื่อรองรับ การจัดระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา						[ ] 43
39	กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมาย ความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาและ ตัวชี้วัด เป้าหมายความสำเร็จของหน่วยงาน ต้นสังกัด						[ ] 44
40	วางแผน ดำเนินงาน ติดตาม ตรวจสอบการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกัน คุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ความสำเร็จ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง						[ ] 45
41	ประสานงานกับสถานศึกษาอื่น เพื่อปรับปรุง และพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและ พัฒนาคุณภาพทางการศึกษาตามระบบ ประกันคุณภาพการศึกษา						[ ] 46
42	ประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัด สำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่าง เป็นระบบและต่อเนื่อง						[ ] 47

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนราชินีบูรณะ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
43	ศึกษาสำรวจความต้องการและสนับสนุนงาน วิชาการแก่ชุมชน						[ ] 48
	การส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน						
44	จัดกิจกรรมให้ความรู้ทางวิชาการ เพื่อพัฒนา ทักษะวิชาชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชน ในชุมชนท้องถิ่น						[ ] 49
45	ส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนใน ชุมชนและองค์กรอื่น ๆ ในกิจกรรมวิชาการ ของสถานศึกษา						[ ] 50
46	ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น						[ ] 51
	การประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น						
47	วางแผนร่วมกับครูในการประสานความ ร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น เพื่อพัฒนาวิชาการ ของสถานศึกษา						[ ] 52
48	ประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาอื่น ทั้งที่จัดการศึกษา ระดับขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา						[ ] 53
49	สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ เพื่อพัฒนาวิชาการได้อย่างเหมาะสม						[ ] 54

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนราชินีบูรณะ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา						
50	สำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษาจากแหล่งต่างๆ						[ ] 55
51	สำรวจความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา						[ ] 56
52	ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาวิชาการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา						[ ] 57
53	แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา						[ ] 58

แบบสัมภาษณ์ (Interview) แนวทางการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

---

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรว่า สถานศึกษาควรมีแนวทางในการส่งเสริมความรู้วิชาการ อย่างไร
.....
.....
.....
2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรว่า สถานศึกษาควรมีแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น อย่างไร
.....
.....
.....
3. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรว่า สถานศึกษาควรมีแนวทางในการประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น อย่างไร
.....
.....
.....
4. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรว่า สถานศึกษาควรมีแนวทางในการพัฒนาการแนะแนวการศึกษาอย่างไร
.....
.....
.....
5. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรว่า สถานศึกษาควรมีแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิจัยเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างไร
.....
.....
.....
6. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรว่า สถานศึกษาควรมีแนวทางในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา อย่างไร
.....
.....
.....

7. ท่านมีความคิดเห็นว่าคุณภาพของสถานศึกษาควรมีแนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ อย่างไร

.....

.....

.....

8. ท่านมีความคิดเห็นว่าคุณภาพของสถานศึกษาควรมีแนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศการศึกษา อย่างไร

.....

.....

.....

9. ท่านมีความคิดเห็นว่าคุณภาพของสถานศึกษาควรมีแนวทางในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา อย่างไร

.....

.....

.....

10. ท่านมีความคิดเห็นว่าคุณภาพของสถานศึกษาควรมีแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ อย่างไร

.....

.....

.....

11. ท่านมีความคิดเห็นว่าคุณภาพของสถานศึกษาควรมีแนวทางในการพัฒนาการวัดผล ประเมินผลและ เทียบโอน ผลการเรียนรู้ อย่างไร

.....

.....

.....

12. ท่านมีความคิดเห็นว่าคุณภาพของสถานศึกษาควรมีแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อย่างไร

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวเกตกนก สวยคำข้าว
วัน เดือน ปี เกิด	16 กรกฎาคม พ.ศ. 2529
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2547 สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์ พ.ศ. 2552 สำเร็จการศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) วิทยาศาสตร์ (เคมี) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2556 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต พ.ศ. 2557 – ปัจจุบัน กำลังศึกษาหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	104 หมู่ 6 ต.ไร่ใหม่พัฒนา อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี

